29 січня – День пам'яті Героїв Крут

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CX П'ЯТНИЦЯ, 31 СІЧНЯ 2003 РОКУ ЧИСЛО 5 VOL. CX FRIDAY, JANUARY 31, 2003 No. 5

„Рік Росії" як останній рік президентства Л. Кучми

КИЇВ. – 28 січня в київському Палаці „Україна" президенти Л. Кучма і В. Путін проголосили „Рік Росії в Україні". Декілька днів перед тим в Україні з цього приводу було оприлюднено відкритий лист до Президента Л. Кучми, підписаний першим міністром оборони незалежної України Костянтином Морозовим, відомим правозахисником Юрієм Бадзьом, низкою письменників, політичних і громадських діячів, які вважають недоцільним проведення „Року Росії в Україні", адже саме на цей рік припадає 70-та річниця Великого голоду в Україні, і Москва, перш ніж проводити свій „рік", мала б вибачитися перед українським народом за незабутий голодовий етноцид проти нього. Не дивно, що „урочиста церемонія" пррпроголошення „Року Ропсії в Україні" та піднесення російського прапора біля Палацу „Україна" супроводжувалося вигуками „Ганьба!" багатьох сотень учасників протесту. Політичний підтекст цієї події в якійсь мірі допомагає зрозуміти нижче подана стаття Вахтанга Кіпіані.

Відкриття „Року Росії в Україні" розпочалось під акомпанемент... вороначого крику. Щось символічне було в тому, що над головами людей, над столичним Печерськом кружляли тисячі зловісно чорних птахів...

Представники еліти України та Росії хутенько чимчикували на „свято" обминаючи протестувальників. Між ними були не тільки кілька кордонів правоохоронців, але й ментальний бар'єр. Бо ті, для кого чиновницький офіціоз є „святом", навряд чи зрозуміють обурливе, але щиросердне „Холуї!", яке кидали в спини бідні, але патріотичні українці, ті, кого ніколи не запросять присісти на оксамитові крісла в Палаці „Україна"...

Реальні наслідки річної „дружби"

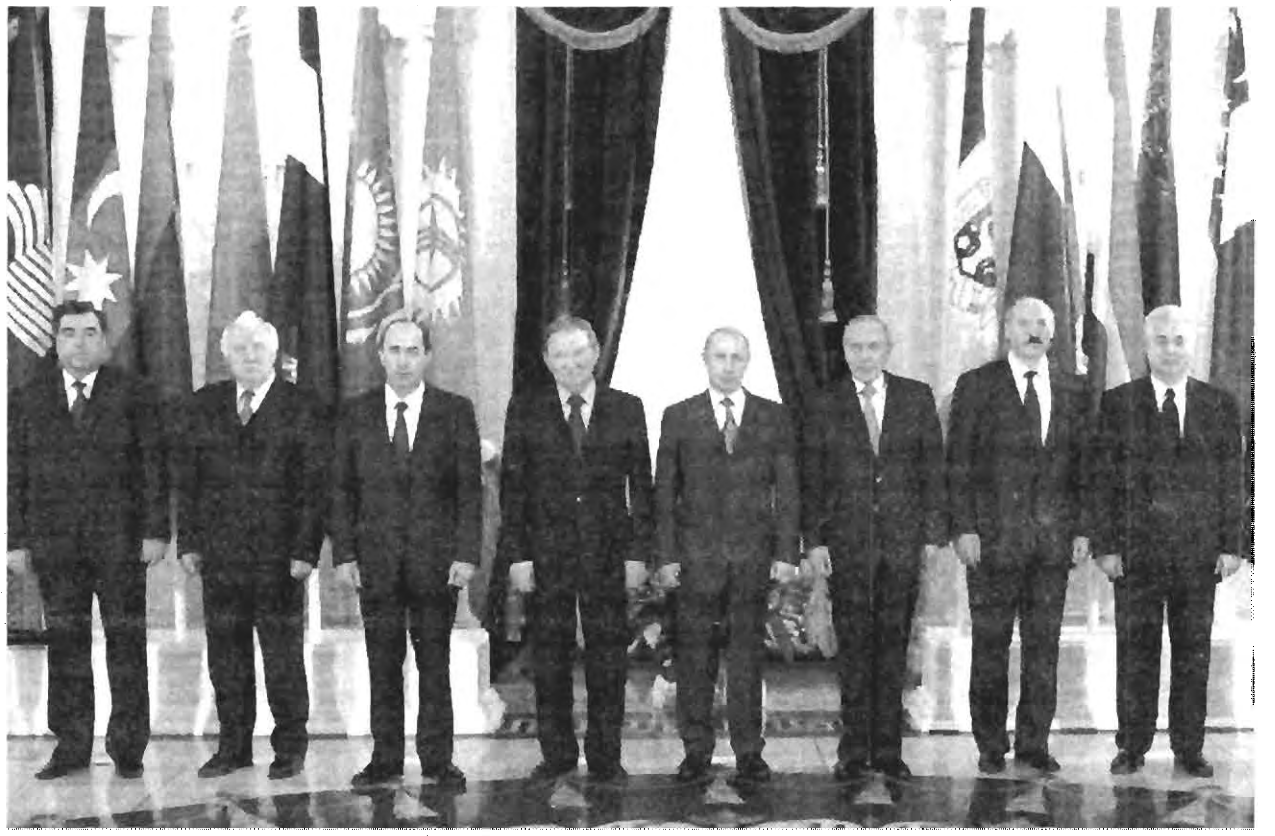
Серед тих, кого не запросили до залі, де президенти на словах „єдналися" й „браталися", був і політолог, експерт з українсько-російських взаємин Олег Медведєв. Запитання до нього:

– Хто є автором цієї гри у „вічну дружбу"? Спочатку державна пропаганда України надривається, розповідаючи про небувалі успіхи у проведенні „Року України в Росії", а потім запрошуємо – на цілий рік – російських гостей у власний дім?

– Я не знаю, чи це було рішення, але взагалі і „Рік України в Росії", і „Рік Росії в Україні" – це димова завіса для вирішення політичних, економічних і гуманітарних питань. З одного боку, це нагадує „компанійщину" радянських часів, „місячники", „роки" тощо, у цьому є щось радянсько-рудиментарне. З іншого боку, непогано, що приїздять митці, виступають творчі колективи, культурна програма „Року

(Закінчення на стор. 5)

Леонід Кучма обраний головою СНД

Провідники держав СНД – учасники зустрічі в Києві (зліва): президенти Таджикістану Емомалі Рахмонов, Грузії Едуард Шеварднадзе, Вірменії Роберт Кочарян, України Леонід Кучма, Росії Володимир Путін, Азербайджану Гейдар Алієв, Бєларусі Олександер Лукашенко і Молдови Александр Воронін. *Фото УНІАН*

КИЇВ. – 28 січня почалися перші контакти в рамках неформальної зустрічі провідників Співдружности Незалежних Держав (СНД). Для участи в зустрічі до України прибули керівники восьми держав. Кілька середньоазійських держав надіслали делегації не на президентському, а на нижчому рівні. Президент Таджикистану Емомалі Рахмонов по прибутті до Києва відзначив проблеми зі створенням у межах СНД зони вільної торгівлі: „10 років усі президенти говорять одне і те ж, але тяжко цей процес рухається... Є угоди між державами на двосторонній основі. Але у рамках СНД ще треба дуже добре попрацювати. Моя думка, що якби у рамках СНД було б утворено зону вільної торгівлі, не потрібно було б створювати жодних регіональних структур, подібних ЕврАзЕс".

Пленарне засідання відбулося 29 січня. По завершенні неформальної зустрічі СНД у Києві президент Росії В. Путін на прес-конференції повідомив, що учасники зустрічі вирішили обрати

(Закінчення на стор. 3)

Президент Дж. Буш звітує про стан держави

ВАШІНҐТОН. – У третій частині другої точки Американської Конституції сказано: „Час до часу він (Президент) надаватиме Конгресові інформацію про стан Унії та рекомендуватиме для його розгляду справи, котрі є конечними для досягнення визначеної мети". Дотримуючись закону і традиції, увечорі у вівторок, 28 січня, Президент Джордж Буш у залі Конґресу звітував перед народом про стан країни. Члени обидвох партій гучними оплесками вітали його, віддаючи цим шану інституції, котру він представляє.

Підкреслюючи непохитну віру, рішучість і єдність Унії, Президент обіцяв „зосередження, прозорість і відвагу" та впевнено у своєму звіті-промові переконував, що його уряд спроможний оживити економіку країни та поліпшити медичне забезпечення, навіть в сьогоднішні неспокійні дні небезпечної загрози зі сторони іракського керівника Садама Гусейна, яка може допровадити до війни. „Ми не будемо обминати своїх домашніх проблем, але зустрінемо їх з відвагою", сказав Дж. Буш. Звертаючись до обидвох палат Конгресу, Президент зазначив, що впродовж останніх двох років країна мала можливість бачити успіхи спільної праці – поліпшення публічної шкільної програми, створення Департаменту крайової оборони, намагання вивести країну з економічного спаду, суворіші закони реформування підприємництва та притягнення до судової відповідальности кримінальних порушників у корпораціях. „Дехто може оцінити це успіхом, я уважаю це тільки першими кроками та закликаю Конґрес разом зі мною відважно іти вперед,

(Закінчення на стор. 3)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Український Народний Рух змінив назву

КИЇВ. – Український Народний Рух (голова Юрій Костенко) відтепер називатиметься Українська Народна Партія. Таке рішення підтримали 868 делегатів з'їзду партії, що відбувся 25 січня в Києві. Проти висловились 108, утримались – 44. (В 1999 році УНР відокремився від Народного Руху України (НРУ), який був заснований в 1989 році). Головою партії учасники з'їзду переобрали Юрія Костенка, якому реальної противаги не було, попри те, що у бюлетені значилося два кандидати. Після того, як висунуті з'їздом Іван Заєць та Василь Червоній відмовилися претендувати на найвищу партійну посаду, єдиним конкурентом чинному партійному провідникові залишився мало відомий рухівському загалові самовисуванець з Евпаторії Едвард Леонов. У травні цього року мають відбутися перевибори партійного провідника і в НРУ, очолюваному тепер Генадієм Удовенком, який заявив, що вже написав заяву про звільнення і чекає вирішення того питання на з'їзді. Актуальним залишається і питання про голову об'єднаного руху, у разі, якщо те об'єднання відбудеться. Українська народна партія та Українська республіканська партія „Собор" ухвалили звернення до голів національно-демократичних партій України зі закликом створити єдину політичну партію, яка б висунула узгоджену кандидатуру від цих політичних сил на президентських виборах 2004 року. У зверненні зокрема йдеться, що першочерговим завданням партій „є зближення бльоку В. Ющенка „Наша Україна" та бльоку Ю. Тимошенко" „з перспективою спільної участи в майбутніх президентських та парляментських виборах".

Рада Европи занепокоєна станом свободи слова в Україні

СТРАСБУРҐ, Франція. – Президент Комітету міністрів Ради Европи, міністер закордонних справ Мальти Йозеф Борґ у своєму виступі з трибуни сесії Парляментської Асамблеї Ради Европи 28 січня заявив про занепокоєння його інституції проблемою свободи слова в Україні. Він зазначив, що 22 січня Комітет міністрів РЕ розглянув звіт експертів, які відвідали Україну в листопаді, і прийняв ряд рішень з цього питання. Зокрема Комітет міністрів вирішив порадити українській владі скористатися рекомендаціями европейських експертів щодо покращення стану свободи слова. Комітет міністрів зобов'язав свого голову надіслати спеціяльного листа українській владі з метою привернути її увагу до проблем, зазначених у доповіді експертів. Й. Борґ не подав інших подробиць, зазначивши лише, що розгляд 28 січня на сесії ПАРЕ питання про стан свободи слова в европейських державах є дуже актуальним, особливо для України.

„Наша Україна" піде на президентські вибори зі своїм кандидатом

ЛЬВІВ. – Політичний бльок „Наша Україна" братиме участь у президентських виборах 2004 року. Про це 22 січня у Львові офіційно заявив провідник бльоку Віктор Ющенко. Одна з найчисельніших фракцій в українському парляменті – „Наша Україна" – як політична сила вже розпочала підготування до майбутніх президентських виборів. Створено центральний виборчий штаб. Провідник бльоку В. Ющенко заявив, що „Наша Україна" виставить свого єдиного кандидата на вибори. Проте сказати вголос, що це буде саме він, політик вже вкотре відмовився. На сьогодні більш актуальною є консолідація всіх політичних сил. „Наша Україна" готова до переговорів навіть з тими партіями, з якими діялогу досі ніколи не велося, – запевняє провідник бльоку. На майбутніх президентських виборах можна чекати дуже багато оказій, зокрема – з боку партії влади, – переконаний В. Ющенко. Однак, попри весь арсенал, – продовжує він, – владі невистачатиме довіри виборців. Члени бльоку також наголосили, що „Наша Україна" сьогодні перебуває в інформаційній бльокаді, особливо з боку провідних телевізійних каналів.

Запрацював нафтовий термінал „Південний"

ОДЕСА. – 28 січня розпочав діяти морський нафто-перекачувальний комплекс „Південний", неподалік Одеси, який вже 10 років називають головним нафтовим терміналом України і який раніше плянувався як головне альтернативне джерело постачання в Україну нафти, передовсім з Каспійського реґіону. Російська Тюменська нафтова компанія перепомповує нафту з Росії до „Південного", де 90 тисяч тон завантажили на танкер, який вирушив до Босфорської протоки і звідти до Середземномор'я. Голова правління відкритого акціонерного товариства „Укртранснафта" Олександер Тодійчук сказав 28 січня, що цього року плянується перепомпувати через термінал до 4 млн. тон нафти, і що це буде російська і казахська нафта.

Вперше видали „Антологію закарпатського оповідання XX сторіччя"

УЖГОРОД. – В Ужгородському національному університеті 29 січня відбулась презентація книги „Антологія закарпатського оповідання XX сторіччя". Це перша книга, яка систематизує кращі твори з доробку понад тридцяти найвідоміших закарпатських прозаїків минулого століття, написані українською, угорською та російською мовами. Видання антології здійснено за фінансовою підтримкою обласної державної адміністрації. Заступник голови обласної адміністрації І. Рогач повідомив, що плянується видати ще близько 20 збірок творів закарпатських письменників. У презентації „Антології закарпатського оповідання XX сторіччя" взяли участь відомі закарпатські митці Юрій Чорі, Людмила Кудрявська, Юрій Шип, Василь Кузан.

Забруднено джерела питної води у Харкові

ХАРКІВ. – Обласне управління екології та природних ресурсів оприлюднило тут інформацію про стан забруднення довкілля, зокрема питної води, в цьому промисловому місті. Вода у річці Сіверський Донець за теперішніми показниками удвічі, а подекуди й утричі перевищує гранично допустиму концентрацію вмісту нафтопродуктів і важких металів. Але навіть і такий стан забруднення головного постачальника питної води для Харкова свідчить про значне покращення її якости порівняно з минулими роками. Це ажніяк не результат природоохоронної діяльности, а результат простою багатьох промислових підприємств. Начальник місцевого управління екології та природних ресурсів Ігор Капусник зазначив, що рівень так званого поліпшення якости води вже зупинився на цих показниках. Друге за величиною місто України буквально захлинається у побутовому смітті. Дергачівський полігон для його захоронення поточного року остаточно вичерпає свої потужності, а рішення щодо будівництва нового полігону, як і сміттєспалювального заводу, досі не узгоджене.

Є. Кушнарьов: українсько-російська торгівля погіршується

ХАРКІВ. – Голова Харківської обласної державної адміністрації Євген Кушнарьов сказав, що пожвавлення українсько-російських зв'язків не дало позитивних результатів у галузі економічної співпраці між двома країнами. Є. Кушнарьов сказав 27 січня, що на тлі зусиль останніх років у напрямку інтеґрації та поглиблення співпраці показники торгівлі між Україною та Росією погіршилися. Серед причин він назвав те, що Росія звела, як було сказано, штучні перешкоди на шляху українських товарів до свого ринку. Є. Кушнарьов, зокрема, сказав: „На жаль, інтенсифікація стосунків на вищому рівні – я маю на увазі, українсько-російські взаємини – не призвела до покращення ситуації в економічному просторі, більше того, ситуація погіршується... Якби не було штучних обмежень, переважна більшість харківських підприємств працювала б тепер на російському ринку і в першу чергу реалізовувалаб там свою продукцію, зокрема цукор, кондитерські вироби, підшипники".

Стан законодавства дозволяє Україні вступити до СОТ

КИЇВ. – Сьогоднішній стан національного законодавства цілком дозволяє Україні до кінця цього року вступити до Світової організації торгівлі. В цьому переконаний міністер юстиції України Олександер Лавринович, який сказав про це 23 січня. На його думку, тепер в Україні існує „вже високий ступінь готовности законодавства для вступу в СОТ". Нині залишився „дуже незначний" масив законодавства, яке є предметом ускладнень у цьому процесі з українського боку. Але, за словами міністра, цей масив „уже не може бути головним стримуючим чинником" для вступу України в СОТ.

Громадянам України дозволено вивозити більше валюти

КИЇВ. – Національний банк України (НБУ) дозволив громадянам України вивозити за межі країни готівкову чужоземну валюту у сумі до 5 тис. дол. або рівну їй суму в іншій чужоземній валюті, купленій в пунктах обміну валюти, з наданням банківської довідки. Про це йдеться в постанові правління НБУ від 12 грудня 2002 року, зареєстрованій в Міністерстві юстиції 14 січня 2003 року. Постанова Національного банку набуде чинности в середині березня цього року – через 60 днів з моменту реєстрації. Як відомо, раніше Національний банк дозволяв вивозити тільки валюту, зняту з власного рахунку в уповноваженому банку України чи куплену через касу банку, або у формі дорожніх чеків, куплених у банку, чи у формі картки „Visa Travel Money". Згідно з постановою НБУ, пункти обміну валюти видаватимуть спеціяльні довідки про купівлю валюти для пред'явлення їх митним органам. Досі громадяни України могли вивозити чужоземну валюту в сумі до 1 тис. дол. за умови її усного декларування, від 1 тис. дол. до 5 тис. долярів – за умови письмового декларування і пред'явлення довідки про походження валюти, понад 5 тис. долярів – за індивідуальним дозволом НБУ.

Конституційний суд визнав права АРК

КИЇВ. – Конституційний суд України 22 січня визнав конституційними положення Конституції Автономної Республіки Крим, які регулюють питання території, символів та оподаткування в автономії. Конституційний суд визнав, що положення Конституції Криму про територію АРК, за яким вона визначається в межах, що існували на день набуття чинности закону України про поновлення автономної республіки, – є конституційним, як і положення про право на республіканську символіку – прапор, герб і гимн. Конституційними визнані і положення, згідно з якими до бюджету автономії зараховуються всі податки і збори, які стягуються на території Криму, а також про проведення експериментів у сфері оподаткування. Голова парляменту автономії Борис Дейч і кримський прем'єр Сергій Куницин привітали це рішення суду.

Поетичний концерт „Маскульт"

ХАРКІВ. – Літературно-музичний вечір „Маскульт" представників українського пост-модернізму поетів Юрія Андруховича, Андрія Бондара і Сергія Жадана з участю польського джазового тріо „Олесь-Тшаска-Олесь", що відбувся 22 січня на малій сцені „Березіль" театру ім. Шевченка, зібрав удвічі більше глядачів, ніж дозволяє це приміщення. Послухати „максимально відверті, жорсткі, соціяльно заанґажовані, шокуючі", як було заявлено, вірші, прийшов і Генеральний консул Республіки Польща у Харкові Міхал Журавський. Ю. Андрухович сказав, що „не хотів би голосно оцінювати" значення вечорів, які відбулися у Києві та Харкові. „Ми намагаємося розкрити якийсь новий бік поетичних можливостей у сучасному світі, – зазначив поет, – продемонструвати те, що не вмерла ще поезія, не зникла можливість шукати безпосереднього контакту з публікою". Обмінюючись враженнями, любителі поезії відзначали „цілісність концерту, органічність звучання слова у супроводі модерного джазу".

За повідомленнями інформаційних аґентств

Українська урядова делегація відвідує Вашінґтон

ВАШІНҐТОН. – У вівторок, 28 січня, українська урядова делеґація провела переговори з представниками Уряду Сполучених Штатів Америки. На засіданні Комісії „Україна – США" з економічних питань українська делеґація була дещо меншою – порівняно з офіційно оголошеним складом. Не прибув перший віце-прем'єр-міністер Микола Азаров, був відсутній і новий голова Національного банку України Сергій Тигіпко.

Нагадаємо, що остання візита до США українських міністрів економічної, торговельної та енергетичної галузей відбулася в травні минулого року. Американсько-українська комісія з економічних питань колись входила в склад Міждержавної комісії „США–Україна," відомої також як Комісія „Кучма–Ґор", яку нова адміністрація Сполучених Штатів зліквідувала майже три роки тому.

Теперішню урядову делеґацію України очолював міністер економіки Валерій Хорошковський; серед членів був також міністер енергетики Сергій Єрмилов та низка українських державних секретарів.

У листі до газети „Вашінгтон Таймс" віце-прем'єр-міністер М. Азаров заявив, що „візита делегації є винятково важливою для загальної мети поглиблення українсько-американських взаємин". Водночас Азаров наголосив на тому, що представники американської влади повинні взяти до уваги нещодавні законодавчі дії Верховної Ради, „в результаті яких ринкова діяльність керуватиметься тими самими принципами, які діють у розвинених країнах".

Відомий американський експерт і колишній дорадник українського уряду Андерс Ослунд в інтерв'ю для Радіо „Свобода" сказав: „Україна повинна надати вичерпні пояснення, щоб просуватися вперед в рамках міжнародної економічної співпраці. США та Міжнародний валютний фонд не зовсім вдоволені українським законодавством щодо боротьби з відмиванням брудних грошей".

Торік у грудні Міжнародна організація ФАТФ („FATF – Financial Action Task Force") закликала країни-члени запровадити санкції проти України за те, що Україна на втілює закону проти відмивання „брудних грошей". На відміну від інших держав, Сполучені Штати покищо на практиці не запроваджували санкцій, очікуючи, що українська влада запровадить у життя обіцяні заходи.

Українська урядова делегація перебуватиме у США до 3 лютого.

Михайло Мигалисько

Суд у справі П. Лазаренка перенесено на 18 серпня: подарунок на день народження?

ВАШІНЮТОН. – Судовий процес у справі Павла Лазаренка, колишнього представника української виконавчої та законодавчої влади, розпочнеться 18 серпня; передбачається, що він потриває від шести до восьми місяців.

Про це повідомила 23 січня в розмові з кореспондентом Радіо „Свобода" офіційна особа Департаменту юстиції США. Про причини перенесення дати суду не повідомлено. Минулого жовтня каліфорнійський суддя Мартін Дженкінз призначав початок судового процесу на 24 березня.

Визначено також дати нових слухань у кримінальній справі „США проти Павла Лазаренка" – 6 лютого та 13 березня. За місяць до початку процесу, тобто в середині липня, буде оприлюднено список свідків від прокуратури США та адвокатів Лазаренка. В той же час буде зформовано й склад присяжних. А 7 серпня повинно відбутися останнє досудове засідання прокурорів, адвокатів та судді Мартіна Дженкінза.

Колишній народний депутат та прем'єр-міністер України перебуває у федеральному ув'язненні у Сан-Франциско. Прокуратура США звинувачує Павла Лазаренка у відмиванні 114 мільйонів долярів через приватні американські фінансові установи. Адвокати Павла Лазаренка заявили, що їхній клієнт – невинний.

23 січня Павло Лазаренко відзначив день народження. Йому 50 років.

Радіо „Свобода"

Леонід Кучма...

(Закінчення зі стор. 1)

головою Співдружности незалежних держав Л. Кучму. За словами В. Путіна, таке рішення ухвалено одноголосно. Проти цього раніше висловлювалися деякі українські політики, зокрема колишній міністер закордонних справ Борис Тарасюк, який вважає, що Л. Кучма не має підстав очолювати організацію, в якій Україна не оформила членство. На думку Бориса Тарасюка, обрання Леоніда Кучми на посаду голови Ради голів СНД є намаганням „прив'язати Україну до евразійського простору".

Співдружність незалежних держав має намір у вересні підписати угоду про створення зони вільної торгівлі. Л. Кучма сказав, що до наступної зустрічі організації у Ялті має бути підготоване до підписання відповідне рішення. Офіційний Київ активно закликав до зняття бар'єрів на шляху торгівлі. Росія раніше заявляла, що не може дозволити собі скасувати обмеження на пересування усіх товарів і зокрема енергоносіїв. Крім того, разом з гаслами про необхідність зони вільної торгівлі, у багатьох країнах СНД прголошено заходи на захист національного виробника. Л. Кучма також вів 29 січня мову про необхідність створення транснаціональних корпорацій у пріоритетних напрямках співпраці між країнами СНД. На зустрічі голів держав СНД не залишилися поза увагою проблеми боротьби з тероризмом та Іраку. Президент РФ В. Путін поінформував учасників зустрічі про позицію Російської Федерації з даних питань.

УНІАН

Підписано договір про кордон з Росією

Президент Росії В. Путін (ліворуч) і Президент України Л. Кучма обмінюються підписаним договором про російсько-український державний кордон 28 січня. *Фото УНІАН*

КИЇВ. – 28 січня Президенти України і Росії Л. Кучма та В. Путін підписали договір про державний кордон між Україною та Росією. Проте між Росією та Україною залишаються розбіжності стосовно позначення кордону на місцевості.

Офіційні представники Москви ведуть мову про небажаність такого кроку, у той час як офіційний Київ заявляв, що кордон з Росією має бути демаркований. Також відомо про розбіжності між двома країнами у поглядах на морський кордон. Перед початком двосторонньої зустрічі, яка закінчилася 28 січня, обидва президенти висловили надію на поступ у співпраці обох країн в сфері енергетики. В. Путін заявив, що урядовці поінформували його про поступ на шляху створення міжнародного ґазового консорціюму і що енерґетики, за його словами, усвідомили переваги цього проєкту.

УНІАН

Президент...

(Закінчення зі стор. 1)

щоб бути придатними до служіння нашим співвітчизникам".

Президент Дж. Буш у плянах на майбутнє визначив наступні точки: податки, медичне забезпечення, енерґетика і довкілля, громадські послуги, подолання СНІД-у (AIDS), боротьба з тероризмом, безпека країни, роззброєння Іраку, військо. Всі ці пляни дещо затьмарені питаннями – як і з яких фондів їх оплатити, включно з коштом можливої війни з Іраком, про що не було мови у промові Президента.

Він висловив впевненість в близькому одужанні економіки, говорив про потребу надати можливість працювати кожному, хто цього бажає. Медичне забезпечення повинно бути фінансово доступним кожному американцеві, за це мають відповідати лікарі та пацієнти, а не забезпеченеві фірми. Належить виділити гроші для дослідів такої енерґетики, котра б допомогла в очищенні довкілля, посилити внутрішній розвиток джерел енергетики, щоб бути менш залежними від закордонного постачання. Слід посилити боротьбу з наркотиками, їхнім постачанням та ринками розповсюдження; допомогти ліками боротися з вірусом і хворобою СНІДу в країнах Африки. Не зневіруватися у боротьбі зі світовим тероризмом – ця війна триває, небезпека існує, але у співпраці з іншими країнами можна розраховувати на успіхи. Треба бути чутливими щодо внутрішньої безпеки та постійно пам'ятати, що війну розпочато в нашій країні 11 вересня 2001 року. Щоб запобігти можливим майбутнім нападам, потрібно домагатися роззброєння Іраку, не виключаючи при цьому застосування військової сили. Цій справі Дж. Буш присвятив майже половину своєї промови, обґрунтовуючи потребу такого кроку і заявляючи, що докази проти С. Гусейна будуть представлені Раді безпеки ООН наступного тижня.

Закінчуючи звіт-промову, Президент звернувся до вояків американських збройних сил в околицях Перської затоки. Висловивши віру у найкращий їхній вишкіл, Президент підкреслив, що будь-який успіх буде залежати від них. Він сказав, що висилати американських вояків у бій є найважчим рішенням, бо кожна війна приносить тільки біль, але це є неминучим у забезпеченні миру і свободи.

„Америка є сильною і чесною нацією в ужитті своєї сили. Свобода, яку ми цінимо, не є подарунком Америки світові, але дарунком Бога людству", – закінчив Президент свій звіт-промову про стан Унії.

Зразу ж опісля зі заввагами від Демократичної партії виступив губернатор штату Вашінґтон Ґері Лок. Він зазначив ті моменти, в яких демократи співпрацювали з Президентом і його урядом, і скритикував представлений економічний плян і наміри негайно застосувати військові дії у процесі роззброєння Іраку. Губернатор представив економічний плян, підготовлений демократами як можливу альтернативу.

Х.Ф.

АМЕРИКА І СВІТ

Україна сподівається на скасування санкцій ФАТФ

ДАВОС, Швайцарія – 22 січня відкрито Всесвітній економічний форум і розпочато перші пленарні засідання і дискусії. В основному вони присвячені розв'язанню проблем, які виникають у зв'язку з новими викликами у світовій економіці, підприємництві, питаннях безпеки, фінансовій сфері та у сфері технологій. За словами фундатора і президента Давоського форуму Клавса Шваба, ці питання є актуальними на даному етапі, коли світ перебуває у стані значної невизначености. У праці Давоського форуму взяла участь українська делеґація на чолі з прем'єр-міністром Віктором Януковичем, яка сподівається, що її участь сприятиме скасуванню санкцій рекомендованих (FATF Financial Action Task Force on Money Laundering) – Фінансовою групою особливого призначення з відмивання грошей. Крім кількох десятків політичних провідників і капітанів світового підприємництва, в Давоському форумі взяв участь і Генеральний секретар ООН Кофі Анан, секретар Державного департаменту Колін Павел, король Йорданії Абдула і американський мільярдер Бил Ґейтс. Всесвітній економічний форум тривав шість днів.

А. Шарон переміг на виборах

ЄРУСАЛИМ. – Арієль Шарон, провідник ізраїльської партії „Лікуд“, яка здобула переконливу перемогу на виборах в Ізраїлі 28 січня, закликав центристські партії допомогти йому зформувати широку коаліцію. Із 120 місць у Кнесеті „Лікуд“ отримав 37. Друга найбільша партія Ізраїлю, партія Праці, значно втратила позиції. Ця партія, яка на виборах виступала за виведення ізраїльських військ з палестинських територій, як виглядає, здобула лише вісімнадцять місць. Провідник цієї партії Амрам Мітцна визнав поразку та надіслав поздоровлення Арієлю Шаронові з приводу перемоги його партії. А. Мітцна проте заявив, що він не збирається приєднуватись до коаліції, очолюваної партією „Лікуд“. Він сказав, що керуватиме опозицією, яка бореться.

Европа закликала Росію відкласти референдум у Чечні

СТРАСБУРҐ, Франція. – Европейський представник з прав людини 29 січня сказав, що Росія має відкласти плянований референдум про нову Конституцію у Чечні через проблеми з безпекою у реґіоні.Голова Парляментської Асамблеї Ради Европи Френк Джад каже, що становище у Чечні не дає можливости провести належне обговорення запропонованої Конституції. Делеґати Парляментської асамблеї Ради Европи, що відвідують Чечню, заявили 22 січня про потребу проведення там демократичного референдуму щодо конституції республіки. Президент В. Путін призначив референдум на кінець березня, щоб затвердити статус Чечні в межах Російської Федерації. Але Лорд Ф. Джад сказав, що, відвідуючи нещодавно Чечню, він не зустрів жодної людини, яка б не те що обговорювала, а хоч би бачила проєкт пропонованої Конституції. Він сказав, що референдум не приведе до негайного політичного розв'язання чеченської проблеми. Оглядачі кажуть, що попри щоденні випадки насильства у Чечні Москва домагається проведення референдуму, щоб показати усім, що становище у Чечні нормалізується.

В Афганістані – знову вогонь

КАБУЛ, Афганістан. – Представник американських військових сил заявив 28 січня, що війська США та афганська урядова армія вели бої з повстанцями коло кордону Пакистану. За його словами, в боях, найбільших за останні дев'ять місяців, беруть участь повстанські загони, вірні польовому командирові Гульбудінові Хекматьярові, котрий часто виступав проти уряду Карзая. За словами представника американської армії, в боях бере участь двісті війсьовиків, і на підході – більша кількість. Число бойовиків оцінюється у вісім десятків. Як сказав американський армійський речник, вбито принаймні 18 бойовиків.

З'ясовують місце перебування іракських нелеґалів

ВАШІНҐТОН. – У США Федеральне бюро розслідувань намагається з'ясувати місце перебування трьох тисяч нелегальних іміґрантів з Іраку. Зареєстрований був лише їхній в'їзд у США. Можливо, вони повернулися додому чи переїхали в інші країни і не становлять небезпеки, але їх необхідно розшукати, вважає Федеральне бюро розслідувань. У Сполучених Штатах живуть близько 300 тисяч вихідців з Іраку. Багато з них – представники іракської опозиції.

Інтернет-вірус уповільнив працю тисяч систем

ВАШІНҐТОН. – Швидкісний вірус на кілька годин 25 січня уповільнив інтернетний рух у багатьох частинах світу. Фахівці з комп'ютерної безпеки пов'язують цей спалах з вірусом „Code Red“, що мало не повністю припинив рух у всесвітній мережі два роки тому. За оцінкою американської антивірусної фірми „Symantec Corporation“, було заражено майже 20 тисяч маршрутних систем. Особливо уповільнилась робота Інтернету в азійських країнах. У Південній Кореї Інтернет був відімкнений протягом кількох годин по цілій країні. Радник Президента Дж. Буша з інтернетної безпеки Говард Шмідт заявив 25 січня, що ситуацію взято під контролю. Ті, хто запустив вірус, на думку знавців, він був запущений в Гонґ-Конгу, скористались із слабкости в одному з елементів програмного забезпечення „Microsoft“.

Економічний спад спричинив зменшення кількости робочих місць

ЖЕНЕВА. – Дослідження Міжнародної організації праці дійшло висновку, що безробіття у світі досягло рекордного рівня і напевне зростатиме далі. Кількість безробітних у світі тепер сягає 180 млн., тобто 6.5 відсотка працездатного населення. Міжнародна організація праці називає причиною росту безробіття за останні 2 роки економічний спад. Особливо кількість робочих місць зменшилася в експортних галузях, де працюють переважно жінки, зокрема в текстильній галузі. На Близькому Сході та в Африці майже чверть працездатного населення не має роботи. МОП повідомляє, що у Південній Америці безробіття зросло на 10 відсотків через економічну кризу в реґіоні.

Землетрус у Мехіко

МЕХІКО. – Понад 26 осіб загинули, біля 300 було поранено 22 січня внаслідок землетрусу у Мехіко. За даними місцевої влади, сила підземних поштовхів перевищувала сім з половиною балів за шкалою Ріхтера. Епіцентр землетрусу містився у штаті Коліма. Губернатор штату Фернандо Морено заявив, що 18 з 26 загиблих постраждали у місті Коліма, де землетрус знищив 166 будинків.

Продаватимуть землю чужоземцям

ВІЛЬНЮС, Литва. – Парлямент схвалив поправку до конституції, що дозволятиме продавати землю чужоземцям. Литва зобов'язалася схвалити таку зміну під час переговорів про вступ до Европейського Союзу. Право чужоземців купувати землю в Литві буде обмежене упродовж семирічного перехідного періоду. Обмеження не стосуватиметься громадян Евросоюзу, які живуть у Литві чи працюють у сільському господарстві країни понад 3 роки.

За матеріялами ЗМІ

„Надії на роззброєння Іраку немає“

НЬЮ-ЙОРК. – Оприлюднено перші реакції на доповідь військових інспекторів ООН щодо наявності в Іраку забороненої зброї. Посол США до ООН Джон Неґропонте 27 січня сказав, що доповідь Ганса Блікса не залишила надії на роззброєння Іраку, і що Рада Безпеки ООН має взяти на себе відповідальність за відповідне рішення. Радник Білого Дому Арі Фляйшер підкреслив, що час військових інспекцій минає, але крайнього терміну нема, і Президент Джордж Буш продовжить консультації з провідними союзниками. Посол Іраку до ООН Мохамед Альдурі запевнює, що його країна виконала всі свої зобов'язання щодо резолюції з роззброєння і надалі готова співпрацювати, щоб розвіяти будь-які сумніви. Заступник міністра закордонних справ Росії Юрій Федотов сказав, що ця доповідь відкриває дорогу для подальших інспекцій, і що у Ради Безпеки немає потреби приймати щодо Іраку нові резолюції.

27 січня керівник військових інспекторів ООН Ганс Блікс та голова Міжнародної агенції з атомної енергії зачитали звіт інспекторів про результати їхньої праці в Іраку. Г. Блікс сказав, що Ірак досить добре співпрацював з інспекторами, надаючи доступ до місцевостей та приміщень, які ті хотіли оглянути. Проте, зауважив Г. Блікс, хоч іракці співпрацювали непогано, від них і надалі вимагається співпраця з приводу самої зброї. Він заявив, що існують підстави думати про наявність в Іраку більшої кількости нервово-паралітичного газу, аніж було вказано в декларації Іраку щодо озброєнь. Щодо біологічної зброї, то він заявив, що, можливо, Ірак має більшу кількість спор сибірки, аніж було задекларовано раніше. Г. Блікс сказав, що досі невідоме місцезнаходження 6,500 бомб, не згаданих в іракській декларації про озброєння. Зі свого боку, голова МАҐАТЕ Мохамед Ель-Барадей заявив, що інспектори не виявили в Іраку заборонених ядерних програм. Як повідомлялося, Сполучені Штати заявили, що ознайомляться з висновками інспекторів та проведуть консультації з іншими членами Ради Безпеки, після чого вирішать, якою буде їхня відповідь.

Неправдиві твердження чи пропуски в декларації з озброєнь, наданій Іраком, та неспроможність повністю виконати цю резолюцію і співпрацювати означатиме подальше порушення зобов'язань Іраку, і питання про це вирішуватиметься на засіданні Ради Безпеки.

Вранці 27 січня російський президент Владімір Путін у телефонній розмові з британським прем'єр-міністром Тоні Блейром заявив, що військовим інпекторам ООН необхідно дозволити продовжити їхню працю в Іраку. Проте секретар Державного департаменту Колін Павел ствердив, промовляючи на Всесвітньому економічному форумі у Давосі, що Сполучені Штати не вагаючись розпочнуть війну, навіть без підтримки інших найбільших країн.

Раніше комісар ЕС з питань зовнішніх взаємин Гав'є Солана закликав Сполучені Штати і Британію не вдаватися до військових дій проти Іраку без широкої міжнародної підтримки.

Г. Солана – колишній Генеральний секретар НАТО – наголосив, що европейська громадськість переважно налаштована проти війни в Іраку, і що останній термін, на його думку, ще не настав.

Як повідомили 25 січня з Багдаду, три іракські науковці відмовилися від приватної співбесіди на тему програми з розроблення зброї з іспекторами ООН. За словами чільного іракського урядовця, науковці відмовилися від співбесіди, незважаючи на заохочення з боку уряду.

Напередодні інспектори ООН з озброєнь в Іраку опитали в одному з багдадських готелів неназваного іракського науковця.

Співбесіда відбулася днем по тому, як Вашінґтон звинуватив Ірак у перешкоджанні приватним контактам з науковцями. Науковець прибув до готелю в супроводі двох іракських урядовців і від'їхав за півтори години, не порозмовлявши зі журналістами. США вимагали, щоб інспектори проводили бесіди з іракськими науковцями приватно – без присутности іракських урядовців, однак Ірак твердить, що усі науковці, до яких досі зверталися, відмовилися від співпраці.

Бі-Бі-Сі

„Рік Росії“...

(Закінчення зі стор. 1)

Росії в Україні" обіцяє багато цікавого. В цілому, за змістом і той рік, і нинішній – досить швидке і прискорене зміцнення політичної, економічної і гуманітарної присутности Росії в Україні. Це рух в один напрямок, це рух Росії в Україну, і аж ніяк не України в Росію.

– А як можна оцінити наслідки „Року України“, що минув?

– З самого початку було зрозуміло, що Росія використає його проведення для втручання у виборчу кампанію в Україні, для посилення своїх позицій. Як і очікували, Україна нічого взамін не отримала. Підкреслюю – Україна як держава, бо особисто президент Кучма отримав серйозну політичну підтримку з боку Путіна. Але я не міг прогнозувати, що Україна так багато втратить за цей рік. Насаперед Україна втратила 15 відсотків свого експорту до Російської Федерації. Через цілеспрямовану політику російського уряду – витіснення українських виробників з російського ринку – товарообіг з Росією впав.

І ще одне. Зміни в соціяльно-гуманітарній сфері відчутно б'ють по інтересах громадян України. Нові, делібералізовані закони Росії про статус чужоземних громадян і застосування чужоземної робочої сили погіршують статус сотень тисяч, а можливо й мільйонів українських заробітчан у Росії.

– За цей рік начебто було багато уваги приділено Західньому Сибіру, де працюють сотні тисяч українців, і куди навідувався і Президент Кучма. У Ханти-Мансійську він поділився з людьми глибоким спостереженням – „Ми, украінци, всє нємножко с прідурью...“. Минув рік, але питання про пенсійне забезпечення вихідців з України так і не вирішене.

– Люди на російській Півночі отримують високі леґальні платні, адже там немає практики виплати зарплати готівкою, „у конвертах". Із їхніх платень держава забирає чималі відрахування у пенсійний фонд Росії. Але коли ці люди виходять на пенсію і хотіли б повернутись на батьківщину, за існуючою міждержавною угодою, свої підвищені пенсії люди втрачають. Тисячі людей позбавляються можливости після закінчення трудової кар'єри повернутися в Україну, і змушені залишатися на старість в умовах вічної мерзлоти, або переїздити кудись вглиб Росії. Рік минув – було багато політичних гасел, дев'ять разів зустрічалися президенти. Але в усіх тих аспектах, які стосуються життя пересічних громадян, відбулося помітне погіршення ситуації, ініційоване російською стороною. Ось це і є реальні підсумки „Року України в Росії", про які президенти Кучма і Путін говорити не хочуть.

Паперові домовлення

Перший погляд на церемонію відкриття „Року Росії в Україні" засвідчує, що українська владна еліта віддасть усе, про що попросять її росіяни. Прикладом є Леонід Кучма, який легко перейшов з української мови як мови міждержавного спілкування і виголосив свою промову російською.

Важко собі уявити, що Володимир Путін, відкриваючи черговий „рік дружби", заговорив би українською, грузинською, казахською, естонською... Чи й німецькою, якою він володіє блискуче як колишній резидент КҐБ у комуністичній Німеччині.

Росіяни привезли в Київ силу-силенну документів. Їхнє підписання мало засвідчити, що немає між двома президентами проблем, які б не можна було вирішити. Між главами держав проблем, може, й немає, але у міждержавних стосунках їх чимало. У перший же день Кучма з Путіним підписали низку документів. Це:

1. Міжурядова угода про створення і функціонування філій вищих навчальних закладів Росії на території України і України на території Росії.

2. Міжурядова угода про співпрацю в галузі молодіжної політики.

3. Угода між міністерствами охорони здоров'я про міжгалузеву співпрацю.

4. Протокол про внесення змін до міжурядової угоди про взаємне визнання та еквівалентність дипломів про освіту і вчені звання.

5. Міжурядова угода про співробітництво у галузі запобігання поширення СНІДу.

6. Протокол про постачання товарів виробничої кооперації.

7. Угода між інформаційними агентствами „Укрінформ" та ІТАР-ТАРС.

8. Угода про співпрацю між Національною радіокомпанією України та Російською державною радіокомпанією „Голос Росії".

9. Угода про взаємне визнання висновків державної санітарно-епідеміологічної експертизи.

10. Договір про державний кордон.

Що ж, добре, що тепер можна буде вчитись у філії Університету ім. Шевченка, приміром, у Москві, але ж не це є справді значущою проблемою у міждержавних відносинах. Лише договір про кордон є справді важливим елементом добросусідства, але й тут лукавство – найпроблемніша ділянка кордону – по Азовському морю – ще не делімітована.

„Блазенський ковпак" для президента

Як не дивно, але серед критиків ініціятиви Кучми й Путіна є й представники сил, які традиційно виступають за покращення українсько-російських взаємин. Щоправда, вони критикують президентів з діяметрально протилежних позицій. наприклад, „Російський бльок" незадоволений повільністю поглинання України Росією. Для штатних „русофілів" найкраще, коли українського в Україні не залишиться нічого. Нема українців – отже, немає й „українського питання".

А ось один із провідників Соціялістичної партії, народний депутат Юрій Луценко думає інакше:

– Цей рік потрібен Росії. Минулий рік – „Рік України в Росії" – закінчився 15-відсотковим падінням експорту України до Росії. Цього ж року, в обмін на збереження крісла, Кучма продовжуватиме здавати економічний суверенітет держави. Робиться це у формі зустрічі керівників СНД. Кучмі вручили блазенський ковпак „вождя СНД".

Це дуже прикметно, бо з російської історії відомо – коли цар Іван Грозний їхав, здається, в Олександрівську слободу, то „коронував" на царство татарського царевича Сімеона Бекбулатовича. Всі розуміли, хто є справжнім царем, але блазень цього не розуміє. Незалежно від того, на кого одягнений цей ковпак, реальна влада все одно залишатиметься в Москві, у Кремлі. Треба розуміти, що і центр керування Україною значною мірою теж знаходиться там, так само як і всіх інших держав СНД.

Отже, „Рік Росії в Україні" – це продовження наступу на українське відродження. Україна буде помаленьку перетворюватися з напівдержави у чвертьдержаву, потім у „восьмушку" держави тощо.

Владімір Путін у Києві зазначив, що Росія і Україна разом можуть вирішити будь-які завдання. Це з погляду московського гостя. Якщо ж дивитись на те, що відбувається, з Києва, то, зрозуміло, що стратегічні інтереси двох країн є неспівмірними і протилежними. Україна (принаймні – та її частина, що вірить у краще майбутнє після переобрання Кучми) хоче демократії і свободи, а Росія – тотального контролю – як і раніше – за територіями своїх національних інтересів, передусім за Україною.

10 лютого: народний депутат Оксана Білозір виступить у „Рамаді"

ІСТ-ГАНОВЕР, Н. Дж. – 7 лютого до США приїде відома українська співачка Оксана Білозір. Окрім мистецької діяльности, Оксана Білозір також є професором університету і депутатом Верховної Ради України від бльоку Віктора Ющенка „Наша Україна". Зустріч в метрополії Нью-Йорку, яку спонзорує кредитівка в Пасейку, відбудеться з ініціятиви стейтової ради УККА 10 лютого, о 7 -ій год. вечора, в „Ramada Inn" (Rt. 10, East Hanover, NJ). Вступ – 10 дол., включаючи почастунок. Чеки виписувати на UCCA. Можна заплатити при вході. Всіх бажаючих просимо зголоситися до Володимира Васькова на число: (908) 688-5818.

Іван Буртик

Рік Родини – це справді актуально

Австрійський вчений, етолог зі світовим ім'ям, лавреат нагороди Нобеля Конрад Лоренц у своїй книжці „Вісім смертних гріхів нашої цивілізації“ одним з таких гріхів вважає „розірваність традиції“ і розуміє її передусім як розірваність між поколіннями, між батьками і дітьми. Іншими словами, найгостріші проблеми сучасного людства пролягають через родину, глибоко уражуючи її, а звідси, мов снігова груда з гори, котяться далі, в суспільне життя, в усі без вийнятку його сфери і закутки. З огляду на таку залежність, загального схвалення в українському суспільстві, принаймні в усій морально здоровій його частині, заслуговує преважлива ініціятива Верховного Архиєпископа Української Греко-Католицької Церкви Любомира кардинала Гузара – проголошення 2003 року Роком Родини. Це та у вищій мірі назріла порятункова акція, в якій можуть і повинні поєднати зусилля не лише всі християнські провідники, але й духовенство усіх інших релігій. Бо якщо на оздоровлення життя не спроможеться духовний світ, то не спроможеться ніхто. Здеморалізована людина не годна вилізти з трясовини, вхопивши саму себе за волосся. Світські механізми впливу на моральну самосвідомість суспільства самі перебувають в непевному стані, і тільки Церква має непорушні критерії, які дозволяють зрозуміти глибину проблем, визначити зв'язок між причинами і наслідками. Самозрозуміло, за один рік неможливо радикальним чином змінити сьогоднішній стан речей, але можна привернути до них загальну увагу, можна збудити загальне бажання до позитивних змін.

Гріх „розірваности з традицією“ особливо боляче застосовувати до України, до нашого народу – у великій мірі селянського, близького до природи і її вічного кола, чутливого до всього живого, й тому глибоко релігійного і родинного. Ідеологи безбожницького комунізму добре усвідомлювали, що саме українське село зберігало міцну українську родину, а вона, в свою чергу, – одвічну звичаєвість, одвічні моральні закони. Саме тому московські вожді в 1932-33 роках розраховували голодом знищити наше село, а з ним – духовно-психологічні основи народу. А після Великого голоду і війни тяжко постраждали й українські міста – вони стали сумними символами розриву з народною традицією, з віруваннями і мораллю предків. Так званий „войовничий атеїзм“, який не визнавав нічого святого ні в людині, ні в родині, за декілька десятиліть зруйнував значну частину з того найдорожчого духовного спадку України, котрий будувався багатьма поколіннями і століттями. Рани виявилися такими глибокими, що й сьогодні, на дванадцятому році незалежної Української держави, стан справ в ділянці моралі, зокрема родинної, залишається дуже сумним і тривожним. Проти родини продовжує діяти ціла сума чинників – соціяльний, демографічний, екологічний, морально-психологічний. Вже п'ять чи шість років демографи і соціологи застерігають керівників держави, що смертність в Україні уже вища, ніж народжуваність, і коли не спинити цього процесу, то за 30-40 років Україна зовсім обезлюдніє. Однак „український народ“ і „українська держава“ – це покищо речі з різних вимірів. Лякає тривка тенденція до розпаду родин: кількість розлучень в Україні щороку зростає, в середньому розпадається кожний третій шлюб. Прямим результатом цього є стрімке збільшення кількости дітей в інтернатах і сиротинцях, а також на вулиці – українська ж вулиця сьогодні знайома з наркоманією та іншими „благами“ високотехнологічної, але не досить моральної цивілізації, не гірше, ніж американська. Вже не кажемо про специфічну українську трагедію, коли країну щороку залишають десятки і сотні тисяч дівчат і молодих жінок у пошуках заробітку.

Колись М. Костомаров, роздумуючи над нещасливою долею свого народу, писав: „Я певний, що якби Богдан Хмельницький, замість того, щоб проливати річки крови, нищити стільки народу, як і інші українські проводирі, які шукали допомоги усюди, навіть у татар, – звенулися до східних патріярхів з проханням дати Україні самостійну, незалежну Церкву, якби вона утворила духовенство таке, котре б провело народну мову в казання, до школи, до церковних одправ і таким чином мову народну було висвячено, то я переконаний глибоко, що українському народові не було б рації лякатися за те, що він зникне з лиця землі“.

Роздумуймо і ми над цим у Рік Родини.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз SVOBODA Published by the Ukrainian National Association

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510, UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svoboda@att.net Web-site: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік $55.00, на півроку - $35.00. Для членів УНСоюзу $45.00 річно, на півроку - $30.00. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Головний редактор – Ірена Яросевич
Редактори: Ольга Кузьмович, Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

Адміністрація „Свободи“
Адміністратор Володимир Гончарик (973) 292-9800 (дод. 3041)
Керівник відділу оголошень
Марійка Осціславська (973) 292-9800 (доб. 3040)
Передплата – Марійка Пенджола (973) 292-9800 (доб. 3042)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про цьогорічну зиму крізь два різні вікна

Загальновизнаним є, що про погоду говориться лише тоді, коли немає іншої теми до розмови. Але, на мою думку, це не так. Насправді погода відіграє дуже важливу ролю у житті людини, і кожний з нас нерідко говорить про усі її дивовижі та цікаві зміни. Зокрема можна це завважити, коли стаються екстремальні зміни у звичному сезоні дощу, снігу чи посухи, коли температура насміхається з нас та з нормального стану.

І так, здається, сталося цього року, коли тут, на американському континенті, ми стали віч-на-віч із несподіваним холодом та хвилями морозу, яких вже довші роки не довелося пережити, зокрема на східньому узбережжі. Погода стала темою число один у всіх наших розмовах, підсичувана до того постійними коментарями телевізійних і радієвих журналістів. Ба, не залишають цієї теми також усі іншомовні часописи, отож вона стоїть на перших місцях у всіх засобах інформації, і звичайно – у вуличних розмовах та враженнях мешканців міста.

Стоїть холод, якого ми не мали вже декілька років і до якого ми тут, на американському континенті, що став нам майже рідним, – не звикли.

Тому, може, тяжко нам було зрозуміти під час відвідин зимового холодного Львова, що про дошкульний мороз та постійні снігові опади там назагал не говорять і не вважають це найголовнішою темою. Зима та й годі – так завжди було і так має бути. До зимових місяців належить сніг і мороз, їх приймається самозрозуміло, а не як дивовижу природи. Це самозрозуміле приймання зимової погоди ми завважили, приглядаючись щоденно до сотень осіб, що проходжувались, незважаючи на холод і сніг, на цілому просторі від Оперного театру та височенної прикрашеної ялинки і козацької „чайки“ аж до пам'ятника „Фонтан Богоматері“, яким закінчується постійний відтинок міських прогулянок та зустрічей.

Але так самозрозуміло також проходжувалися мешканці Львова попід вікнами мого тимчасового перебування у святкові дні на „батьківщині“, хоча сніг засипав вулиці, а мороз ніяк не уступав. Львів'яни врівноважено і певно ішли своїми дорогами до праці, на базар чи куди їм було лише потрібно, не змінючи ані трішки своїх щоденних навиків з огляду на студень чи сніг. Тут впадав в моє око, може, дещо більше зимовий одяг і це залишилося у моїх спогадах. Десь пропали так характеристичні для колишніх львів'ян чоловічі капелюхи, а на їх місце всевладно запанувала „ушанка“, як мені сказали, звичайно з хутра молодого оленя. Вона „пишалася“ на майже усіх головах, що їх довелося оглядати з мого вікна.

Як же інакший краєвид із постійного нюйоркського вікна, що простягається з хвилиною, коли піднесу спущені на ніч заслони. Який же інакший краєвид і сьогоднішнього ранку в ще один холодний день цієї зими! Припорошені нічним снігом авта стояли виструнчені, чекаючи на своїх господарів, біліли без жодного сліду хідники. На них – хоч би одна людина. Порожньо, тільки час до часу пси проводять своїх власників, яких витягнули вранці з теплої хати через свої фізіологічні потреби.

Два континенти – і дві різні зими. А може, одна зима, а тільки люди, що живуть на цих двох континентах, інакші?

О-КА

Дві промови в Києві

ПРАГА. – 28 січня російський і український президенти висловили в палаці „Україна“ дві промови. Різницю між ними помітили закордонні спостерігачі: мовляв, на відміну від довгого та одноманітного тексту Л. Кучми, В, Путін був лаконічним і певним себе: він знав, чого хоче. В обох промовах були слова про демократію. Але з різними підтекстами. Чимало російських газет зауважили, що промова Л. Кучми була витримана в помпезних тонах, і це, як пише „Московскій комсомолєц“, зрозуміло, бо у Києві, як ніколи, потребують політичної підтримки, яку може надати лише Росія. Інший московський спостерігач був просто приголомшений „сміливістю“ українського президента, котрий використав тему світової боротьби з тероризмом, щоб у ледве замаскованій формі зневажити США – як „гординю, яку прийнято називати всемогутньою супердержавою“.

І це не дивує кореспондентів Москви, котрі пишуть, що й відкриття року Росії у Києві, і київська зустріч провідників Співдружності Незалежних Держав недарма називають „акцією з працевлаштування Л. Кучми“.

Газета „ру“ навіть подає гасла пікетувальників перед Палацом „Україна“ , одне з них – „Бенкет під час Кучми“, перефразовуючи назву трагедії О. Пушкіна - „Бенкет під час чуми“.

Промову Владіміра Путіна журналісти похвалили за лаконічність і прагматичні наміри Кремля щодо України. Київський оглядач С.Терьохін, який був присутній при цілуванні обох президентів, підкреслює, що російський керівник „вперше висловив ставлення до громадян України“. Так, тексти для свого шефа у Кремлі готують ретельно.

Багатьох також вразило, що під час виконання гимну Росії, трошки переробленого сталінського варіянту гимну СРСР, Л. Кучма ворушив губами, бо, мабуть, добре пам'ятав старі слова. А під час звучання українського „Ще не вмерла...“ „ґарант був, як розповідають присутні у залі, „незворушним і суворим“... Російськомовну частину промови Л. Кучма завершив по-українськи: „Щоб у вас і в нас все було гаразд“, але ця фраза, на думку С. Терьохіна, не варта політичної аналізи. В самому кінці прозвучало звичне: „Спасибо за вниманіє“.

Як відзначив московський оглядач, український потяг і після цих київських подій іще довго стоятиме на роздоріжжі з двома протилежними дороговказами – Европа і Евразія.

Василь Зілгалов,
Радіо „Свобода“

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Програма „Людина року”: деякі вияснення

Волтер Назаревич

За ініціятивою Українського Інституту Америки (УІА) 2003 рік проголошено „Роком ренесансу Києва“, а також запрошено до Нью-Йорку міського голову Києва Олександра Омельченка як „Людину року 2002”. Ці дві події викликали широкий відгук в громаді, включно із критичними листами, що були вміщені у „Свободі” і „Українському Тижневику”. Ці імпрези вимагали великого зусилля від Інституту та його прихильників і подолання не однієї перешкоди. Все ж майже усіх їх ми побороли і в цілому добре вив'язалися з нашого завдання.

Коротко нагадаю про обставини, що мали місце перед задуманими імпрезами. Влітку 2002 року, занепокоївшись з приводу постійних виключно неґативних новин про Україну, що появлялися в цілому світі, Рада директорів УІА постановила вжити невідкладних заходів, щоб піднести самоповагу України і українців в Україні і на Заході та повідомити про успіхи, яких досягнула Україна від часу проголошення незалежности.

Інститут визначив низку передумов до виконання цього завдання. Першою з них було здобуття підтримки від усіх більших діяспорних українських організацій. І ми здобули її скоро і маштабно, що було доказом, як багато прихильників має наша ідея. Другим завданням було знайти тему, яка була б важливою і цікавою для якомога ширшого кола членів громади. Третім завданням було знайти загальноукраїнську тему, яка отримала б підтримку українців на батьківщині і дала можливість простягнути руку через океан, чого вже давно бажали українці і тут, і там. Більше того, Інститут хотів вибрати тему, що була б цікава також для не-українців, які звичайно не дуже цікавляться історією та культурою України.

Після уважного розгляду можливостей провід Інституту вирішив, що позитивні моменти, які мали місце в Києві і перетворили його в одну з найкрасивіших столиць Східньої Европи, подають нам найкращу тему. Тим більше, що ті позитивні зміни у столиці досі належно не оцінили ані чужинці, ані українці в Америці. Саме з цих причин провід Інституту вирішив проголосити 2003 рік „Роком ренесансу Києва” і підготовити ряд програм, які б проходили через два-три місяці впродовж цілого року і стосувалися архітектури, мистецтва, музики і моди.

Нашим первісним пляном було святкувати „Ренесанс Києва” в неділю, 8 грудня, у двох специфічних програмах.

У першій була виставка фотокартин з часів перед незалежністю, а друга – як Київ виглядає сьогодні. Виставка зосередилася на відновлених історичних пам'ятках і вже тепер побудованих модерних спорудах. Її буде показано в різних містах Канади та США впродовж усього 2003 року. Куратор виставки Уляна Бачинська, якій допомагають Звен Гой і д-р Роман Гой, провела 10 днів в Україні, щоб зібрати відповідні світлини. Їй активно допомагала адміністрація міста Києва, а Інститут Америки взяв на себе покриття більшости фінансових видатків.

Другим задумом було відзначити міського голову Києва О. Омельченка, як головного промотора у відбудові і відновленні столиці України. Ця програма мала розпочинатися традиційним для нас прийняттям в готелі „Плаза” в Нью-Йорку в неділю, 8 грудня, відтак продовжуватися у наступних двох днях, а завершитися в Інституті, коли голова міста Києва відкриє фотографічну виставку, присвячену відродженню української столиці. Управа Інституту вирішила запросити на бенкет в честь О. Омельченка обох братів Володимира і Віталія Кличків, які є близькими його приятелями. З цією метою було зарезервовано головну, як і попередніми роками, коли проголошувалося „Людину року”, балеву залю готелю „Плаза”, яка може вмістити понад 600 осіб.

Ці пляни УІА свідчать про великі зусилля, які доклали члени управи Інституту, засадничо громадської організації, щоб переборити неґативну хвилю новин з України.

У вересні я, як президент Інституту, поїхав до Києва, щоб особисто запросити О. Омельченка до Нью-Йорку, як „Людину року“, на що він погодився. Він також пообіцяв, що адміністрація міста підтримуватиме програму „Ренесанс Києва” впродовж 2003 року, а він особисто використає свій вплив, щоб у цій програмі взяли участь різні мистецькі сили та відомі особистості. Після цього провід Інституту розпочав акцію для підтримки своїх плянів. Вона включала ряд пресових інформацій про виставку „Ренесанс Києва” і видання пропам'ятного журналу, який би допоміг у покритті видатків.

У жовтні провід Інституту отримав вістку, що один із братів Кличків виступатиме в Лас-Веґасі 7 грудня. О. Омельченко, довголітній приятель братів Кличків, обіцяв бути на цьому поєдинку разом з частиною великої групи, що мала його супроводжувати до Нью-Йорку.

Ця новина неґайно спричинила ряд проблем для організації. В першу чергу тут грала ролю різниця часу між Лас-Веґасом і Нью-Йорком, з приводу чого не можна було плянувати прийняття на неділю, 8 грудня, а треба було перенести на вечір у понеділок, 9 грудня. Відтак управа Інституту довідалася, що балева заля готелю вже зарезервована на понеділок кимсь іншим, і святкування „Людини року” треба проводити в іншій, куди меншій залі. Ця зміна зумовила другу проблему. Частина організаторів почала переконувати, що українці „ніколи” не будуть святкувати в понеділок увечорі, як взагалі впродовж тижня. Це зменшило кількість передбачених гостей до 100.

Управа Інституту переговорювала з О. Омельченком, чи не перенести імпрезу до весни, але міський голова Києва не міг пообіцяти, що в той час матиме можливість приїхати. При тому українська громада втратить нагоду зустрітися з братами Кличками. Розваживши все це, чле-

(Закінчення на стор. 9)

Не кожний гетьман – славний

У мене є календар на 2003 рік, виданий Централею кредитових спілок „Самопомочі” в Чикаго, Іл. Вже з першої сторінки, де вміщено гарний портрет гетьмана Івана Мазепи, виглядає, що цей календар присвячений звеличуванні українських гетьманів. Це гарний задум, гідний визнання і похвали. Але вже на другій сторінці поміщений портрет Дмитра Байди-Вишневецького, який не був гетьманом. Не принижуючи заслуг цього славного засновника Запорізької Січі, не бачу причини поміщення його разом з гетьманами України. Переглядаючи далі сторінки цього чепурно виданого календаря, я натрапив на портрет гетьмана Михайла Ханенка. Не знаю, якими мотивами керувались складачі цього календаря, щоб звеличувати цього зрадника і руїнівника української державности.

Дозволю собі нагадати деякі історичні факти про цього бунтаря і розкольника. Влітку 1669 року під час гетьманування великого патріота-державника Петра Дорошенка, Суховієві козаки (Суховій теж був обраний гетьманом на Запорізькій Січі, і треба нам пам'ятати, що Запорізька Січ не завжди була конструктивним елементом на шляху до єдиної і об'єднаної під одною булавою української держави), обрали гетьманом Михайла Ханенка. Ставши гетьманом, він запропонував Польщі далекосяжні умови свого підданства польському королеві, і 2 вересня 1670 року Польща уклала договір з Ханенком, визнаючи його гетьманом Правобережної України. Ханенко визнав своє підданство польському королеві на основі автономії самої лише козацької верстви.

Весною 1672 року Дорошенко розпочав війну з Польщею, а Ханенко з кількома тисячами козаків прилучився до поляків у відкритій війні проти Дорошенка. В половині липня 1672 року Дорошенко розгромив поляків і Ханенка під Четвертинівкою на Поділлі.

Хоч Ханенко, на жаль, не був одиноким в цій руїнницькій праці проти української державности, в цьому випадку постає запитання: навіщо було вміщувати наскрізь неґативну постать в українській історії в цьому календарі і то за рахунок пропущення таких двох визначних гетьманів, як Іван Скоропадський і Кирило Розумовський?

Любомир Бей,
Трой, Миш.

Клюб „Дніпро”у Португалії

До вас звертається Ліґа українців з Португалії. На цій землі наших співвітчизників зареєстровано понад 250 тисяч осіб, а скільки ще перебувають тут нелеґально!

Ліґа українців у Португалії створює клюб „Дніпро”, де можна було б подивитися рідні серцю фільми, послухати українські пісні, почитати книжки рідною мовою.

У нас є знавці історичної хроніки, сучасної та історичної художньої прози і лірики. Але бракує літератури українською мовою, тож коли хто може поповнити фонд нашої скромної бібліотеки, допоможіть нам. Наша адреса: Ruo do Corelo 332, 30, 4200-238 Porto, Poptugal.

Тетяна Марченко,
Порто, Португалія

Дякую вам!

Я отримала газету „Свобода” і дуже вам вдячна, що ви мені вислали газету із моїм малюнком „Моя сім'я”, а також що в Америці є такі добрі люди, що допомагають нам, українцям. Дуже вам дякую за пачку, яку ми дістали з Української євангельської церкви в Юніоні, Н. Дж.

Оленка Ковальчук,
с. Запоріжжя, Запорізька обл.

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 9 ЛЮТОГО 2003 р.

Сиракюзи, Н.Й. Річні загальні збори 39 відділу УНС відбудуться о год. 2:30 по пол. у парафіяльній залі при церкві св. Івана Хрестителя, 204 Tompkins Str., у місті Сиракюзи, Н.Й. Усіх членів нашого Ввідділу та гостей запрошуємо до участи в загальних зборах. У програмі звіти та ви-бір нової управи. Після ділової частини нарад товариська гутірка при каві й со-лодкім. Якщо на означену годину не при-буде відповідна кількість членів, збори почнуться півгодини пізніше без огляду на кількість присутніх. По інформації тел.: (315) 446-3814.

За Управу:
о. диякон д-р **Мирон Ткач**, голова
Джойс Ткач, фін. секретар

ЧИСЛОВЕ ЗІСТАВЛЕННЯ ПРО РУХ ЧЛЕНСТВА УНСоюзу
ГРУДЕНЬ 2002 р.

	Молодь	Дорослі	АДД	Разом
Активні члени 11/2002	6,153	12,827	2,836	21,816
Неактивні члени 11/2002	7,541	16,581	0	24,122
Всі члени 11/2002	13,694	29,408	2,836	45,938
Активне членство				
Приріст у 12/2002				
Нові члени	23	16	0	39
Нові УЛ	1	4	0	5
Прийняті наново	6	6	2	14
Разом	**30**	**26**	**2**	**58**
Убуток 12/2002				
Померли	0	32	0	32
Вибрали гроші	2	11	0	13
Відійшли з дозрілими вивін. грамотами	17	44	0	61
Виплатили вповні вкладки забезпечення	23	66	0	89
Відійшли на част. випл. забезпечення	0	0	0	0
Відійшли на безпл. продовж. забезпечення	16	30	0	46
Вигасло забезпечення (активні)	11	16	20	47
Кінчилось забезпечення	0	6	6	12
Разом	**69**	**205**	**26**	**300**
Всі активні члени 12/2002	6,114	12,648	2,812	21,574
Неактивне членство				
Приріст у 12/2002				
Виплачене забезпечення	23	66	0	89
Відійшли на частинно виплачене забезпечен.	0	0	0	0
Вигасло продовж. безплатне забезпечення	16	30	0	47
Разом	**39**	**96**	**0**	**135**
Убуток у 12/2002				
* Померли	2	53	0	55
* Вибрали готівку	3	8	0	11
Дозрілі вивін. гр. неповної виплати	2	7	0	9
Повернені в активні	6	6	0	12
Вигасло забезпечення (неактиквні)	2	3	0	5
Разом	**15**	**77**	**0**	**92**
Всі неактивні члени 12/2002	7,565	16,600	0	24,165
РАЗОМ УСІ ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ 12/2002	**13,679**	**29,248**	**2,812**	**45,739**

(* Виплачені і частинно виплачені грамоти)

Україна читає про український Мітенвальд

Р. Л. Хомяк

КИЇВ. – „Мітенвальд" пробився в Україну і став своєрідною сенацією. Старші читачі „Свободи" відразу зрозуміють, що мова тут не про мальовниче містечко в баварських Альпах, де виробляють скрипки, а про повоєнні табори ДіПі (displaced persons) в околицях цього містечка. Наш Мітенвальд існував всього п'ять років, як і табори в інших місцях колишнього Третього райху. Але торік мітенвальдці видали солідний збірник про свою повоєнну „малу батьківщину", під утилітарним заголовком: „Мітенвальд, 1946-1951". Гортаючи його сторінки зі спогадами, фотографіями, офіційними текстами, копіями документів й іншими архівними матеріалами, можна бачити, яку широку культурну, громадську, освітню, релігійну, спортову діяльність розгорнули бездержавні українці, котрим пощастило залишитись між живими після жахів війни. І ще вони в тих таборах користувались певною дозою самоврядування: таборова управа, яку обирали голосуванням, відала справами майже шеститисячного населення. Інакше кажучи, все те, що таке дефіцитне в різних частинах молодої України.

Це й є однією з причин зацікавлення цим збірником в Україні. А другою є те, що тут мова про табори, проте зовсім не такі, які це слово породжує в уяві пересічного українця.

Протягом багатьох років „табори" означали тут заслання, „ҐУЛаг", виправно-трудові колонії. Протягом останніх десяти років у засобах масової інформації чимало пишуть про німецькі табори примусової праці, у зв'язку з тим, що Німеччина і Австрія виплачують компенсацію деяким колишнім „остарбайтерам" – нинішним громадянам України. Аж тут з'являється великий збірник про табори в яких, образно кажучи, „Україна процвітала". І то в тій же остарбайтерівській Німеччині.

Зустрівшись з цим явищем, українці середнього і старшого покоління гортають сторінки збірника зі здивуванням на обличчі, а молоді журналісти майже поголовно вражені: прийшли на презентацію книжки, щоб послухати (ще раз), як над їхніми предками знущалися, і зустрічаються з несподіваними описами багатогранного громадського життя!

До появи збірника „Мітенвальд" причетні сотні людей; він творився протягом десятка років. Але безумовним двигуном цього проєкту був Ярослав Дужий з Ворену, біля Дітройту. В Мітенвальді Славко Дужий був молодим футболістом і спортовцем взагалі. У США вибрав „american dream" і згодом став „капітаном індустрії", а далі – меценатом.

Недавно він експортував в Україну пару сотень примірників збірника „Мітенвальд". Українсько-американський благодійний фонд „Сейбр-світло" і бібліотека Університету „Києво-Могилянська академія" займаються розповсюдженням книги по Україні і вона вже потрапила до читачів найбільших публічних, академічних та університетських бібліотек України. Згодом і менші бібліотеки отримають її. А 23 січня в Міжнародному фонді „Відродження" у Києві відбулась її офіційна презентація і обговорення феномену таких „українських республік", як мітенвальдські табори у повоєнній Німеччині й Австрії.

Все це – „Україна incognita". Під такою рубрикою газета „День" вже пару років друкує незнані, стерті з пам'яті протягом кількох поколінь інформації з історії України. Недавно редакція видала ці газетні розвідки окремою книжкою, і вона також дістає масу прихильних відгуків від читачів з усієї України. Збірник про мітенвальдські табори належить до цієї категорії незнаної України.

Письменник Іван Андрусяк звернув увагу на те, що у збірнику „Мітенвальд" є чимало поживи для істориків, щоб розпочати дисертаційні досліди, але й для письменників – для написання історичного роману.

У своїй рецензії розданій на презентації Іван Андрусяк схарактеризував зміст збірника „Мітенвальд" такими словами: „Як відірвані від рідного ґрунту люди ... волею долі на якийсь короткий час (а всім ясно було, що не назавжди) зібравшись разом у таборах Єґеркасерне, Піонеркасерне і Лютензе, налагоджують в далеко не найсприятливіших для цього умовах нормальне цивілізоване життя, як переймаються не лише власною долею і власними матеріяльними клопотами, а облаштовують школу, різноманітні гуртки й секції, навіть музичну школу, навіть театральну студію, навіть футбольну команду...".

І все це за дуже короткий час – за три роки, бо хоч мітенвальдські табори діяли до 1951 року, більша частина мешканців переселилась за океан у 1949-50 роках.

Україна вже 12 років живе самостійно і в більшості її регіонів все ще не зуміли налагодити „нормальне цивілізоване життя"; все ще чекають на вирішення цих питань згори.

Я, як мешканець Єґеркасерне з першого дня перетворення цієї колишньої (і нинішньої) німецької військової бази на табір біженців, згадав на презентації, що самим біженцям-„діпістам" довелось урухомити таборове водопостачання, електрику, огрівання будинків. Інженери серед них, як от Богдан Турко і Лев Пушкар, організували бригади, які налагоджували ці системи. „ЖЕК-ів в таборі не було", я зазначив. (В Україні, з її совєтським минулим, ЖЕК, або житлово-експлуатаційна контора, має займатися всією інфрактуструктурою „даху над головою", а коли не займається, коли до ЖЕК-у не надходить досить бюджетних коштів, то ніхто цим не займається і будинки руйнуються).

І власне в цьому, гадаю, є ще одна позитивна сторона експорту збірника „Мітенвальд" в Україну: він може стимулювати в декого ініціятиву до вирішування проблем самим, на місцях, без плачів і нарікань на долю і на „мафіозно-оліґархічні-структури". А покищо люди, яким ці книжки потрапляють до рук, зачитуються про життя з півсторічної давнини і очам своїм не вірять.

Програма...

(Закінчення зі стор. 7)

ни управи Інституту не мали іншого вибору, як орієнтуватися з цією імпрезою таки на понеділок. Щоб заповнити успіх імпрези при цих змінах, управа Інституту заангажувала фірму зв'язків з громадськістю „Ромир", що має своїх представників у Києві, Вашінґтоні та Торонто, і це помітно посприяло нашому успіхові.

Все наступне – це вже частина історії. Помимо песимістичних прогноз, на бенкеті було 430 осіб, а 120 треба було відкинути, незважаючи на те, що то були або члени Інституту, або близькі до нього люди, які нас фінансово підтримують.

Управа Інституту бажала прийняти якомога більше учасників, щоб показати міському голові, як цінять його діяльність у столиці і, мабуть, саме тому ми пробували запросити більше осіб, ніж їх вміщувала бенкетова заля. Хто б міг забути бурю оплесків і щирість привітань присутніх, котрі зустріли О. Омельченка і братів Кличків, коли вони увійшли у гостинну залю?

Словом, підготування цієї багатоплянової програми було для нас своєрідним викликом, випробуванням. Організатори не мали своєю метою контролювати учасників, як один з критичних листів підкреслює.

Нашим завданням було прийняти якнайбільше учасників, а не відкидати їх. З цієї причини ми навмисне посадили братів Кличко при іншому столі, ніж О. Омельченка. І більшість учасників бенкету висловлювали вдячність організаторам за те, що почесні гості були доступні для усіх. Завжди легко знайти причину до критики в імпрезах такої величини. На жаль, деякі члени української громади мають тенденцію підкреслювати негативні моменти і применшувати позитивні. Але є люди і громади, які навчилися шукати за позитивними моментами – добре було б їх наслідувати.

Управа Інституту вірить, що „Ренесанс Києва" і програма проголошення „Людини року" принесе багато позитивних моментів для України і для українсько-американської спільноти. Ось що маємо на увазі.

Міський голова Києва Олександер Омельченко вив'язався із цих двох днів імпрез знаменито. На відміну від того, як характеризують політичні постаті України в пресі, він був вибачливий до усіх умов і обставин, говорив добре і засвідчував свою любов до України та відданість їй. Він показав себе добрим вибором на „Людину року". Його іменування „Людиною року-2002" і бенкет з того приводу у Нью-Йорку викликав широкий позитивний відгук в засобах інформації в Україні.

Наша спільнота мала знамениту нагоду познайомитися і поспілкуватися з двома спортовими зірками, які своїм талантом демонструють любов до України. Ми записали візиту братів Кличків до школи св. Юра 11 грудня на відео, і таке відео можна буде невдовзі купити. Воно переконує, як тепло ставляться брати Клички до української спільноти.

Програма в Інституті уможливила О. Омельченкові та іншим членам міської адміністрації Києва познайомитися з важливими постатями неукраїнського світу, зокрема посприяла зустрічі з видавцем „Бізнес Вік" та його співробітниками для обговорення завдань і проблем підприємництва в Україні. Судячи з вражень, які управа Інституту отримала від учасників, можна ствердити, що більшість присутніх на бенкеті залишила його з гордістю за українську спільноту і за свою українську спадщину.

Визнаємо, що частина учасників була надто голосна, але причиною були обставини, передусім потреба вмістити багато людей в невелику залю з низькою стелею. Разом з тим управа Інституту вибачається, що ентузіязм учасників не сприяв виступові тих музичних сил, особливо співаків, які приїхали на імпрезу з Києва. Одночасно ми переконані, що підвищений „шум" у залі також віддзеркалював ентузіязм нашої громади до наших гостей і потребу відчути позитивні емоції щодо України, а не тільки неґативні.

У підсумку: позитивні моменти очевидно переважають неґативні. Під час моїх відвідин України для підготування програми я мав нагоду зустрітися з численними промисловцями українського походження, які активно підтримували нашу програму. Один із них сказав мені: „Це вперше з діяспори хтось прийшов до нас з програмою, яка має показати позитивні зміни в Україні". Він додав, що більшість гостей з діяспори тільки критикує і повчає місцевих людей, як поправити існуючий стан.

Хоча ніхто не є сліпий щодо недоліків в Україні, ми в управі Інституту Америки горді з нашого рішення подавати до загального відома багато тих позитивних речей, що ви можете знайти в Україні, як тільки маєте охоту за ними глядіти.

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Минулий рік був для УАКРади плідним

В 2002 році Екзекутива Української Американської Координаційної Ради провела три засідання – 16 лютого, 18 травня і 5 жовтня. На них звітували члени Екзекутиви, затверджувалися зміни в особовому складі, приймалися різні рішення і рекомендації.

Звіти голови УАКРади Ігора Ґавдяка охоплюють повне коло діяльности УАКРади у Вашінґтоні. Праця з Конґресом США, як і в минулому, проходила в рамках Коаліції „Акція України", членами якої, окрім УАКРади, є Українська Федерація Америки і Американські Приятелі України („American Friends of Ukraine"). Останню очолює колишній конґресмен з Пенсильванії Чарльз Догерті. Представники Коаліції мали ряд зустрічей з членами Конґресу, в яких обговорювалися критичні питання в американсько-українських взаєминах, зокрема скасування поправки Джексона-Ваніка, через яку Україна не має нормальних торговельних стосунків з Америкою. Вони допомагали в організуванні зустрічей в Америці і в Україні між депутатами Верховної Ради України і американськими конґресменами. Представники Коаліції „Акція України" також влаштували Митрополитові Української Католицької Церкви в Америці Степанові Сороці ряд зустрічей з сенаторами і конґресменами із штату Пенсильванія та іншими чільними репрезентатами обох палат.

Як Бюро УАКР, так і коаліція „Акція України" співпрацюють з Посольством України у Вашінґтоні. Після терористичного нападу на Америку 11 вересня 2001 року, стосунки Америки і Росії стали набагато ближчими, відтак виникла, без достатніх підстав, справа з „Кольчугами", яка значно ускладнила працю усіх американсько-українських організацій в столиці Америки. В зустрічах з членами Конгресу, як із представниками Державного департаменту, голова УАКРади Ігор Ґавдяк та інші члени Коаліції завжди пригадують, що помимо сьогоднішнього погіршення взаємин між Україною і США, Україна посідає стратегічне місце в Европі, і що в інтересах Америки є, щоб Україна прямувала до Европи і НАТО, а не під вплив Росії.

Голова УАКР Ігор Ґавдяк також дав ряд коментарів через „Голос Америки" та Радіо „Свобода" про важливі події в Україні та про ставлення Америки до України. Вислав листи в цих питаннях до відповідних урядових чинників в Україні. Виголосив коротке слово на громадському зібранні у Вашінґтоні для вшанування пам'яті Георгія Ґонгадзе та інших українських журналістів.

Новий керівник Бюра УАКР у Вашінґтоні Володимир Якимець звітував про співпрацю УАКР з іншими українськими організаціями Вашінґтону та про розсилання повідомлень та звернень до української громади.

В 2002 році заступник голови УАКР Володимир Процик представляв УАКР на пленарній сесії та засіданнях Президії СКУ в Торонто. Він також репрезентував УАКР на зустрічах української громади в Нью-Йорку з колишнім прем'єр міністром Віктором Ющенком, Генадієм Удовенком та на відзначенні 10-ліття Збройних Сил України в Постійному представництві України при ООН.

Голова Крайової ради УАКР Рома Дигдало звітувала про діяльність статутової комісії СКУ, на котрій вона репрезентує УАКР, а заступник голови УАКР Зенон Василькевич повідомив Екзекутиву про працю відділу УАКР в околиці Дітройту.

Член Екзекутиви Євген Стахів перебував від 2 лютого до 10 березня 2002 року в Україні, де обговорював з Михайлом Горинем і Іваном Драчем внутрішні справи Української Всесвітньої Координаційної Ради та співпрацю цієї найвищої світової української установи з УАКР. В Міністерстві закордонних справ України порушив питання взаємин України з діяспорою в розмові з Наталією Зарудною і Станіславом Лазебником. Взяв участь в обговоренні українсько-польських взаємин, організованому Польським інститутом в Києві. Передав голові Т-ва „Просвіта" в Луганську проф. Володимирові Семистязі дотацію на потреби товариства, схвалену Президією УАКРади. У Львові виступив з доповіддю перед студентами історичного факультету та міжнародних справ університету ім. Івана Франка, відвідав Інститут Українознавства Академії Наук України. Під час відвідин української громади в Польщі Євген Стахів мав зустріч з головою Об'єднання Українців Польщі Мироном Керпичаком.

Секретар і кореспонденційний референт д-р Роман Барановський вислав привіти від Екзекутиви УАКР з нагоди конвенцій Українського Народного Союзу, Українського Братського Союзу, Союзу Українок Америки та Українській Американській кредитовій спілці „Самопоміч" в Чикаго з нагоди 51-их зборів. Він також вислав привіти до нововибраних керівників УНС Стефана Качарая та УБС Ярослава Ґавура. Вислав від Екзекутиви УАКР протестаційного листа до Президента України щодо Володимира Щербицького та про „узгодження" з Росією шкільних підручників з історії України. Д-р Барановський також видав „Бюлетень УАКР" за першу половину 2002 року.

Референт шкільництва в Екзекутиві УАКР Оксана Бакум звітувала про працю Комітету вчителів над акредитованим іспитом з української мови в штаті Нью-Йорк. Вона також повідомила Екзекутиву про переговори з управою Союзівки про можливість переведення там наступної конвенції УАКР восени 2003 року.

На своїх нарадах Екзекутива УАКР розглянула плян конвенції Світового Конґресу Українців в 2003 році та запропоновані зміни до статуту СКУ. Екзекутива УАКР одноголосно підтримала позицію, що місцем конвенції повинен бути Київ, а не Варшава. Члени Екзекутиви також висловили своє протиставлення окресленню СКУ в запропонованому новому статуті – як репрезентативного тіла цілої діяспори. Екзекутива УАКР вважає, що головна місія СКУ повинна залишитися попередньою, а саме – координувати діяльність центральних організацій західньої діяспори. На думку членів Екзекутиви УАКР, українські діяспори в поодиноких державах репрезентовані своїми центральними установами. Екзекутива УАКР вважає, що найвищою установою світового українства є Українська Всесвітня Координаційна Рада в Києві, очолювана Михайлом Горинем, членами котрої є українські організації цілого світу, включно зі Світовим Конґресом Українців. Екзекутива УАКР вважає, що обов'язком української діяспори Америки і Канади є допомагати УВКР матеріяльно і організаційно, щоб ця організація могла стати досконалою. Тому вже на своєму першому засіданні 2002 року Екзекутива УАКР встановила в цій цілі спеціяльний Фонд УВКР і, на пропозицію скарбника УАКР Дмитра Косовича, затвердила першу дотацію на цей фонд в сумі 1,500 дол. На своїх засіданнях Екзекутива також схвалила дальші пожертви пропоновані Д. Косовичом: 1,000 дол. – для родин потерпілих в катастрофі коло Львова, 1,550 дол. – різним науковим та харитативним організаціям в Україні, і 300 дол. – для Комітету учителів, котрим керує О. Бакум.

В 2002 році зайшло декілька замін в особовому складі Екзекутиви УАКР. Через погане здоров'я з Екзекутиви вийшли протоколярний секретар Осип Труш та керівник канцелярії УАКР в Нью-Йорку Дам'ян Ліщинський. Екзекутива висловила признання та вдячність за їх довгу і віддану працю. Обов'язки протоколярного секретаря перебрала Оксана Бакум, а Новим директором канцелярії в Нью-Йорку стала Рома Шуган. Також з причини поганого здоров'я Дмитро Косович просив звільнити його з обов'язків скарбника. Члени Екзекутиви прийняли його просьбу з жалем та особливим признанням за працю, яку він, з поміччю його дружини, так відповідально провадив. Екзекутива УАКР попросила Д. Косовича, щоб він займався податковими питаннями в нашій організації, і передала інші обов'язки скарбника Лесі Стецині і Ромі Шуган. Через зміни в проводі Українського Братського Союзу після останньої конвенції Союзу, заступником голови УАКР на місце Івана Олексина став заступник голови УБС Анатоль Фалько. В склад Екзекутиви УАКР також увійшов голова Асоціяції Українців в Америці і редактор журналу „Наш голос" д-р Василь Лопух, перший представник в Екзекутиві найновішої хвилі українських еміґрантів в Америку.

Д-р Роман Барановський,
Кергонксон, Н.Й.

УККА шукає інформацій від громади

НЬЮ-ЙОРК. – Український Конґресовий Комітет Америки (УККА) є головною централею української громади з 1940 року. Протягом більше ніж 60-ти років, УККА представляє американців українського походження і пристосовується до змін в нашій громаді, втілюючи нові ідеї та ініціятиви. Тим не менш, ще існують частини української громади, які не беруть активної участи в громадському житті чи тому, що їхні зацікавлености не представлені, чи тому, що вони не знають про працю наших організацій. Для того, щоб подолати цю проблему та краще зрозуміти потреби нових іміґрантів, молодших поколінь, та неактивних американців українського походження, УККА виготовив запитник, який допоможе УККА та іншим організаціям розробити нові програми, що задовільнятимуть потреби цілої українсько-американської громади.

Запитник можна знайти у місцевих відділах УККА, Крайової Канцелярії, а також на Інтернет-сторінці УККА – www.ucca.org. За проханням вишлемо його вам поштою.

УККА закликає всіх українців виповнити цей запитник та надіслати його до Крайової канцелярії УККА при 203 Second Avenue, New York, N.Y. 10003. Якщо у Вас виникнуть будьякі питання, просимо сконтактуватися за числом телефону (212) 228-6840.

УККА

Київське бюро УККА: минув перший рік праці

КИЇВ. – У лютому 2002 року Український Конґресовий Комітет Америки відкрив своє бюро у Києві. Перший рік праці пройшов дуже успішно. Зокрема відбулося представлення УККА на Форумі громадських організацій країн Центральної та Східньої Европи 5-7 вересня у Криниці Гурській (Польща), де обговорювалися спільні проєкти українських, польських, литовських, німецьких та американських недержавних організацій в ділянці інтеґрації до Европейського Союзу.

Протягом вересня – жовтня 2002 року київське бюро УККА продовжувало здійснювати проєкт „Українські народні казки". Першу частину касет було розіслано по бібліотеках, дитячих садках та школах сходу України та Криму. 25 листопада 2002 року у приміщенні Київського міського Будинку вчителя відбулася презентація авдіокасети „Українські народні казки" та дитяче театралізоване свято. Наступні презентації касет бюро плянує провести в Донецьку, Луганську та Севастополі протягом січня та лютого.

Головною подією року була конференція „Україна на шляху до зрілої національної державности – круглий стіл III: Україна та Евроатлантична спільнота", яка відбулася 8-9 жовтня у Вашінґтоні. В рамках підготування до конференції київське бюро УККА спільно з канцелярією в Нью-Йорку виграло два ґранти для участи 14 представників українських ЗМІ у висвітленні конференції. Перед відкриттям конференції бюро також видало брошуру про УККА українською мовою тиражем 1000 примірників.

У листопаді 2002 року УККА отримав ґрант від Міжнародного фонду „Відродження" для участи українських журналістів і соціологів у спостереженні за виборами до Конґресу США 5 листопада того року.

Після повернення спостерігачів в Україну київське бюро УККА разом з Фондом реґіональних ініціятив та Комітетом виборців України провели пресову конференцію та поінформували українські ЗМІ про результати поїздки на вибори до США.

На прохання „Братства охорони воєнних могил: Броди – Лев" київське бюро допомогло відкрити меморіял воїнам Української Галицької Армії, встановити надмогильні знаки та перепоховати Президента Західньо-Української Народної Республіки Євгена Перушевича, полковника Дмитра Вітовського та адьютанта Юліяна Чучмана.

Київське бюро також надіслало листи-звернення до народних депутатів України, представників уряду та недержавних організацій з приводу сприяння проєктові Ukrainian Leadership Program. Це буде головним проєктом 2003 року.

УККА

Поширення студій української мови на Колюмбійському університеті

НЬЮ-ЙОРК. – У цьому році вперше викладатиметься в Колюмбійському університеті українська мова на вищому рівні. Це свідчить про подальший розвиток українських студій в університеті. Разом з курсами початкового і середнього рівня цей курс є частиною мовної програми українських студій університету. Мовна програма – це наріжний камінь для розвитку українських студій у цілому, а мовні курси викладаються поруч із курсами з літератури, історії та політології. Престижу і ваги україністиці у Колюмбійському університеті надає те, що її очолює професор Марк фон Гаґен, що є рівночасно головою Міжнародної асоціяції україністики (МАУ), обраний на цей пост на конґресі МАУ, що відбувся в червні 2002 року у Чернівцях.

Вищий курс української мови відбуватиметься двічі на тиждень (понеділок і середа) від 4:10 до 5:25. Викладачем буде проф. Антоніна Березовенко. Зголошення приймаються безпосередньо в університеті. За докладнішою інформацією телефонуйте на число (212) 854-5339 або 854-4326.

Різдвяні свята в школі

ПАСЕЙК, Н. Дж. – В Школі українознавства закінчився перший триместр навчання. Вчителі роздали учням повідомлення про успішність, провели батьківські збори. 21 грудня діти виступили перед батьками і членами української громади з Різдвяною програмою, яка дуже сподобалась присутнім і змістом, і майстерністю виконання.

Діти-дошкільнята і першої кляси, яких готували вчителі Н. Блаватська, Н. Біляковська, добре розіграли сцену про народження Ісуса Христа, ролю пастушків, які принесли Дитяті свої подарунки і рознесли цю новину по світу (пішовши в залю, до глядачів). Після цього важко було знову зібрати на сцені „артистів", які не хотіли залишати своїх батьків в залі.

Учні другої кляси (вчитель Л. Шкірпан) підготували традиційну українську коляду з віншуванням господарям. Дуже цікавими були костюми дітей – один вийшов на сцену з калачем, інший – з великим мішком, третій – у солом'яному брилі.

Учні третьої кляси (вчитель О. Гривнак) підготували український вертеп. Свої ролі учасники виконали старанно, артистично і викликали задоволення. Ролі грали Петрусь Худолій – козака, Данилко Ваньо і Володя Перожак – циганів, Ліна Павловська – кози, а Павлик Кравчук – ролю учня Рідної школи. Вперше учні молодших кляс зуміли так якісно виконати театральну сценку.

Учні IV і VI кляс (вчителі В. Кривоніс і Л. Голота) підготували чудовий монтаж, співали колядки, сіяли зерно „на добро, на злагоду і достаток". Вдало підібраний віршовий матеріял переплітався з колядками. Своїм виступом учні V кляси (вчитель Л. Храпко) нагадав багатьом присутнім ті часи, коли вони дітьми в Україні ходили колядувати. Дехто від хвилювання і переживання витирав зволожнілі очі.

Виступ учнів сподобався присутнім. Дивлячись на дійство, багато хто забув, що він перебуває так далеко від України: навколо було все українське. Виступ сподобався підібраним змістом, безпосередністю і майстерністю виконання. Разом з вчителями і батьками діти готували свої костюми і ролі. Батьки були задоволені підготовкою і виступом дітей.

Велику допомогу в підготуванні виступу надала Дара Темницька, члени батьківського комітету, батьки Тиміш Гнатейко і Роман Лайкош допомогли в підготовці і виконанні музичного озвучення. В кінці виступу проведено вікторину (гру відґадування), в якій прийняли участь всі учні школи. Вона показала ґрунтовні знання учнів з історії України. Переможцям були вручені подарунки.

Після цього директор школи В. Кривоніс подякував художньому керівникові О. Гривнак, всім вчителям школи за виконану працю при підготовці виступу, всім учням – за підготовку і участь у виступі, всім батькам – за допомогу. Він поздоровив всіх з Різдвом Христовим і Новим роком.

Після цього представник кредитівки „Самопоміч" передав директорові школи чек на 500 долярів, за що директор щиро подякував.

На завершення зустрічі батьки приготували солодкий стіл, де батьки і вчителі ділились своїми враженнями від передріздвяного дійства своїх дітей. Батьки ще раз ознайомились з роботою „Рідної школи", в якій навчається більше 100 дітей, переконались, що вона працює успішно, що діти оволодівають українськими традиціями і культурою.

В. Кривоніс,
директор „Рідної школи"

Ялинка в „Рідній школі"

ЧИКАҐО. – За доброю традицією учні Школи українознавства товариства „Рідна школа" 21 грудня минулого року мали зустріч зі св. о. Миколаєм та різдвяний концерт.

Програму відкрила святковим словом директор школи Надія Хойнацька. На сцену вийшли наймолодші учні, які виконали пісню про ялинку та колядку „Святий Миколай іде".

Учні першої та другої кляс порадували присутніх виконанням пісень „В ніч Святого Миколая" та „Листи до Миколая". Пісню „Снігу, сніжку" співали учні третьої кляси. Також лунали деклямації про святого Миколая.

В другій частині концерту була поставлена музично-драматична композиція „Радість з неба всім прийшла" у виконанні учнів 4–6 кляс. Зачарувала присутніх в залі своїм танцем „Перша зіронька" учениця 3-ої кляси Аня Куляс.

Багато творчої праці вклали учителі школи Оксана Хитра, Оксана Чуйко та Надя Ільків, яка була ведучою програми, та учителі поодиноких кляс.

Віра Лесик

Танцює Аня Куляс

Валентин Наливайченко: „Конституція ґарантує правопорядок в Україні"

РОЧЕСТЕР, Н. Й. – 2 листопада 2002 року українську громаду міста відвідав Генеральний консул України у Вашінґтоні Валентин Наливайченко. Розмову з ним мав Андрій Кремінський.

– На розгляд Верховної Ради України внесений проєкт закону про свободу совісти і релігійних організацій. Щоб зареєструвати релігійну організацію, раніше потрібно було 10 осіб, а тепер треба – 25. Реєструючі органи влади мають право закрити релігійну організацію, обмежити проведення богослужінь в лікарнях, домах для старих та інвалідів.

– Це тільки проєкт і один з проєктів, де згадуються певні терміни. Ви знаєте, що в парляменті під час обговорення міняються не тільки слова, а й установчі документи. Ще попереду процес обговорення. Щодо того, як ставиться уряд до цього питання, то свобода віросповідання в Україні – конституційний принцип. Це відкриття Католицького університету у Львові, це майбутня сертифікація дипломів і можливість отримати католицьку освіту на території України, не виїжджаючи в інші країни, як це було раніше. Це перший і значний крок. Діють богословські університети і навчальні заклади різних конфесій. Це – політика держави, напрямок руху. Цей напрям, звичайно, має бути унормований, тому будуть прийняті закони або правові акти, які це реґулюють. Кожен день ми отримуємо багато звернень щодо документів та віз від багатьох церков у Сполучених Штатах, які бажають співпрацювати з Україною. Вони везуть гуманітарну допомогу, проводять богослужіння, мають активність на рівні місцевої влади і ніяких перешкод ми цьому не чинимо і не збираємось чинити.

– Яку ви проводите працю, щоб громадяни України завжди були під захистом консульства?

– Перший напрямок – правовий. В нас є двохстороння консульська конвенція – українсько-американська. На рівні американського уряду ми постійно домагаємось і розширюємо права консула і права громадян, насамперед, у випадку затримання, арешту, смерти або будь-якої надзвичайної події невідкладно вимагати зустрічі, або зносин з консулом України. Також вимагати адвоката у всіх випадках, які нам стають відомі або які нам повідомляє американська влада. Я вас запевняю, що ми домагаємося адвоката, а у разі незадоволення ми його змінюємо. Причому, як правило, цей адвокат фінансується урядом Сполучених Штатів. Триває розширення консульської присутности. Для громадян України ми дали телефони, безпосередньо до консулів, куди можна звертатись у будь-яких випадках. Проводимо щоденний прийом, виїжджаємо на місце.

– Дехто з подорожніх скаржиться на те, що на кордоні України поводяться з ними нетактовно, вимагають хабар. Мовляв, якщо хочете, щоб все було добре, то підплатіть. Як ви в цьому пляні можна захистити наших громадян?

– Я прошу всіх громадян України, а також громадян Сполучених Штатів, ні в якому разі не давати ніяких хабарів, це по-перше. По-друге, прошу всіх громадян і гостей, які їдуть в Україну, мати на увазі, що в Україні є чіткі закони, які реґулюють всі питання митного догляду. Митна декларація заповнюється тільки у випадку, якщо будь-хто везе понад 1,000 долярів США готівкою, або відповідно подарунків і нових речей, що вартістю складають більше названої суми. В разі її заповнення, митний інспектор додаткових виплат не має права встановлювати. Більш того, якщо людина їде і везе готівкою менше, як 1,000 долярів, то передбачене право усного декларування, не потрібно навіть письмого заповнення ніякої декларації, треба усно заявити, що скажімо, маю 500 долярів готівкою, особисті речі і ніяких коштовностей. Третє, завжди пам'ятайте, що ви маєте всі права на те, щоб митний інспектор вам представився, чітко назвав свою посаду, прізвище і звертався до вас державною українською мовою. В разі, якщо ви не порозумілися, або вважаєте неадекватними дії інспектора, ви маєте право вимагати на місце прибуття старшого у зміні, якщо і в цьому випадку ви залишились незадоволені, то я вас дуже прошу зразу подавайте заяви і фіксуйте на місці ті моменти, які, з вашої точки зору, порушують ваші права. Це є дуже важливими складовими нормального митного догляду або проходження митної контролі. З початку 2003 року набуває чинности новий митний кодекс України, де все буде систематизоване, і я сподіваюсь, зменшено простір для свавілля або прийняття якихось невмотивованих рішень під час особистих доглядів на кордоні.

– Що буде з тими коштами, які „заморозили" банки України?

– Банки України грошей не „морозили". Це – подвійне питання. Певні складнощі були зі Зовнішторгбанком, який залишився в Росії після розпаду Радянського Союзу. Зараз це питання вирішується, і частково Росія почала повертати гроші по тих рахунках, які мали громадяни України, що працювали за кордоном до часів незалежности, тобто до 1991 року. Друга частина питання – це повернення грошових вкладів, які були зроблені за час Радянського Союзу і після цього у зв'язку зі знищенням радянської грошової системи знецінились. З цього питання уряд України профінансував, повернув і погасив в 2002 році заборгованість ще за Радянських часів для всіх вкладників, кому виповнилося 80 років і старшим, тобто почали з людей старшого віку. На 2003 рік передбачено поступове зниження цього цензу до 70 років. Іде поступовий процес, відповідно до наповнення бюджету, тому що Україна сама це все робить, то, як розумієте, потрібно гроші взяти з бюджету і профінансувати.

– Чи не можна зробити так, щоб люди з України, які їдуть на співбесіду до американського посольства, щоб виїхати до США на постійне місце проживання, не їхали до Москви? Чи можна, щоб в Києві наші громадяни могли б пройти співбесіду і там отримати чи не отримати дозвіл на виїзд?

– Можна. Вже зроблено.

Ідеї Г. Сковороди оживуть в Україні

ТОРОНТО. – Осіння сесія НТШ Канади закінчилася 12 грудня 2002 року вечором пам'яті Григорія Сковороди – українського філософа XVIII століття. У вечорі в галерії КУМФ взяв участь генеральний консул України в Торонто д-р Ігор Лосовський, який виголосив вступне слово до головної доповіді д-ра Тараса Закидальського про життя і філософію Григорія Сковороди. Д-р Дарія Даревич, голова НТШ-К уповноважила свого заступника д-ра Марка Стеха представити обох доповідачів та керувати програмою вечора.

Д-р Ігор Лосовський – киянин, 1957 року народження, має ступінь кандидата фізико-математичних наук з Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Д-р Тарас Закидальський виховувався при Торонтській Пластовій станиці та на курсах українознавства ім. Григорія Сковороди, де д-р Олександра Копач навчала філософії патрона своєї школи. „Теорія людини у філософії Григорія Сковороди" – такою була його маґістерська тема у Брин Маур Коледж („Bryn Mawr College").

Григорій Сковорода навчався у Києво-Могилянській Академії з 12-го року життя, з перервами, кілька літ присвятив вокальній кар'єрі, співаючи у придворній капелі цариці Єлисавети, п'ять років керував церковним хором, рік викладав богослов'я у Переяславській колегії, був звільнений з колегії „за введення власних зразків віршування" і повернувся до Академії студіювати теологію. Не закінчивши студій, найнявся приватним учителем в багатій родині. Потім якийсь час викладав у Харківській колегії, але і там не втримався, став мандрівним учителем і займався роздумами про Бога, Божі Заповіді і про людське щастя. Його рецепт на щастя – трудитися за покликанням, жити за заповідями Божими.

За словами д-ра Т. Закидальського, „єдиний шлях до поліпшення суспільства – це моральна реформація його членів, і в цій реформації філософ-учитель, який привертає увагу своїх співгромадян на засадничі правди та викликає у них процес самопізнання, грає чільну ролю".

Ціла плеяда українських поетів і мислителів звернулися до Сковородинських ідеалів у 1920-их роках, коли після революцій і громадянської війни настала коротка відлига. У ці роки Сковороді вклонялися Павло Тичина, Максим Рильський, Микола Зеров, Михайло Драй-Хмара та інші. „Сковородинська тема ставала наскрізною темою української інтеліґенції в першій половині 20-их років", – писав Домонтович. Це Відродження було розстріляне. Вижили тільки ті, кому „чужа рука здавила спів у горлі".

У 1960-их роках Сковородинські ідеї піднесло нове покоління – Василь Стус, Василь Симоненко, Микола Вінграновський, Ліна Костенко та багато інших. Сподіваємося, що за цими світлими постатями прийдуть мільйони нових сковородинців, які наведуть мир і доброзичливість, лад і порядок в українській землі.

Наталія Спольська-Томцьо

На допомогу демократичній пресі в Україні

ДІТРОЙТ, Миш. – 24 листопада 2002 року в залі Українського культурного центру відбувся добродійний концерт на користь української преси в Україні, організований Комітетом сприяння українській демократичній пресі в Україні. Вечір відкрила голова комітету член Спілки письменників України Марія Гарасевич, яка подала короткий огляд праці комітету за останній рік, зупинилася на тому, що українські демократичні видання закриваються одне за одним, тому що потрапили в дуже важке матеріяльне становище. Коли журналові „Березіль" загрожувало припинення існування через непосильні податки, комітет вислав 1,000 дол., а згодом ще тисячу, і так рятував це видання. Підтримували „Літературну Україну", „Чорноморські новини", „Кримську світлицю" та інші видання.

У мистецькій програмі вечора вірш Володимира Сосюри „Любіть Україну" виконали Юлія Коваль і Володимир Воробкевич. Відома оперна співачка мецо-сопрано Христина Липецька в супроводі піяністки Ольги Дубрівної-Соловій заспівала „Нагадай, бандуро, співами" Григорія Китастого, еспанську серенаду Жоржа Бізе та „Три поради" Ігоря Шамо. Піяністка Ірина Портенко з Києва виконала „Вальс" Миколи Лисенка та три етюди Шопена.

Юрій Розгін представив д-ра Євгена Стецьківа з Фльориди, який прочитав гумористичні твори Павла Глазового. Українські пісні виконала Марія Назаренко під акомпаніямент Ольги Дубрівни-Соловій.

Ведучою концертом була Христина Юзич, за касу відповідала Тамара Івасюк.

Святкового настрою додали концертові мистецькі декорації, які виконали Ірина Тарнавська, Богдан Неганів та Іван Галич.

Христина Юзич

Сумівці Бостону відзначили 50-ліття свого осередку

БОСТОН. – 9 листопада Бостонський осередок Спілки Української Молоді Америки ім. Василя Біласа бенкетом і забавою успішно відсвяткував своє 50-річчя. Голова осередку Володимир Майкут назвав імена ініціяторів створення в Бостоні осередку СУМА і висловив на адресу кожного з них щире признання від імені сьогоднішніх сумівців Бостону. Після спільної молитви почався, в рамках ювілейної програми, бенкет під керівництвом церемоніймайстра Олі Барицької. У своїй коротенькій промові вона згадала найзнаменитіші події з життя осередку у 60-ті роки, коли організована українська молодь перебувала під благотворним впливом таких талановитих виховників, як світлої пам'яті булавний Володимир Ганчар і маестро Микола Калиниченко, котрі назавжди залишилися взірцями відданости громадській справі і любови до України.

Другий майстер церемонії, Роман Дашавець, не зміг бути присутнім на святкуванні, бо саме у ті дні поїхав до Києва, де був удостоєний ордена „За розбудову України" ім. Михайла Грушевського – за заслуги перед українським суспільством в ділянці соціяльної, гуманітарної та благодійної допомоги (про це писала „Свобода" 29 листопада 2002 року, ч. 48). Тож замість Романа на святкуванні виступила його мати, Марія Дашавець. Зі зворушенням вона згадувала 1952 рік, коли в Бостоні створювався осередок СУМ ім. Василя Біласа, про перші наради молоді, які відбувалися в родинному домі Дашавців.

Офіційна частина закінчилася прочитанням вітального листа від Крайової управи СУМ Америки і представленням гостей від інших українських організацій. Крайову управу і Філядельфійський осередок на святі представляв Володимир Вирста, осередок СУМА в Гартфорді – Іван Кебало, Український Народний Союз – секретар 238-го Відділу Стефа Майкут, Українську федеральну кредитівку – Євген Музика, Українсько-американську фундацію „Спадщина" – Володимир Бойко, „Рідну Школу" – Оксана Керичок, Організацію українсько-американських ветеранів (пост імені покійного сумівця Миколи Зозулі) – Стефан Костецький.

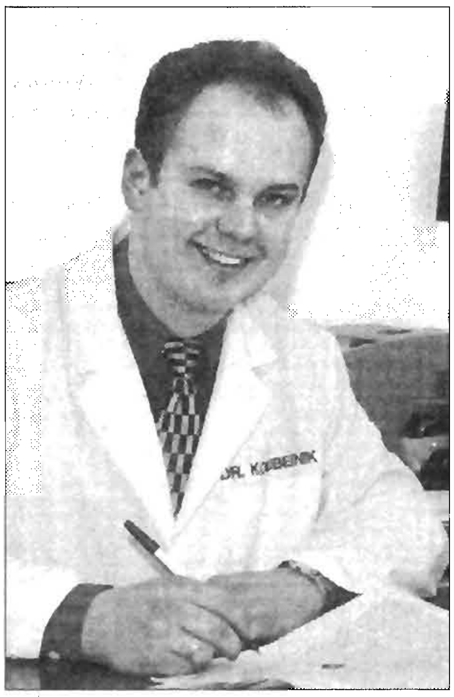
Після вечері юнацтво, дружинники і сеньйори зібралися разом і заспівали сумівську маршову пісню „Вгору прапори". Відтак оркестра „Хвиля" розпочала веселу забаву. Під час перерви всі гуртом співали „Сумівські вогні" і коломийки, котрі у попередні роки народжувалися в місцевому сумівському середовищі. Запальні коломийки залучили до танцювального гурту й старших людей, в тому числі колишнього керівника першого в Бостоні українського танцювального гуртка Михайла Франківського, який донині, всупереч літам, зберіг у серці сумівський вогонь.

Діяла ювілейна фото-виставка, кожний учасник дістав у подарунок ювілейну книгу, ілюстровану багатьма фотографіями, які викликали хвилюючі спогади, жарти і добрий сміх.

Отож сердечна подяка за успішне відзначення 50річчя нашого осередку СУМА належиться членам Організаційного комітету Антонові Галонзці, Богданові Ганулі, Романні Михайлів і Наталі Роквел, а також членам Редакційного комітету „Ювілейної книги" Анні Носаль, Стефанії Майкут, Юліяні Галонзці, Володимирові Майкутові-мол., Анні Майкут, Анні Осиф, Каті Герасимів, Наді Майкут. Всі ми, учасники цього свята, глибоко вдячні нашим попередникам за всю їхню самовіддану працю, і дякуємо Богові, що це свято відбулося в час, коли Україна – незалежна держава.

Оля Барицька

Американський лікар з Полтави

Лікар Руслан Коробейник

На репортерському шляху доводиться зустрічати людей, які недавно приїхали до США з України. Долі їхні у новій країні складаються по-різному: одні радіють новим обставинам, інші тужать за минулим життям. Приємно розмовляти з тими, хто не втрачав часу, а відразу заходився будувати своє нове життя. До таких належить д-р Руслан Коробейник, який працює в асоціяції „Guerrino Dentistry", що має свою клініку в місті Армонк штату Нью-Йорк. Лікар розмовляє бездоганною українською мовою, адже він походить з Полтави – міста Івана Котляревського.

Руслан народився в Кобеляках, на Полтавщині, дружина Наталя – в самій Полтаві. Закінчив Полтавську медичну стоматологічну академію, у еміґраційній льотереї виграв право проживання в США і в 1995 році приїхав до Америки. Працював асистентом дентиста, вивчив англійську мову, склав іспит і вступив до університету. Закінчив університет, отримав диплом про освіту і пройшов річну резидентуру в одній з лікарень Нью-Йорку, на Мангетені. Там отримав диплом про удосконалення вищої освіти. В лікарні йому доручали лікування важких захворювань і він зробив кількасот складних операцій.

Ще у Полтаві він вивчав англійську мову, тому що мав надію поїхати за кордон на навчання чи усконалення досвіду. Батько Руслана, теж дентист, постійно заохочував його до вивчення як англійської, так і української мов. У США лікар поглибив знання розмовної англійської мови. Маючи надію і бажання стати американським лікарем, пішов до університету, де його обрали президентом кляси (130 студентів), а після об'єднання чужинських кляс з американськими – віце-президентом американської кляси (350 осіб), яким був два роки.

Клініка, у якій працює Руслан Коробейник, належить до кращих. У ній є усі необхідні спеціялісти, нове бюро з сучасним обладнанням, можливість повного фінансування допомоги.

В сім'ї Наталі і Руслана Коробейників росте маленький синок Данилко, якому ледве 15 місяців. Наталя в Україні закінчила Київський економічний університет з дипломом маґістра і хоче продовжити кар'єру економіста в Америці. Для цього вона успішно закінчила курси англійської мови і тепер може вступати до каледжу без вступних іспитів.

Початок лікарської діяльности в США молодого полтавського дентиста Руслана Коробейника є значущим: наполегливість і віра у свої можливості завжди приводить людину до життєвого успіху, треба тільки мати бажання.

Левко Хмельковський

Розмова в Інтернеті про підготування до 70-річчя голодомору в Україні

НЬЮ-ЙОРК. – УККА вирішив відновити постійні розмови з громадою через Інтернет першої середи кожного місяця, о 1-ій годині по полудні за східнім часом. Перша розмова з президентом УККА Михайлом Савківим мол. відбудеться 5 лютого. Обговорюватиметься підготування до відзначення 70-ої річниці голодомору в Україні, зокрема встановлення пам'ятника жертвам голодомору до 75-ої його річниці, можливе вивчення про Великий голод в Україні в середніх школах США. Зацікавлених просимо відвідати сторінку УККА на інтернеті: www.ucca.org/chat, кімната 1.

УККА

Хто стане в Україні „Людиною року"?

КИЇВ. – Вже всьоме в Україні згідно загальнонаціональної програми „Людина року-2002" тривають приготування до надання лавреатських звань у сімнадцяти професійних номінаціях. Безпосереднє визначення лавреатів відбудеться за дві години до початку церемонії нагородження, яка відбудеться 9 березня у національному палаці „Україна". 49 з 51 претендентів на звання „Людини року" є особами, які ніколи раніше не були лавреатами програми.

Найбільша кількість претендентів зафіксована в номінації „Мистець року" – 97 осіб. По 59 претендентів названі у номінаціях „Національна торгівельна марка року", „Вчений року" та „Культурний проєкт року". Церемонія нагородження розрахована на три з половиною години, на неї запрошені численні гості з-за кордону.

За підсумками експертного опитування претендентами на лавреатські звання „Людини року" стали зокрема: в номінації „Реґіональний провідник року" – голова Київської обласної державної адміністрації Анатолій Засуха, в номінації „Міський голова року" – голови міських адміністрацій Руслан Боделан з Одеси та Віктор Чайка з Рівного.

У номінації „Національна торгівельна марка року" претендентами на лавреатські звання стали „Немирів", „Сандора" та „Сармат".

Стати людиною року в номінації „Журналіст-2002" можуть Лідія Денисенко з газети „2000", Віктор Шлінчак з незалежної аналітичної агенції „Glavred" або Олександер Юрчук, який є шеф-редактором газети „Кієвскій телеграф".

У номінації „Вчений року" експерти назвали директора Інституту серцево-судинної хірургії АМН України Геннадія Книшова та академіка НАН України Мирослава Поповича.

В номінації „Мистець року" фігурують прізвища народного художника України Івана Марчука, композитора Євгена Станковича та скульптора Володимира Філатова. Актором року можуть стати Народний артист України Богдан Бенюк та заслужені артисти України Олексій Богданович і Володимир Горянський.

На звання „Спортсмен року" претендують чемпіони світу 2002 року з плавання Яна Клочкова та Олег Лісогор, а також чемпіон світу-2002 з шахів Руслан Пономарьов.

УНІАН

Нове партнерство Фонду допомоги дітям Чорнобиля

Лікарі у відділенні реанімації немовлят в Івано-Франківській обласній дитячій лікарні біля обладнання, подарованого Фондом допомоги дітям Чорнобиля.

ІВАНО-ФРАНКІВСЬК. – Івано-Франківська область – одна з найулюбленіших туристичних зон України, має велику екологічну і епідеміологічну трагедію: тут виявлено найвищий в Україні рівень дитячої смертности.

Причини захворювання дітей і немовлят – складні. Економічна криза і високе безробіття доводить до недостатнього харчування дітей і матерів. Екологічні фактори теж відіграють важливу ролю, спричиняючи імунні дефіцити та вроджені вади. Радіяція Чорнобиля засягнула в декілька районів і залишила довготривалу пляму в околиці Снятина і Богородчан. Совєтські війська, покидаючи українські землі, залишили хемічні відходи, пальне і радіоактивні елементи, які забруднили криниці та громадські джерела води. Брак медичних ресурсів та відсутність сучасної діягностичної і реанімаційної апаратури обмежують спроможність лікарів рятувати новонароджених і немовлят.

Завдяки щедрій пожертві від Українського народного дому міста Нью-Гейвен, Фонд допомоги дітям Чорнобиля (ФДДЧ), базований в Нью-Джерзі, започаткував нову кампанію – партнерство з Івано-Франківською обласною дитячою лікарнею і минулого вересня доставив до лікарні сучасну апаратуру для реанімації немовлят, включно з респіратором, пульсоксиметром. монітором, терапевтичними лямпами та іншими компонентами.

За останніми повідомленнями з лікарні, тільки одна дитина померла в реанімаційному відділенні з часу впровадження нової апаратури, хоч лікувалося багато важкохворих і недоношених немовлят. Лікарі надзвичайно задоволені новим обладнанням. На пресовій конференції головний лікар Радислав Котурбаш висловив глибоку вдячність д-рові Зенонові та Надії Матківським, засновникам Фонду, за їхній вклад у це партнерство. Д-р Р. Котурбаш вручив грамоту вдячності голові Українського народного дому міста Нью-Гейвен Павлові Палюзі та скарбникові Павлові Черепасі за великий фінансовий вклад в цю апаратуру.

Виступаючи на пресовій конференції, д-р Зенон Матківський подякував членам Народного дому в Нью-Гейвені за їхнє довір'я і жертвеність.

В жовтні-місяці минулого року Владика Антоній з Української Православної Церкви (США) відвідав лікарню, посвятив відділення інтенсивної терапії немовлят і поблагословив кожне немовлятко, яке лежало в інкубаторах під медичним наглядом.

Д-р З. Матківський пообіцяв, що це був тільки перший крок в боротьбі проти дитячої смертности в Івано-Франківську. В цьому році, з допомогою внесків від Нью-Гейвену і з Рочестеру, Н. Й., Фонд плянує передати додаткові інфузійні помпи, респіратори та іншу апаратуру.

Усі, хто бажає підттримати новий проєкт Фонду ДДЧ в Івано-Франківську та інших областях України, можуть складати пожертви, звільнені від податків на адресу: „Children of Chornobyl Relief Fund", 272 Old Short Hills Road, Short Hills, NJ 07078. Телефони: (973) 376-5140; (860) 652-0458.

Олесь Кузьма

Святий Миколай – дітям з інтернатів

ЛЬВІВ. – Особлива пора року для пластунів Львівщини – зимова, коли відбувається декілька акцій, які виходять за внутрішні рамки організацій, об'єднують юнацтво, старших пластунів і сеньйорів у прагненні спільно зробити добру справу. Серед таких добродійних акцій – „Святий Миколай – дітям з інтернатів".

Пластуни Львівської области вже в грудні традиційно намагалися створити святкову атмосферу для юних вихованців спеціяльних шкіл-інтернатів та сиротинців.

За декілька тижнів до приходу св. Миколая діти написали йому листи, в яких просили дарунків. Дехто навіть малював те, що сподівався отримати. До прикладу, Артур Метик писав, що мріє про спортивний костюм, рукавиці, годинник, зошити, ручку й м'яку іграшку. Подібні листи написали Сергій Кривопуск, Філін Андрій та інші.

Щоб сповнити їхню мрію, пластуни протягом двох грудневих тижнів звозили до Львівської пластової домівки приготовані парафіянами греко-католицьких і православних церков пакунки, готували театралізовані дійства та чекали на зустріч. 19 грудня до шкіл-інтернатів у Сколе, Самборі, Раві-Руській, сиротинців у Жовтанцях (Кам'янкобузький район) і Корналовичах (Самбірщина) пластуни завітали з приготованими виставами, піснями, дарунками, які загалом отримало понад 600 дітей. Окрім цього, доставили для потреб шкіл-інтернатів спортовий інвентар, канцелярське приладдя, різноманітні гри, одяг, взуття, солодощі.

Нещодавня акція відбулася четвертий раз, але тільки тепер повинна отримати цікаве продовження. Пласт виступив з ініціятивою провести влітку цього року окремий табір для дітей-сиріт. Деякі юнацькі курені також запросять на свої табори одну-дві дитини з інтернатів.

Пластова організація в Україні щоразу міцніє. Із створенням нових осередків, вдосконаленням виховних програм, цей молодіжний рух все більше виявляє власну зрілість, підтверджуючи на практиці одне з головних завдань скавтінґу – праці для інших. Для тих, хто хотів би допомогти у розвитку Пласту – Національної скавтської організації України подаємо адресу: Plast Conf., FNP, c/o Dr. G. Slusarczuk, 67 Bayberry Drive, Monroe, NY 10950-5607, USA.

Юрій Леськів

Св. Миколай прийшов до спецшколи-інтернату у Самборі.

Тривають приготування до вшанування Бориса Грінченка

ЛУГАНСЬК. – 27 листопада 2003 року Україна відзначатиме 140-річчя від дня народження клясика української літератури, лексикографа, фолкльориста, педагога, громадського діяча Бориса Грінченка (1863–1910). Його чотиритомний словник української мови став вершиною українського мовознавства.

Борис Грінченко від 1887 до 1894 року з дружиною Марією Грінченко-Загірньою жили на Донбасі, працювали в Олексіївській школі, де у цей час зібрали великий фолкльорний матеріял. На Луганщині Борис Грінченко написав близько 200 художніх творів, в тім повість „Сонячний промінь", а Марія Загірня – перший твір з життя шахтарів „Під землею", виданий 1887 року у Чернігові. Творчу й видавничу працю Бориса Грінченка високо оцінили Іван Франко, Михайло Коцюбинський, Микола Чернявський, Володимир Самійленко, Трохим Зіньківський та багато інших. Іменем Бориса Грінченка були названі в Україні навчальні й культурні заклади. У 1927–1928 роках вийшла збірка творів Б. Грінченка в 10 томах за редакцією Марії Грінченко. Але з 1929 року творчість Б. Грінченка була піддана ідеологічній критиці, яка завдала непоправної шкоди національному й соціяльному відродженню.

Лише після 1963 року було знову видано збірку творів Бориса Грінченка у двох томах. А вже 1987 року було проведено республіканську науково-практичну конференцію, у якій взяли участь відомі науковці різних міст. Скульптор Іван Чумак створив пам'ятник Б. Грінченкові, який залишається єдиним в Україні та світі.

Комітет з підготови до 140-річної роковини Бориса Грінченка звернувся до Луганської обласної державної адміністрації з пропозицією виділити кошти на капітальний ремонт будинку музею та квартири, в якій мешкала родина Грінченків з 1887 по 1894 рік, перетворити музей із самодіяльного на державний заповідник, перевидати книгу Богдана Пастуха „Борис Грінченко – безкомпромісний лицар національної ідеї".

Комітет звернувся до музеїв України, бібліотек і широких кіл громадськости про збір книг, журналів різних років із грінченківською тематикою для бібліотеки музею. З нагоди 140-річчя запропоновано перейменувати обласну бібліотеку імені Горького в Луганську на бібліотеку імені Бориса Грінченка і назвати його іменем одну з вулиць Луганська.

Віра Боднарук,
голова Товариства української мови в Чикаґо

60-ліття т. зв. „волинської різні"

ВАРШАВА. – Нинішній рік буде для поляків роком відзначення 60-ої річниці так званої „волинської різні", у якій у воєнні роки загинуло, за приблизними підрахунками істориків, близько ста тисяч польських громадян, переважно цивільних осіб, що мешкали на Волині.

У польській громадській думці єдиним і основним винуватцем тієї трагедії є Українська Повстанська Армія, волинські підрозділи якої проводили горезвісну антипольську акцію. Із нагоди річниці у різних містах Польщі протягом року проходитиме ціла низка заходів на вшанування жертв „волинської різні". Особливо багато з'явиться, та й вже з'являється, друкованої продукції – історичних розвідок, спогадів, есеїв, публіцистичних статтей тощо. Однією з найновіших публікацій, присвячених зокрема і цій тематиці, є книжка групи польських істориків „Тиґель народів. Суспільні та етнічні стосунки на колишніх східніх землях Речіпосполитої 1939-1953".

Книжка складається з текстів восьми авторів, добре знаних польському читачеві фахівців у різних аспектах історії так званих „кресів", тобто колишніх східніх польських територій, котрі після Другої світової війни відійшли до України, Білорусі та Литви. Кожен із авторів описує взаємини поляків із різними народами, які тут мешкали, в період 1939-53 років.

Ґжеґож Мотика пропонує свій погляд на причини та наслідки українсько-польського збройного протистояння в часах Другої світової війни, а зокрема так званої „волинської різні". Польський історик вважає, що керівництво ОУН-УПА готувалося до повторення польсько-українського конфлікту на зразок війни 1918 року. В результаті цього підготування, на думку Ґ. Мотики, виникло рішення очистити територію можливого майбутнього конфлікту від перспективно ворожого елементу. Разом із цим Ґжеґож Мотика зауважує, що найімовірніше провести антипольську акцію вирішив самовільно провідник УПА на Волині – Клим Савур, без консультацій із Центральним проводом та всупереч рішенням III конференції ОУН.

Однак між польськими істориками досі немає згоди в питанні, чи УПА хотіла вигнати, чи винищити поляків на Волині. Багато хто у Польщі сподівається від України вибачення на державному рівні за той кривавий інцидент нашої спільної історії.

У зв'язку з річницею ці сподівання наростають. І від поведінки офіційного Києва та різних середовищ в Україні значною мірою залежатиме, до версії котрих польських істориків охочіше прислухатиметься громадська думка.

Володимир Павлів

Процес національного відродження

КІРОВОГРАД. – Нині на Кіровоградщині хоч і дещо повільно, але неухильно йде процес національного відродження. Визначною подією для 88 освітян та військовиків Кіровоградщини стали двотижневі курси з українознавства, проведені за сприяння і спонзорської допомоги Української федеральної кредитової спілки „Самопоміч" з Нью-Йорку (президент – д-р Богдан Кекіш) та Координаційного комітету допомоги Україні (голова – Володимир Воловодюк).

Про високий рівень організації курсів з українознавства засвідчують відгуки слухачів, зокрема випускниці курсів Ірини Варламової: „В моєму житті це не перші курси, але ці були особливі. Ми не просто послухали і відновили свої знання, а наповнили їх новим змістом з врахуванням тих змін, що сталися в світі в цілому і в нашій державі. Організатори курсів зуміли підібрати ерудованих, талановитих лекторів, які дали нам можливість відчути себе на 100 відсотків українцями, гордитися з цього, і мати велику надію на те, що ми зробимо наше життя кращим".

Особливо вдячні вчителі загальноосвітніх середніх шкіл Кіровограду, міст і районів области, а також офіцери-вихователі місцевих військових формувань за програму курсів.

На семінарі-практикумі з українознавства та прес-конференції для журналістів звернуто увагу на те, що українознавство ще не викладається у школах семи районів области і взагалі не є обов'язковим предметом, а кількість годин, відведених на нього – сміхотворно мала, до того ж, відсутні підручники.

Прийнято рішення провести у 2003 році обласну науково-практичну конференцію з питань широкого впровадження інтеґрованого курсу лекцій з українознавства у навчально-виховному процесу в школі.

Анатолій Мартинюк,
директор Центру „Українознавство"

Учасники курсів для учителів з українознавства в Кіровограді, листопад 2002 року.

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Обухів - Малишковий край

ОБУХІВ, Київської обл. – 14 листопада 2002 року в Обухові відзначили 90-річчя від дня народження Андрія Малишка. Він тут народився, тут минула його юність, звідси пролягли його життєві і творчі шляхи в широкий світ.

Земля, яку називають тепер Малишковим краєм, завжди, до кінця його життя, надихала його поетичний запал. В Обухів він приїздив дуже часто, там написав багато віршів, присвячених своїй малій батьківщині, батькові і матері, від якої перейняв талант і силу-силенну пісень – він мав гарний баритон і любив співати... Свою знамениту „Стежину", в якій думками пройшов стежками рідного краю, він написав за тиждень до свого відходу з життя, в лютому 1970 року.

В Обухові бережуть пам'ять про свого видатного земляка. Його ім'ям названо вулицю і школу, а 1994 року встановлено пам'ятник в центрі селища, там, де він ходив до школи, де стоїть батьківська хата, з 1991 року – музей-садиба Андрія Малишка, відкритий стараннями уже покійних Любови Забашти і племінниці поета – Ольги Малишко. Її онука – молода художниця Ольга Сак – створила герб Обухова. Якщо завітаєте до Обухова, про це розповість Олена Артюшенко, редактор газети „Обухівські вісті" і одночасно науковий співробітний музею-садиби Андрія Малишка.

На урочистості прибули міністер культури і мистецтв Ю. Богуцький, представники українського фонду культури на чолі з народним депутатом Б. Олійником, всеукраїнського товариства „Просвіта", письменники, журналісти. Після відвідання краєзнавчого музею і музею-садиби гості взяли участь в урочистому вічу біля пам'ятника Андрієві Малишку, на якому читали Малишкові поезії чотирьохрічні вихованці дитячого садка „Світлячок" та учні молодших кляс тієї школи, де навчався і їхній видатний земляк.

Усіх привітали голова Обухівської районної ради Василь Верещак, Юрій Богуцький. Про свого побратима говорили відомі українські поети, лавреати Шевченківської премії Дмитро Павличко і Борис Олійник.

Дмитро Павличко визначив поета як феномен любови до України. Малишко жив в часах тяжких, йому доводилось „ставати собі на горло", тримати виступи „у двох кишенях". Коли він мав виступати на могилі Володимира Сосюри, то поніс на затвердження один виступ, який мав у правій кишені, а в лівій кишені був інший виступ, який він виголосив над могилою свого побратима і вчителя.

А. Малишко виріс у плеяді письменників, які прищепили молоді український патріотичний дух. Без цих людей, не було б Василя Стуса, який писав Малишкові 1962 року: „Ви мене народили, я вихований „Жагою" Рильського і вашою поезією „Україно моя". Не було б шістдесятників без А. Малишка, як А. Малишка не було б без Максима Рильського і П. Тичини, І. Франка і Лесі Українки.

Цікавий факт із біографії Андрія Малишка подав присутнім лавреат Шевченківської премії письменник Олександер Сизоненко. У 1942 році, у Воронежі, розвідники з фронту розшукали Малишка. Він сидів у стоптаних чоботях, в обпаленій біля вогнищ шинельці і писав вірш. Йому сказали: „Вас викликає Хрущов". Коли Андрій Самійлович прийшов туди, де були Хрущов, Корнійчук із Вандою Василевською, Рильський і Рокосовський, то Микита Хрущов сказав: „Розрадьте душу, прочитайте щонебудь". І Малишко прочитав:

Україно моя, далі,
грозами свіжопропахлі,
Польова моя мрійнице.
Крапля у сонці з весла.
Я віддам свою кров,
свою силу і ніжність до краплі,
Щоб з пожару ти встала,
тополею в небо росла!

Яків Ємець

Перша українська приватна симфонічна оркестра

У Львові створена перша в Україні приватна професійна симфонічна оркестра під назвою „K&K Philharmoniker". Це українсько-австрійський проєкт, метою якого є розвиток клясичної музики в Україні. Власник оркестру - Маттіяс Кендлігер, директор музичного агентства „Da Capo".

ЛЬВІВ. – З пропозицією відібрати музикантів до майбутнього музичного колективу та стати його художнім керівником австрійська фірма звернулася до львівського дириґента Мирона Осиповича. З 300 претендентів було відібрано 55 найкращих з усієї України.

Як розповів Мирон Осипович, наймолодшому музиканту основного складу оркестри лише 18 років. Понад 40 учасників колективу - львів'яни. Вже в листопаді минулого року успішно відбувся презентаційний концерт, на якому пролунали симфонії Моцарта та Шуберта у виконанні українських музикантів. Відомий німецький музичний критик Дітріх Буш назвав учасників колективу професіоналами найвищого ґатунку. Звичайні музичні концерти сьогодні в усьому світі фінансово неприбуткові, а тому власники орієнтують оркестру на незвичні проєкти, хоча спиратимуться на клясичний романтичний репертуар. Тепер музиканти готують концерт із творів Йоганна Штравса, з цією програмою вони незабаром виступатимуть у Німеччині.

На думку М. Осиповича, цей українсько-австрійський проєкт є перспективним, особливо в Україні, де державні чиновники вищого рівня вже давно забули про клясичну музику. Можливо, саме ця австрійська інвестиція покращить ситуацію з музичною культурою в державі. Власники оркестри не розраховують на швидкі й великі прибутки від концертної діяльности , проте визнають, що фінансово утримувати такий колектив в Україні вигідніше, аніж, скажімо, в Австрії.

А чому оркестра називається „K&K Philharmoniker". На це запитання відповідає директор музичного агентства „Da Capo" Маттіяс Кендлігер:

– „K&K Philharmoniker" – це тому, що українсько-австрійська співпраця вже колись була, за часів Австро-Угорської монархії. Ми хотіли б виконувати й репертуар тих часів. Крім того, „K&K Philharmniker" – це звучна назва, яка мені подобається. В ній є якась носталгія, адже по-німецьки „K&K", тобто „koniglich und kaiserlich" і означає один з варіянтів тодішньої назви Австро-Угорщини. Ми маємо амбітні пляни щодо оркестри, хочемо перетворити її на оркестру вищої кляси.

25 грудня оркестра розпочала турне у великих містах Німеччини. Відбудеться 50 концертів,в Дюсельдорфі, Боні, інших містах.

Галина Стадник

НОВІ ВИДАННЯ

„Україна в моїм серці"

М. Горішний

ПАРСІПАНІ, Н. Дж. – У перших днях 2003 року на книжкових полицях появилася з вище поданою назвою збірка поезій Миколи Горішнього з Линдгерсту, Н. Дж. Він уродженець Нью-Йорку, але 1922 року семирічним повернувся з батьками в Україну, де виростав у селі Данильче на Рогатинщині. Під час пацифікації зазнав переслідувань, і це примусило його 1937 року повернутися до Америки. Літературна спадщина М. Горішного нараховує понад п'ять тисяч віршів. Друком вийшло три збірки поезій, а окремі твори друкувалися в „Свободі", „Америці", „Народній волі", „Лемківських вістях", „Голосі Лемківщини" та інших. Збірка „Україна в моїм серці" – це перша книжка М. Горішнього, що вийшла друком в Україні.

Книжка видана у Тернополі, зредагована Петром Сорокою, членом Національної спілки письменників України, пишається чепурною обкладинкою та кількома ілюстраціями художника Анатолія Луценка. На 110 сторінках книжки розміщено 99 поезій, присвячених народові України.

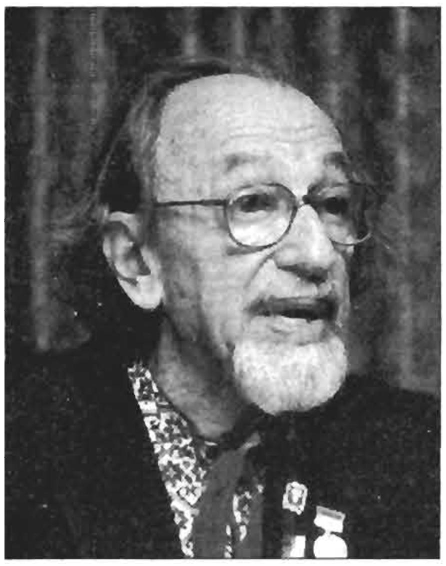

Рецензент П. Сорока пише, що витоки поезії М. Горішнього слід шукати в народному мелосі, невичерпному багатстві українського фолкльору. Головні мотиви творчости поета – любов до рідної України, мелодійної мови, оспівування подвигу тих героїв, які полягли за свободу рідного краю. Книга розрахована на студентів, вчителів-словесників, широке коло читачів. Зацікавленим у придбанні книжки можна звертатись до автора на телефон (201) 438 – 5183.

Х.Ф.

Ростислав Василенко - лицедій з Америки

З 11 до 15 листопада 2002 року в Києві відбувся Перший міжнародний культурологічний симпозіюм „Українська театральна діяспора в контексті державної мовної та культурної політики", учасником якого був артист-режисер Ростислав Василенко з Нью Джерзі. Подаємо його інтерв'ю з Левом Хмельковським.

Заслужений артист України Ростислав Василенко

Богдан Ступка (зліва), Ростислав Василенко (другий справа), Лідія Крушельницька.

– Яким був ваш шлях на симпозіюм?

– Минулого літа у „Свободі" було вміщено повідомлення про цей симпозіюм. Я його прочитав, але не думав, що це й мене стосується, а невдовзі дістав з Києва запрошення до участи з пропозицією бути доповідачем. Симпозіюм організували міністерство культури та мистецтв України і театр „Золоті ворота" (режисер Валерій Пацунов). У ньому взяли участь гості з 10 країн – Грузії, Німеччини, Польщі, Білорусі, Естонії, Молдови, Росії, Словаччини, Канади, США. Моя доповідь була однією з тридцяти, але єдиною дещо песимістичною, оскільки я говорив про занепад українського театру в Північній Америці. Впродовж кожного дня тривали наукові конференції з перервою на обід, а щовечора – театральний фестиваль учасників симпозіюму або відвідання театрів Києва.

– Як громадська думка оцінила симпозіюм?

– Передовсім ми були постійно в полі зору уряду і провідних громадських організацій. 22 грудня Дерієн Диксон в газеті „Шлях перемоги" схвально відгукнулася про театр „Ля Мама", а також зазначила, що за межами України українське театральне мистецтво набирає певних рис з культури країн проживання. Це стосувалося й мого творчого вечора. У рецензії говориться, що я, спираючись на стару театральну школу, усе ж перейшов до сучасніших форм спілкування зі залею, і це дало чудовий результат. У програмі мене назвали – „лицедій з Америки".

І ця рецензентка, й інші засоби масової інформації писали, що Україна вперше відзначила театральних діячів української діяспори Лідію Крушельницьку, Валеріяна Ревуцького, Віру Левицьку, Єлизавету Чепіль і мене почесними званнями. Загалом я дістав ряд нагород і був увесь у медалях – медаля „Будівничий України" від Всеукраїнського товариства „Просвіта", медаля від київського міського голови, диплом міністра культури і міжнародного симпозіюму, почесна відзнака товариства „Україна - світ", почесна грамота міністерства культури і мистецтв, і нарешті звання Заслужений артист України, присвоєне указом Президента.

– Яким було дальше перебування в Україні?

– Після симпозіюму я поїхав до Симферополя на запрошення Фундації ім. Д. Бурлюка та канадсько-українського відділу бібліотеки. Кілька років тому в Бавнд Бруку ми поставили „На полі крови" за творами Лесі Українки. У цій виставі я грав Юду. На виручені гроші купили комп'ютер для української громади Криму. Тепер я з цією громадою зустрівся особисто, виступив у Таврійському національному університеті, бібліотеці ч. 9 та в українській гімназії. Читав твори Тараса Шевченка, Григорія Косиники, Володимира Русальського, показав авторську композицію, присвячену С. Петлюрі. Моїми слухачами були переважно молоді люди, які жадібно дивилися й ловили кожне слово. Уважні очі, напружені обличчя. Квіти, квіти, хоча в Україні вони коштують недешево...

У Дніпропетровську було три публічні виступи - в міській бібліотеці, гірничій та юридичній академіях. Незабутнє враження справили телевізійна і радіопередачі в „живому етері" – на телебаченні у програмі „Дивосил" письменника-журналіста Фіделя Сухоноса і на радіо – з ведучою Валентиною Орловою. Надійшло багато цікавих, щирих запитань і побажань, зокрема „Гість зі США говорить українською мовою, а коли на нашому телебаченні буде більше українських програм?", „Де ви були щасливіші - там чи тут?", „Чи ви в побуті користуєтесь англійською мовою?" та інші.

Побував я також у Черкасах, де мав дуже гарний виступ в державному університеті імені Богдана Хмельницького, який організував декан українського факультету проф. Володимир Поліщук. В університеті мені навіть запропонували викладати художню майстерність. Чудове враження справив на мене обласний краєзнавчий музей, де директором Анатолій Кузьмін. Черкащина – козацький край і музей має багате зібрання у цій площині.

– Яке загальне враження від подорожі?

– Я сказав би, що змішане. Я виступав перед свідомим прошарком населення. Це українські патріоти, але вони, на жаль, складають меншість. Назагал Україна ще не є українською. Наприкінці кожного виступу у мене запитували про мої побажання і я незмінно бажав їм зробити Україну українською. На вулицях, в метро, магазинах переважає російська мова. На запитання українською мовою переважно відповідають російською.

Перебуваючи серед української еліти, я виразно усвідомив, що народна маса є зрусифікованою. Студенти зауважували, що з моїх виступів більше дізналися про Україну,

Дослідник українського театру за кордоном, доктор мистецтвознавства Валерій Гайдебура і Заслужений діяч мистецтв України Лідія Крушельницька.

Ростислав Василенко і Заслужений діяч мистецтв Зоя Попова – автор і керівник проєкту симпозіюму.

На зустрічі у Києві, в Національному музеї літератури України.

(Закінчення на стор. 22)

Христина Головчак-Дебарі отримала нагороди

Христина Головчак-Дебарі

НАТЛІ, Н. Дж – Христина Головчак-Дебарі, відома українська мисткиня та колишня голова (президент-емерит) Пастельного товариства Америки, отримала недавно дві золоті медалі за її пастелі, виставлені на двох окремих виставках.

У національному мистецькому клюбі (National Arts Club) в Нью-Йорку 24 листопада, на святковому вечорі, нагороджено Х. Дебарі золотою медалею Діяни Б. Бернгард за малювання пастеллю (Dianne B. Bernhard Gold Medal Award in Pastel) – за картину „Перуанські лілеї", виставлену на Національній виставці об'єднаних мистців Америки (National Exhibition of the Allied Artists of America).

Це товариство було організоване у 1914 році для підтримки сучасних американських мистців щорічними мистецькими виставками. Організація має свій осідок і виставові ґалерії у престижевому Клюбі Національного Мистецтва, в Ґрамерсі Парк в Нью-Йорку.

У вересні 2002 року Х. Дебарі отримала золоту медалю Фундації мистецької духовности (Gold Medal Art Spilt Foundation) від ньюйоркського товариства малярів ім. Одубона. Це професійно знане товариство складається із мистців, які займаються мистецтвом із п'ятьох ділянок: аквамідія, графіка/рисунки, олії, пастелі і скульптура. Виставки відбуваються кожного року вже впродовж шістдесяти років.

Літом 2002 року Х. Дебарі була запрошена брати участь як суддя у виборі експонатів на дві американські виставки: „Catherine Lorillard Wolfe Art Club" і „The Allied Artists of America. Весною 2003 року буде співорганізатором виставки Пастельного товариства Америки у Янгставні, Огайо („Butler Institute of American Art").

В Европі зараз подорожує виставка пастелів „Европастель", у якій Х. Дебарі бере участь. Перша виставка відбувалася в Італії восени 2002 року, а друга відбудеться у Петербурзі, в Росії, зимою 2003 року – як частина святкувань 300-річчя цього міста Росії.

Христина Головчак-Дебарі впродовж тридцяти років виставляє свої картини серед української та американської громад, здобуває нагороди та зі замилуванням творить щораз нові мистецькі композиції.

Оксана Бачинська

„Перуанські лілеї".

ДАЛЕКЕ І БЛИЗЬКЕ

„Київський телеграф" – перша україномовна газета у Києві

В другій половині XIX ст. було засновано в столиці України першу україномовну газету „Київський телеграф", яка стала неофіційним органом київської української громади. Засновником „Київського телеграфу" був Альфред фон Юнк, досить плідний письменник. До Юнка у Києві не було газети і почати її видавання значило тоді, напевно, зруйнуватися. Але Юнк заснував газету. Грошей на видання Юнк не мав і, щоб розпочати газету, спершу пішов на Кримську війну 1854–1855 років, де заощадив деякі гроші і потім усе те самовіддано поклав на вівтар літератури.

Згодом „Київський телеграф" набула на власність Євдокія Гогоцька, дружина професора. Про неї цікаві відомости подає М. Драгоманов у своїх споминах. Набувши 28 серпня 1874 року, від вдови фон Юнка „Київський телеграф", Є. Гогоцька довго не могла добитися від цензури затвердження відповідального редактора. Є. Гогоцька мала у київського начальства погану репутацію, бо дотримувалась радикальних поглядів. Чоловік її, професор філософії Сильвестер Гогоцький, реакціонер і україножер, поспішив перед владою відмежуватися від підприємства, заявивши про свою непричетність до літературних спроб дружини.

1 січня 1875 року Є. Гогоцька оголосила список співробітників з 16 осіб. Програму оновленого „Телеграфу" опрацював М. Драгоманов, він же був і одним з найактивніших співробітників і редакторів газети.

„Київський телеграф" став найкращою газетою в Києві та на Правобережжі, здобуваючи собі щораз більшу популярність у читачів. Редакція присвячувала багато уваги як місцевим, так і загальноукраїнським справам. В газеті появилися, між іншим, цікаві спомини шевченкового приятеля, лікаря Андрія Козачковського, якому Шевченко присвятив своє поезію „Давно те діялось".

Популярність газети звернула на неї увагу адміністрації та конкурентів, передусім редактора щоденника „Києвлянин" проф. Віталія Шульгина. На „Телеграф" посипалися доноси до влади. У січні 1875 року київський цензор Пузиревський одержав із Петербургу, від начальника головного управління в справах друку, наказ пильно стежити за газетою. Тим часом в самій редакції почалися чвари, бо Є. Гогоцька почала докоряти редакторам за „націоналізм" і вимагала ведення газети в загальнодемократичному дусі. Через її причіпки з газети пішли 13 співробітників. Без них „Київський телеграф" почав швидко котитися вниз.

5 липня 1876 року його видання було припинено в зв'язку зі забороною українства. Так загинув часопис, що короткий час був рупором українського руху в межах царської імперії.

Осип Панчишин,
Чикаґо

Лікар, скрипаль, громадський діяч

До 80-ліття д-ра Юрія Трухлого

27 квітня 2002 р. сповнилося 80 років д-рові Юрію Трухлому. Це лікар-науковець і меценат, визначний професор клінічної ортопедичної хірургії, дійсний член НТШ і довголітній активний член Українського лікарського товариства (УЛТПА) та інших лікарських товариств.

Д-р Юрій Трухлий

Народився він 27 квітня 1922 року в Ужгороді, у родині визначного диригента хорів і композитора проф. Івана і Катерини Трухлих. Після окупації Карпатської України мадярами, переїхав з батьками до Братислави, де продовжував науку в словацькій гімназії та в 1940 році склав іспит зрілости. Того ж року розпочав свої медичні студії на Братиславському університеті. В 1946 році закінчив медичні студії в Інсбруківському університеті, в Австрії, та упродовж одного року був асистентом проф. Гомана на ортопедичній клініці в Мюнхені. Економічні обставини змусили його працювати лікарем в таборі УНРА для переміщених осіб в Нокмаркті, а потім в ІРО санаторії в Амберґу (Баварія).

В 1950 р. еміґрував до США, почав працювати і спеціялізуватися в ортопедичній хірургії та закінчив свою резидентуру у Медичному центрі при Ньюйоркському університеті. В 1962 році д-р Ю. Трухлий отримав диплом маґістра ортопедичної хірургії та був керівником ортопедичного відділу при Ветеранському медичному центрі в Нью-Йорку (1956–1969).

Одночасно працював у медичній школі Ньюйоркського університету. Досяг рангу професора клінічної ортопедичної хірургії, консультанта ортопедичної хірургії при Ветеранському медичному центрі та директора ортопедичного відділу Медичного центру Кабріні в Нью-Йорку.

Д-р Юрій Трухлий був активним членом Українського УЛТПА, скарбником метрополітального відділу в Нью-Йорку, а потім головою Головної управи УЛТПА, членом редакційної колеґії „Лікарського вісника" та делеґатом від свого відділу на майже всіх наукових і організаційних з'їздах УЛТПА, довголітнім членом ряду медичних товариств, США та Італії, публікував свої наукові праці, переважно з хірургії плеча і хребта, в американських журналах та у „Лікарському віснику", мав численні доповіді та наукові виставки на національних та міжнародних з'їздах.

Д-р Юрій Трухлий, крім своєї лікарської кар'єри, розвинув також музичну діяльність: студіював гру на скрипці у Братиславській консерваторії, а потім у Мюнхені.

В США він був одним із засновників видавництва „Дзвіниця" та співпрацював із виданням його перших платівок у 1956 році з хорових виступів його славного батька – проф. Івана Трухлого.

Д-р Ю. Трухлий є членом Карпатського Лещетарського Клюбу та почесним членом пластового куреня „Бурлаки", працював лікарем на лещетарських пластових таборах. Він є членом Ради директорів Українського Інституту Америки в Нью-Йорку, щедрим жертводавцем на українські культурні і релігійні установи і цілі.

Д-р Павло Пундій

Український ансамбль в Ізраїлі

ЄРУСАЛИМ. – З нагоди єврейського нового року ансамбль пісні і танцю „Українці Ізраїлю" дав свій перший концерт для любителів українського мистецтва. Передувало цій події об'єднання українців, яке має за мету зміцнити взаємини українського та єврейського народів. З головою об'єднання українців в Ізраїлі Богданом Безручком та адміністратором ансамблю Едвардом Верблянським розмовляла Світлана Глаз.

– Пане Богдане, з якою метою утворене українське об'єднання?

– Наша організація – не політична, а громадська. Ми ставимо за мету популяризацію української культури – літератури, народного мистецтва, традицій, пісень, танців, особливостей побутового життя. Адже спільна батьківщина обох народів сягає далекого минулого і нам є що розповісти, запропонувати і запозичити. Наступне – навчитися поважати закони і звичаї країни, де ми тепер живемо. Це повага не лише до єврейських традицій, до Ізраїлю, а й до самих себе в першу чергу. Кожному народові приємно, коли його розуміють і поважають. Але прикро, що не завжди так буває. От ми і намагаємося зруйнувати межі, які ще є між нами. І ще ми прагнемо дати правильну інформацію Україні про Ізраїль, не на рівні державних діячів, парламентарів, дипломатів – вони постійно спілкуються, а на рівні звичайних людей. Я часто буваю в Україні, так би мовити, в глибині, де відсутня інформація про сучасний Ізраїль. Для багатьох Ізраїль залишається агресором, як його подавали комуністичні ідеологи, а в подіях сьогодення так важливо розповісти правду про те, як ми тут живемо. Тому проводимо і плянуємо крім концертів, прес-конференції, зустрічі з глядачами.

– Кілька слів про ансамбль „Українці в Ізраїлі".

– Тепер Ізраїль – країна відкрита, де ґастролює чимало колективів з різних куточків світу, в тому числі з України, але, на мій погляд, приїздять, не кращі представники українського мистецтва, а заробітчани. Повірте, я в цьому дещо розуміюся. У Львові, звідки я приїхав, багато років віддав театру імені Марії Заньковецької. Однодумці знайшлися і тут. В Ізраїлі проживають тисячі етнічних українців, а також євреї – вихідці з України, які також люблять українські пісні, танці, поезію, які сумують за українською мовою і культурою. В майбутньому товариство ставить за мету створити український культурний центр. Тепер в Ізраїлі популярна тема – неєврейські члени єврейських родин, що прибули згідно закону про повернення євреїв до історичної батьківщини. Дехто з них має намір за вірою стати (і стає), юдеєм, але чимало таких, що бажають залишитися християнами. Для них потрібні такі об'єднання, де б можно було зберегти українські традиції. Проте жити в країні і не знати її законів було б некоректно стосовно до неї. Для тих, хто хоче знати основи юдаїки, проводяться курси, створюється українська бібліотека, будуть власна газета і український радіоканал. Одне слово, справ вистачає.

А зближення двох культур ми почали з пісні. Слід сказати, що українська поезія і східні мелодії – непогане поєднання. Провідна російськомовна газета Ізраїлю „Новости недели" навіть розповідь про ансамбль назвала „Ти ж мене підманула" в стилі „мізрахі". „Мізрахі" – це популярні ізраїльські мелодії, які використовують у своїх творах композитори, що прибули до Ізраїлю з Мароко, Іраку, Узбекістану. Ансамблеві української пісні вони до вподоби. Але детальніше про його репертуар та виконавців розповість Едвард Верблянський.

– Керівник товариства Богдан Безручко певний, що колись, дуже давно, на цій землі вже звучала українська пісня. Інакше не могло бути! А якщо серйозно, то в Ізраїлі стільки талановитих українців і вихідців з України, які там, у тому житті, як ми говоримо тут, слугували мистецтву, тому що ми вирішили: досить грати в ресторанах, нічних клюбах. Українську пісню повинна почути ізраїльська публіка. В репертуарі – українські народні, ліричні, жартівливі пісні, а також ті, що перекладені на іврит, і навпаки. На концерті відразу заля вибухала оплесками. Після концерту люди говорили, що їх привела на концерт не тільки яскрава реклама, а й сусіди-українці – люди веселі, життєрадісні, тому хотілося послухати їхніх пісень.

В ансамблі зайняті артисти, які створили і працювали в популярному ансамблі „Фрістайл": Юрій Табель – композитор, музикант, автор багатьох пісень, Анатолій Столбов, солісти Ганна та Левко. У Левка – чудовий тенор, а Ганна – неперевершена виконавиця ліричних пісень. Їм вдається відразу оволодіти авдиторією, а досягається це, звичайно, щоденною працею. Це – складові успіху. Ми підготували два варіянти нашої програми – для Ізраїлю і України. Хвилюємося перед зустріччю з земляками, хоч кажуть, що вдома і стіни допомагають, а все ж український слухач краще знає українську пісню, її витоки, фолкльор.

– У ваших артистів добрі музичні інструменти, яскраві костюми, ви орендуєте великі залі. Хто вас фінансує?

– Ми самі. Кожний з нас вносить певну частку коштів в ансамбль. Я маю приватний бізнес і теж фінансую його, а також дещо одержуємо з України. Але жодні фінансові труднощі нас не зупиняють в ширенні популяризації українського мистецтва на Святій землі.

На концерті ансамблю „Українці Ізраїлю".

Богдан Безручко.

Солістка Ганна

Нові записи капелі бандуристів

ВОРЕН, Миш. – Презентація нового компактного диску (CD) зі Святою Літургією „Золоте відлуння Києва" і документального фільму (DVD) про виступи Капелі бандуристів ім. Т. Шевченка на півдні України відбулася 23 листопада 2002 року в Українському культурному центрі.

Мистецький керівник і диригент Капелі Олег Махлай пояснив присутнім, що „Золоте відлуння Києва" – це зразки українського духовного співу в різні етапи його розвитку. Початки цього співу сягають X-XI ст., коли дохристиянські релігійні пісні в Україні злилися з традиційними грецькими і болгарськими релігійними мотивами і в Києво-Печерській Лаврі витворився „київський наспів". Протягом століть київський наспів і поліфонічна церковна музика були основою церковного співу, аж поки Микола Дилетський (XVII ст.) не ввів принципи західньо-европейської гармонії.

Дальший вплив на розвиток української церковної музики мали Максим Березовський (XVIII ст.), Дмитро Бортнянський (XVIII – XIX ст.), Михайло Вербицький (XIX ст.), Микола Лисенко, Кирило Стеценко (XIX – XX ст.), Олександер Кошиць, Андрій Гнатишин, Мирон Федорів, Григорій Китастий (XX ст.). О. Махлай ілюстрував цю прогресію українського літургічного співу уривками зі „Золотого відлуння Києва", в якому літургічні молитви читає о. Павло Боднарчук, настоятель Української православної катедри Св. Покрови в Савтфілді. Великий фінансовий вклад у випуск цього авдіозапису зробив Фонд Сильвії Блащук-Блейк при цій же катедрі.

Голова управи Капелі бандуристів Анатолій Мурга розповів про пляни цього мистецького колективу. Після серії концертів у Північній Америці капеля вирушає влітку 2003 року в двохтижневе концертне турне до Західньої Европи, де виступатиме у старовинних катедрах і концертних залах Манчестеру і Лондону (Англія); Парижу, Страсбургу і Свавольду (Франція); Мюнхену (Німеччина), Відня (Австрія). Окрім цих виступів, капеля співатиме в українських церквах в Лондоні і Мюнхені.

В другій частині презентації був показаний відеозапис „Чорноморське концертне турне" про виступи в південній Україні, в 1994 році, Капелі бандуристів під мистецьким керівництвом Володимира Колесника, якому цей фільм і присвячений.

Ця концертна подорож була організована під час головування в капелі Стефана Когута. Капеля виступила з концертами в Одесі, Миколаєві, Херсоні, Феодосії, Севастополі, Ялті, Алушті і Сімферополі. Відео відтворює напружену політичну атмосферу під час президентських виборів в Україні та боротьбу за Кримський півострів. Фільм оформив в авдіо-візуальній студії Вейнського університету, в Дітройті, д-р Іван Керницький.

Придбати новий авдіо-запис Святої Літургії або допомогти капелі фінансово для успішного турне до Західньої Европи можна, звернувшись за додатковою інформацією телефоном (734) 658-6452, або в Інтернеті: www.bandura.org.

Юрій Розгін

МІСТ MEEST
Корпорація "Міст" представляє
Народна артистка України Оксана
БІЛОЗІР
у концертній програмі
"Для тебе"
за участю кращих музикантів України
та професійного шоу-балету
8 лютого - Нью Йорк
7 год. веч. Millenium Theater
1029 Brighton Beach Ave.
Brooklyn, NY 11235
Інформація: 908-474-1100
9 лютого - Філадельфія
Український Освітньо-Культурний Центр
700 Sedar Rd. Jenkintown, PA
Квитки та інформація: 215-663-1166, 215-725-0377, 215-745-4135
12 лютого - Клівленд
Ukrainian Church
6812 Broadview Rd., Clevelend, OH 44134
Інформація: 440-886-6662
13 лютого - Рочестер
Інформація: 585-370-3974
20 лютого - Бафало
St.John the Baptist Ukr.Catholic Church
3275 Elmwood Ave., Kenmore, NY
21 лютого - Детройт
Ukrainian Cultural Center
26601 Ryan Rd., Warren, MI
Інформація: 586-574-0303
22 лютого - Чікаго
7 год. веч. Frederic Chopin
Elementary School
2450 West Rice, Chicago IL
Інформація: 773-851-8365
RAMADA
CONFERENCE CENTER
130 Route 10 West, East Hanover, NJ 07936
Air Ukraine
Авіалінії України
SUMA
(YONKERS)
FEDERAL CREDIT UNION
Self Reliance (NJ)
Federal Credit Union
SELF RELIANCE NEW YORK
FEDERAL CREDIT UNION

Галина Андреадіс

(1928 – 2002)

Св. п. Галина Андреадіс

Відійшла у вічність славна оперна солістка Галина Андреадіс. Її вроджений талант і працелюбність збагатили камерно-вокальне мистецтво ще одним відмінним контральто. Її особиста людяність і доброчинність створили ідеал взірцевої дружини і матері двох надзвичайних синів.

Народилася Галина 1928 року в Запоріжжі в українській родині Мінаєвих. Її життя настільки кольоритне своїми труднощами, прагненням та успіхами, що заслужило особливе місце в житті та діяльності нашого суспільства. На життєвій стезі Галини зустрівся Микола Казанок-Андреадіс, з роду кубанських козаків. Так доля судила побратися на усе життя нащадкам Запоріжжя і Кубані.

Після війни Галина з батьками спинилася в Аргентині – країні квітів, чарівної 6-струнної гітари і самобутнього танґо. Музична екзотика аргентинців походить з музичної культури еспанців, що в свою чергу зближує з мелодійністю української музики. Захоплення аргентинською музикою і чудовий природний голос спонукали Галину Андреадіс стати професійною співачкою.

Вона з успіхом закінчила дві консерваторії в Буенос-Айресі, чим і досягнула своєї мети – стала оперною солісткою. Вже перші виступи Галини Андреадіс в оперному театрі Колон у Буенос-Айресі сприяли поширенню концертних турне в Латинській Америці, Сполучених Штатах Америки, Канаді, в Европі (Рим, Бонн, Париж, Мадрид) і в Австралії. Там її виступи в Сіднейському оперному театрі викликали таке ж захоплення, що й виступи відомої солістки Джоан Сутерленд. Репертуар Галини Андреадіс включав твори видатних композиторів Італії, Арґентини, України.

На міжнародному конкурсі камерно-вокального жанру Галина Андреадіс відзначена найвищою нагородою „Ґранд-Приз". Їй належить альбом з багатьма касетами магнітофонного запису її голосу студією в Буенос-Айресі.

У своїй громадській діяльності Галина Андреадіс заснувала і очолила Оперний ансамбль в Нью-Йорку і єдину в світі Українську Оперну компанію. Час свого дозвілля присвятила колекції живопису та декоративному садівництву.

Ця наша славна оперна солістка прожила щасливе сімейне життя. Як у пісні – „Де згода в сімействі, там мир і тишина. Щасливі там люди, блаженна сторона". Вічна тобі слава, Галю, і безсмертя твоїй душі.

В. Остапенко,
Вашінґтон

Ще про пісню „Лілі Марлен"

Цікавий допис Ірини Халупи із Праги, Чехія, про історію пісні „Лілі Марлен" („Свобода", 27 грудня 2002) нагадав мені пережиті роки під час Другої світової війни.

Були дві українські версії цієї популярної в той час пісні. Виходить із цього, що правдоподібно було 50 версій, оскільки І. Халупа не врахувала українські тексти.

Перший український текст пісні „Лілі Марлен" включив у свій репертуар гурт „Веселий Львів" під час першого розвагового концерту для Дивізії „Галичина" восени 1943 року.

Вояки Дивізії підхопили цю пісню й опісля співали аж до кінця війни, а то й в полоні, після війни. Поза межами Дивізії ця пісня також стала популярна між українцями. Можливо, що її також співали і в Радянському Союзі.

Другий текст цієї пісні я припадково почув та записав у переїзді через Львів, ранньою весною 1944 року, на зустрічі із українським підпіллям. Чому другий текст пісні був такий, як він є, не потрібно вияснювати, він себе до певної міри сам пояснює...

По війні пісню „Лілі Марлен" виконувала група, у складі якої я також був. Цей квартет коротко існував у таборі переселенців Лексенфелд 21, у Зальцбурґу. Репертуар наших виступів у таборах Австрії завжди включав першу версію цієї пісні.

Серед пожовклих паперів я знайшов обидва тексти „Лілі Марлен". На жаль, автори обох версій пісні є незнані. Перший текст подаю в цілості. Із другого подаю тільки дві перші строфи, бо третю вже не можна відчитати.

Перша версія:

В ніч місячну я тебе пізнав,
Мрією кохання я тебе назвав.
Я тя ніжно цілував,
І в твоє ушко так шептав:
„Люблю, дівчинонько,
люблю, голубонько!"
Як місяць, заздрівши,
блідо усміхавсь,
Я тебе до серця ніжно пригортав.
А сірі мури касарень
Прощали мовчки наш той день,
Прощай, дівчинонько,
прощай, голубонько!
Вже весна прекрасна
в далеких степах,
А мені так сумно і сльози на очах.
Стою на стійці один сам
Віддавшись давним спогадам,
Вернись, дівчинонько,
вернись, голубонько!

Друга версія:

В ніч місячну я тебе пізнав,
І з тобою разом мармоляду брав.
В очка твої я споглядав,
І в мармоляду пальці пхав.
Рідка вона була, Марусенько моя!
Вже пташки знають
й радісно поють,
Що з неділі цукор й муку дають.
На „любенсміттель цузац цвай",
Тоді вже буде справді рай!
Марусенько моя, голубонько моя!

Роман Запутович,
Гілсдейл, Н. Дж.

Випущено нові томи „Енциклопедії Коломийщини"

Побачили світ два нові зшитки „Енциклопедії Коломийщини", доповнені чорно-білими і кольоровими фотовкладками. У них зокрема вміщено статті про причетних до Коломийщини українців, які опинилися на еміґрації – скульптора Михайла Черешньовського, співака Теодора Юськіва, бібліографа Наталю Чапленко, письменника Євгена Яворівського, науковця Іллю Ясінчука (США); громадських діячів Івана Чайку, Миколу Яківчика, Онуфрія Яківчика, Василя Яшана, літературознавця Олександру Черненко (Канада), спортовця Любомира Чайківського, співака Клима Чічку-Андрієнка, лікаря Анатолія Юревича (Німеччина), науковця Вадима Щербаківського (Великобританія).

Відрадно, що вихідці з Коломийщини, теперішні еміґранти й заробітчани, хоч не активно, та все ж підтримують видання „Енциклопедії Коломийщини". Зокрема на згадані два зшитки переказали свої заощадження американські приятелі енциклопедії Степан Тимків і Микола Ласійчук з Балтимору, Ярослав Ґелета з Каледж Парку, Клавдія Корбутяк зі Сілвер Спрінґу, Михайло Ніньовський з Ворену, Микола Петраш з Чикаґо, а також нові поселенці – Ярослав Сметанюк з Балтимору, Василь і Наталка Мицаки з Вашінґтону; канадські приятелі енциклопедії – Олександра Тарнавська з Торонто, дослідний інститут „Студіюм" (Володимир Окіпнюк) з Торонто та новий поселенець Юрій Кречковський з Місісаґи, Богдан Осадчук з Берліну. Усім їм щиро дякуємо! Особлива подяка невтомним нашим коломийчанам – д-рові Ярославові Ґелеті – за надсилання необхідних вартісних матеріялів та фінансову підтримку, докторові Миколі Ласійчукові – за активну фінансову підтримку та популяризацію нашого видання на американському материку.

Сподіваємося, що їхній приклад підтримають й інші еміґранти, доля яких пов'язана з Коломийщиною. Пишіть нам на адресу: а/с 127, м. Коломия 78200, Івано-Франківська обл., Україна. Тел.: (03433) 2-71-62.

Микола Савчук,
голова комітету „Енциклопедія Коломийщини"

ТВОРЧІСТЬ НАШИХ ЧИТАЧІВ

Десь чути пісню про кохання

Десь чути пісню про кохання,
Таку веселу і сумну.
У ній є сором та бажання.
Душа „вбирається" в весну.
У ній співають солов'ї,
У ній цвітуть сади пахучі.
В словах – всі радощі земні.
Й небо-гори, море, кручі.
Ця пісня так дає наснаги,
Хоч полетіти з нею враз.
Лише б набратися відваги,
Позбутись прикрощів, образ.
Почуйте пісню про кохання
Вона врятує вас, авжеж.
Середець любовних поєднання
Позбавить душу від пожеж
І не здолає самота.
Повітря чисте – вже на двох ділити
Й не так холодна темнота,
Заради когось можна жити!
Тож Ви дозвольте ангелам
Амурні стріли натягнути.
Сам Бог звелів кохати нам.
Відкрийте серце, щоб любов почути!

Олег Яровий,
м. Львів

Виставка ікон С. Вандаловського

ЛЬВІВ. – Радіо „Воскресіння" 17 січня відкрило у музеї вишиваних ікон та образів о. д-ра Дмитра Блажейовського виставку ікон Сергія Вандаловського, на якій деякі ікони можна придбати.

Іконописець народився 1961 в році у Києві. Навчався в художній школі, у Київському художньому інституті, на факультеті графіки. У своїй творчості він поєднує традиції східного церковного малярства, сувору канонічність і розкішний декор. Переплітаючи срібло, плавлене скло, емаль і дерево, він творить художню ікону.

Мистець вже 8 років працює і мешкає у майстернях Києво-Печерської Лаври, де постійно діє виставка створених ним ікон. У творчому доробку майстра – близько 20 іконостасів, чимало художніх ікон зберігається у приватних колекціях. Телефон у Львові музею вишиваних ікон та образів: (322) 79-84-33.

Радіо „Воскресіння"

Ростислав Василенко...

(Закінчення зі стор. 17)

ніж з університетських лекцій. Я добирав свій репертуар так, щоб він мав цікавий зміст.

Побутові умови для нас незвичні: в помешканнях часто немає води взагалі, гаряча вода подається лише у визначені години, ліфтів немає або вони не діють, а я у Симферополі жив на восьмому поверсі. Переліт до Криму мав свої особливості, бо я не знав, що в Україні треба самому нести свій багаж до літака і потім самому його відбирати. Коли автобус повіз нас від літака до двірця, я побачив свою валізу, що самітньо стояла під мотором. У наступну подорож, до Дніпропетровська, я поїхав вже потягом, в окремому купе, – це було вигідніше.

Гарне враження справили новобудови Києва. Був я у православних церквах Київського партіярхату і зауважив, що там немає членства, немає громад, як у нас, котрі будували б нове, духовне суспільство.

– Чи у Києві вам вдалося побувати в місцях, пов'язаних з вашою молодістю?

– Усе так перебудовано, що важко впізнати. Хоча численні новобудови Києва вражають своєю досконалістю. У театрі імені Франка, де в січні 1941 році мені вручили свідоцтво про набуття професії артиста, я вже був у 1991 році. Тепер знову мав гарну зустріч з давнім моїм знаймим Богданом Ступкою.

На прийняття мені порадили прийти з усіма нагородами, то Богдан Ступка, представляючи мене, пожартував, що це, мовляв, не Брежнєв, обвішаний орденами, а Росислав Василенко, який на цій сцені 61 рік тому став артистом. Це, звісно, бере за душу. Ми з донею прийшли до театру раніше визначеного часу і білетерка нас не впускала всередину, бо ще рано. А було 15 градусів морозу. Дочка каже, що я – старий актор з цього театру. А ця жінка відповідає, що вона усіх старих акторів знає. Тоді я кажу: „Я був тут актором, коли ви ще не народилися". Тоді вона нас впустила погрітися до вестибюлю.

– Якої ви думки про сучасний український театр?

– В Криму хотів піти на українську виставу, але були вихідні дні, а українські вистави йдуть лише в будні, серед тижня. Пішов до театру російської драми, де була вистава за оповіданнями І. Бабеля „Як це робилося в Одесі", але дуже модерна, то я вийшов зі залі після першої дії. Стрілянина, вбивства... „Паяци" Леонкавало італійською мовою – чудово!

У Києві є театр драми і комедії на Лівобережжі. Квитки надруковані української мовою. Учасники симпозіюму були на виставі „Чарівниця". Думаю, що воно за невідома п'єса? Коли почали грати, збагнув, що це ж „Безталанна" Тобілевича, але дуже перекручена, бо – експеримент. Подивився у тижневик програм „Театрально-концертний Київ" – увесь реперутар цього театру – в російській мові. У Дніпропетровську під час моєї передачі було включено уривок з вистави місцевого експериментального театру про те, як українська молодь готується їхати на заробітки до Японії. Теж дуже незвичио для українського театру. Я вважаю, що Україні потрібен театр впливу, який формував би, виховував людей, а не тільки служив розвагою. Крім того, не варто рік-у-рік повторювати ті ж самі п'єси з української клясики. Є драматурги, до творів яких варто звертатися. Серед них – І. Багряний, У. Самчук, Кость Гупало, Людмила Коваленко, Анатоль Галан, Григорій Лужницький, Юрій Косач.

ФУНДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ з ВЕЛИКОЮ ПРИЄМНІСТЮ ІНФОРМУЄ УКРАЇНСЬКУ ГРОМАДУ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ ПРО ДОСТОЙНИХ ЖЕРТВОДАВЦІВ

Список охоплює від 1 травня до 30 грудня 2002 р.

Управа Фундації Українського Вільного Університету (УВУ) в США з осідком в Нью-Йорку з приємністю проголошує черговий список ЖЕРТВОДАВЦІВ, ФУНДАТОРІВ, МЕЦЕНАТІВ та ЧЛЕНІВ ФУНДАЦІЇ УВУ, одночасно висловлюючи щиру подяку за зрозуміння потреби допомоги тим, які студіюють в УВУ в Мюнхені, а також на потреби УВУ для його діяльности.

УВУ сповнив велику ролю, як по Першій, так і по Другій світових війнах у Празі і Мюнхені, даючи можливість для великого числа української молоді здобути високу професійну освіту, даючи кваліфіковані кадри для еміграції, які понад 50 років провадять громадську працю на всіх відтинках громадського життя на поселеннях, у той час, коли Україна була за залізною заслоною, а також коли Україна стала вільною.

З відновленням вільної України, УВУ відгукнувся на нові потреби, широко відкриваючи свої двері для тих, хто бажає поширити своє знання з правдивої історії і культури про Україну, бо не було змоги в поневоленій Україні.

Управа Фундації УВУ ще раз просить прийняти нашу щиру подяку в першу чергу за моральну підтримку, як також за ВАШІ ЩЕДРІ ПОЖЕРТВИ, без яких ми не могли б здійснити завдання, які ставить перед нами УВУ, діяспора і Україна.

Нам приємно поінформувати нашу жертвенну громаду, що Фундація УВУ в Нью-Йорку при ВАШІЙ ЩЕДРІЙ ДОПОМОЗІ змогла уділити на студії в УВУ в 2002 році 125 тисяч долярів, а прямо в Україну 8,000 дол. на стипендії.

Фундація УВУ дальше висилає книжки і журнали в Україну. Просимо надсилати Ваші книжки до Фундації, за що будемо дуже вдячні. Україна потребує друкованого слова.

СПИСОК ДОСТОЙНИХ ЖЕРТВОДАВЦІВ ФУНДАЦІЇ УВУ

(за час від травня до грудня 2002 року)

Прокопів Володимир і Ольга зі спадку	40,000.00
Укр. Фед. Кред. Кооператива „Самопоміч" в Нью-Йорку	20,000.00
Бобеляк Дмитро зі спадку	10,000.00
1-ий Укр. Фед. Щадничий Банк „Певність", Чикаго	10,000.00
Галавай Іван зі спадку	4,500.00
1-ий Укр. Фед. Щадничий Банк „Певність", Чикаго	2,000.00
проф. Кіпа Альберд і Оксана	1,200.00
д-р Гайда Ігор і Рома	1,000.00
д-р Лужницький Олександер	1,000.00
Балабан Василь і Ольга	500.00
Лисий Ігор і Дарія	500.00
Сливоцькі Стефан і Володимира	500.00
Укр. Фед. Кред. Кооп. „Самопоміч", Рочестер, Н.Й.	300.00
Мицак Юрій	450.00
д-р Тимків Стефан і Тамара	250.00

По 200.00 дол. зложили:
Байлак Роман і Анна, Іванчук Адріян і Ліліяна, Макар Іван і Татіяна, мгр Савчук Марта, мгр Сосяк Василь.

По 100.00 дол. зложили:
Андрусяк Марія, проф. Біланюк Олекса і Лариса, Бейкей Стефанія, Березовський Ярослав, Бігун Ярослав, Бурда Микола і Тамара, д-р Веселий Орест, Герун Марія, д-р Долінський Адріян і д-р Лариса, д-р Дубик Яремія і Наталія, Ємець Юрій, д-р Заяць-Дреснер Ісаслава, Ільчишин Василь, д-р Клебович Володимир, Кудрик Софія, Кушнір Лев і Ірена, Лазуренко Лідія, Лилак Микола і Марія, Магоцький Іван, Мельник Люба, Небеш Орест і Марія, Новак Петро, д-р Очеретько Аркадій, Пилипів Михайло, Пятка Марія, д-р Сенькусь Мирослав, Смерека Евген, д-р Стахів Денис і Мирослава, д-р Стецьків Евген, д-р Столярський Олександер і Каролин, д-р Саляк Василь, д-р Чубатий Володимир і Анна, Шило Павло, Шипиляві Тарас і Юлія, д-р Шкільник Володимир і Надія, Штоник Томас.

По 50.00 дол. зложили:
д-р Бартофальві Леся і Роман, Бацвин Володимир і Катерина, Венгерчук Остап, Бондаренко Павло і Дуня, Васів Василь і Анна, мгр Воляник Теодор, Гаврилко Евстахій, Галаган Борис, д-р Грицак Петро і Рія, Галан Орест і Мирослава, Думка Анна, Дурбак Марія, Дутка Володимир і Стефанія, Ільків Ольга, Крижанівський Ева, д-р Крупа Теодозій і Любомира, Кузьо Теодор і Мирослава, проф. Лобай Іван і Галина, Лукомська Любомира, Луцький Ксеня, Микитин Василь, д-р Мотика Володимир, д-р Ничай Стефан і Ірена, Новошицький Дмитро, Олійник Ярослав і Лідія, д-р Очеретько Ярослав, Пиптик Гелен, д-р Пшик Петро, Рабарський Василь і Розалія, Слободян Павло і Анна, Сорочак Володимир, Стасів Роман, Тенюк Яким і Алісія, проф. Телюк Іван і Ірена, д-р Теребус Кмета Надія, Харамбура Андрій і Лариса, Чорний Стефанія, інж. Шмігель Мирослав і мгр Надія.

По 40.00 дол., зложили:
Підгірний Іван, Стасюк Іван.

По 30.00 дол. зложили:
Іванчишин Василь і мгр Ірена Городиська-Іванчишин, Майковський Еміліян і Чеслава, Огаренко Любомира, Олещук Теодор і Марія, мгр Рудик Марта, Слобідський-Дорошенко Любомира, Тарапацький Михайло і Оксана, Шумило Дмитро.

По 25.00 дол. зложили:
Артимишин Люба, Баббінс Елена, д-р Богданів Віталій, інж. Вальчук Володимир і Катруся, Висоцький Роман і Дарія, Гайда Ярослав і Анна, інж. Галів Микола, Галізів Надія, Голюка Олександра, Гусак Петро і Марія, Ґац Стенлей, д-р Ґелета Ярослав, Дедіо Стефан, Добрянський Мирон, Долінай Олександер і Олександра, Дячун-Слободян Анна, Задояний Маріянна, інж. Заяць Юрій і Стефанія, Іваськів Володимир, Кецман Дмитро, Козак Ігор і Алісія, Колінко Оксана, Клим Юрій і Анна, Крижанівський Марія, Кузик Володимир, Кухта Нестор, Лесів Михайло і Дарія, Леміцький Іван, д-р Лизогуб Володимир, Лисак Теодозій, Майко Йосиф, Мельник Параскевія, Миколенко Микола і Кей, Михалюк Олександер, Новак Ірена, Павлишин Павло і Іванна, Пашеснік Ірена, Плескун Анна, Покорні Павло і Орися, Половчак Іван, Слиж Володимир і Богданна, д-р Серафин Олександер і Зиновія, Смолин Григорій і Анастазія, Стебельський Лідія, Стець Марія, Сумик Наталія, Тимочко Ярослав і Марія, Фурда Михайло і Лідія, Чапельські Орест і Любомира, Яворський Іван і Анна, Ярко Микола.

По 20.00 дол. зложили:
Бабій Йосифа, Безсонів Володимир і Любомира, д-р Волянський Олег, Дуб Михайло і Гертруда, Журавський Богдан, Лозинський Марія, Мудрий Василь і Дарія, Пахолюк Ігор, Рико Піерете, Тихнович Володимир і Нансі, Трензa Михайло, Федак Евген і Теодозія, проф. Чопик Богдан, Яковенко Валентина.

По 15.00 дол. зложили:
Байко Петро, Бущак Дарія, Васьків Іван і Розмері, Вітрик Евгенія, Горячий Василь, Германський Андрій і Марія, Дячун-Слободян Анна, Запутович Роман і Віра, Захарія Василь і Юлія, Каша Григорій, Керницький Ольга, д-р Когут Нестор, Мартинюк Олександер і Стефанія, Музичка Теодор, Ортинський Михайло і Аліся, Остафійчук Михайло і Марія, Пукалак Іван і Марія, Рихтицький Юрій, Стадник Іван і Марія, Салдан Софія, д-р Трігос Віра, Шатинський Франко, Шашкевич Софія, Штойко Володимир і Джорджета.

По 10.00 дол. зложили:
Безручко Катерина, Боббіе Веслей і Ольга, Борд Петро і Вірджінія, Бурка Томас і Ірена, Василик Василь, Весоловський Олег і Йосифа, Волошин Алекс, Гомка Петро і Долоріс, Городиський Іванна, Гриньків Володимир і Ольга, Ґелецінський Олександра, Дитиняк Володимир і Юлія, Ельнік Марія, Івашко Мирон і Анна, Калавур Богдан і Стефанія, Калинович Іван і Ольга, Коломиєць Анатолій і Люба, мгр Колтунюк Орест і Антоніна, Кордуба Ірена, Малецька Марія, Мачай Іванна, д-р Павлишин Юліян і Мирослава, Патрило Петро, Присяжний Павло і Марія, Совірка Іван і Ольга, Стеткевич Лев і Ольга, Старосольська Юліянна, Шмериковський Адріян.

Дві особи зложили менше, як 10.00 на суму 6.00 долярів.

В св. п. слідуючих осіб зложили:

Балабан Урсуля в св. п. мужа інж. Остапа	1,000.00
Кравчук Наталія в св. п. мужа Романа	100.00
Масник Юлія в св. п. мужа Михайла	100.00
Озарків Катерина в св. п. мужа Григорія	200.00
Ходновський Нестор в св. п. дружини Марії	50.00
Мацюрак Володимира в св. п. мужа д-ра Андрія	25.00
д-р Кебало Орест і Марта в св. п. д-ра проф. Петра Гоя	155.00
мгр. Савчук Марта на Постійний Стипендійний Фонд імені мужа д-ра Константина	200.00
проф. Іванна Ратич на Постійний Стипендійний Фонд імені батьків ректора УВУ Івана і Марії Мірчук	1,000.00
Чаплій Василь і Ярослава. З того призначили 25.00 на трагедію у Львові, 50.00 на школи в Україні	75.00
о. Молчко – зворот за Панахиди/лист повернувся	15.00

Управа Фундації УВУ щиро дякує Шановним жертводавцям, які щедро відзиваються на наші заклики. УВУ при ВАШІЙ ЩЕДРІЙ ДОПОМОЗІ сповняв і буде сповняти обов'язки, які накладає на нього Батьківщина.

З проголошенням ВІЛЬНОЇ УКРАЇНИ УВУ став НАУКОВИМ ВІКНОМ УКРАЇНИ В ЗАХІДНИЙ ЕВРОПЕЙСЬКИЙ СВІТ, сповняючи важливу ролю в сучасному розвитку і закріпленні МОЛОДОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ.

Фундація УВУ продовжує розбудову „Бібліотек і архіву української діяспори" при університетах в Україні.

Завдяки Вашій щедрій допомозі Фундація УВУ уділила від 1990 року до кінця 2002 року 1,900,230.00 долярів на стипендії в УВУ, а в тому самому часі біля 38,000.00 долярів на стипендії в Україну.

ВАША пожертва сьогодні на студії в УВУ і в Україні – це національний обов'язок і національний „капіталовклад" у формуванні нових професійних кадрів для України.

Доложім всіх зусиль, щоб ми всі вклали свою цеголку в цю велику розбудову для нашої держави.

Ваша пожертва менша чи більша по Вашій спроможності є оцінена. Всі Ваші пожертви і датки на різні проєкти при Фундації УВУ, чи на Постійні Стипендійні Фонди у Вашому імені Фундація УВУ додасть до Ваших попередніх пожертв і ви можете відтягнути їх від податку.

Чеки просимо виписувати на Ukrainian Free University Foundation, Inc. і висилати на адресу Фундації УВУ в Нью-Йорку.

Управа Фундації УВУ

Mailing Address:
UKRAINIAN FREE UNIVERSITY FOUNDATION, Inc.
P.O. Box 1028
New York, NY 10276

Office Address:
UKRAINIAN FREE UNIVERSITY FOUNDATION, Inc.
43 St. Marks Place
New York, NY 10003

ПОДОРОЖІ

Підкамінь – забута святиня

Підкамінь – давня святиня нашого народу на Волині, ще до княжих часів. Спочатку на самому камені було велике капище Даждьбога, а потім на його місці постав печерний монастир Преображення Господнього.

Свою назву Підкамінь отримав, на думку автора, від знаходження самого містечка внизу, під каменем, який височить на горі і є неповторною пам'яткою природи. Саме тут, біля цього каменя, як засвідчують археологічні знахідки, було капище наших предків.

Біля каменя знайдено найдавніші поховання. Ще й дотепер є зі західньої сторони давні кам'яні хрести – сліди найдавніших християнських поховань.

В другій половині XV століття український православний шляхтич Петро Цебровський з волинських Жабокрич заклав на горі замок, а в її підніжжі заново вибудував містечко. Біля замку було побудовано православний храм і засновано монастир.

У 1519 році татари випалили Підкамінь з православним монастирем, полонили і вимордували його жителів і ченців, тож від давньої української православної святині не лишилось й сліду. У 1612 році тут почалося будівництво римо-католицького домініканського монастиря.

Монастир і костел домініканців не був викінчений до 1648 року, коли українські козаки розпочали під керівництвом Богдана Хмельницького війну проти Польщі. З їх наступом на Волинь домінікани забрали цінності з монастиря і костелу Воскресіння Господнього і втекли до Львова. Козаки випалили осідок домініканів і припинили їх діяльність на довгі роки, але при великому сприянні польських магнатів 15 травня 1695 року відбулось урочисте посвячення костелу з 4 вівтарями, а поруч костелу виросли муровані будівлі монастиря, обнесені оборонними мурами і округлими вежами по краях. Розпочалася бурхлива місійна діяльність домініканів серед місцевого населення.

Після першого поділу Польщі 1772 року, 5 серпня того року, австрійські війська ввійшли в Підкамінь і відірвали від Волині її історичні південні окраїни – Сокальщину, Бродівщину, Залозеччину і Збаражчину. Домініканський монастир в Підкамені діяв до 1774 року, а тоді був зачинений австрійською владою.

Починаючи з 1944 року, в колишньому домініканському монастирі функціонувала більшовицька тюрма для політичних в'язнів, в якій чекісти мордували українських патріотів. В соборі Воскресіння Господнього було створено клюб, пізніше поставлено коней, машини, трактори – невід'ємні атрибути в храмах за червоного атеїзму.

З початку 50-их років політичну тюрму було замінено на кримінальну, а після неї тут розташовано психологічний лікувальний заклад.

Недільного серпневого дня я зі студентом Київської духовної академії Миколою Ярмусем побував в Підкамені. В самому центрі містечка підносить бані до неба нововибудуваний храм Успіння Пресвятої Богородиці українських греко-католиків. Його побудовано на місці давньої дерев'яної церкви, яка згоріла в другій половині XVIII ст. Над містом височить величезний, у вигляді неправильного п'ятикутника, камінь, на вершині якого майоріє синьо-жовтий прапор.

Південніше гори – печери, завалені великими брилами каміння. Це – рештки печерного монастиря з часів раннього християнства. Від залишків печерної святині йдемо до гори, на якій збереглися будівлі колишнього домініканського монастиря.

Ліворуч, біля монастирської гори, знаходиться храм св. Параскеви-Мучениці, який належить до УАПЦ і є великою святинею місцевих православних українців. Його настоятель о. Степан Пиріг користується великим авторитетом серед населення.

Оглядаємо південніше собору невелику капличку Успіння Пресвятої Богородиці, реставровану зсередини, де час від часу студити правлять Службу Божу. За огорожею продовжує функціонувати психічно-неврологічний центр. Кілька келій монастирських корпусів передано студитам з їх настоятелем. Східня частина собору Воскресіння Господнього вже відреставрована старанням о. Мефодія і вірних.

На камені – прапор України.

Нещодавно українка Євгенія Зінченко з Донбасу, яка під час війни була вивезена нацистами до Німеччини на працю і нині там проживає, передала кошти на виготовлення іконостасу, який найближчим часом прикрасить храм.

Володимир Рожко,
історик-архівіст,
м. Луцьк

Замок в Підкамені.

Заповідні місця в Підкамені.

Усе те – я не очима бачу, воно – у пам'яті живе!

– Ах, ті бойки! Бодай їм там у тих горах гир-геренний загирився. Людині спати не дають!

Так то колись, на моїй рідній Слободі, яка своїми хуторами вигідненько розсілася на „Вийтівській горі", у долішньому кінці села Нагуєвичів, бувало, дехто нарікав на нестерпуче і людину нервуюче „скрипу-рипу" бойківських возів, що у понеділкові досвідки, під заслоною темної ночі, їдучи уздовж нашого села до Дрогобича на торг, не лише людей зі сну будили, але й у стайнях, в хліву і курнику, побуджуючи нічний неспокій, ширили тривогу навісну серед домашнього дробу і тварин.

Ота чотиринога і крилата спільнота тоді мов передчувала горенько своє – як настане білий день, їх звяблять зерном до возівні, запруть за собою двері, деяких половлять, пов'яжуть їм крила, а тоді, вже у койцях тиснучись, ждатимуть вони свого кінця... Так само і деяких тварин – відв'яжуть від жолоба, виведуть зі стайні чи з хліва, та й до Дрогобича поведуть чи повезуть.

У такий то понеділковий досвіток „гегам, квакам, кудкудакам", з тривожним „му-му, ге-ге-ге" та „кві-кві", на оборі мого тата, довго-довго стриму не було. Тривожені скрипом возів бойківських, на дерев'яних осях, достатньо дьогтем ненасмарованих, уже не спав тоді скот стаєнний, не спали кури, не спало і село.

Лиш сільська молодь добре спала. У неї – „в суботу на роботу голова боліла. А в неділю на музики ледве не злетіла". По такій гульні, з неділеньки на понеділок, нагуєвичівська „кавалєрія рустікана" (сільські парубки) цілий день спала б, коли б голос тата не позганяв їх з постелі:

– Ану, вставай! Кобила вже газету читає над порожнім жолобом, а ти, один з другим, ще спиш? Ану, гуляко, в стайнях гної попідкидай, настели соломи та й за драбини добре наложи! Хай їсть худобина. Більше з'їсть – більше дасть.

– А ти, синашу, пофутруй коней добре! Йди вріж січки на „обрік" і вимішай з вівсом повний „рептюх", щоб на цілий день вистарчило та й напоїти не забудь. Як настане білий день, та як уже просунуться тарахкавки бойківські, то й ми поїдемо до Дрогобича на торг і нашого гімназиста в школу повеземо на науку. Може, хоч він один з вас вивчиться на пана та й колись буде їсти булку з маслом, а не чорний хліб з часником.

Отак мій тато рідний, не так багатий, та й не бідний, перший удосвіта вставав, хоч вже похилий у дугу. Бувало, там заглянув, те перевірив, якщо не так, лиш оком змірив чи то сина чи слугу. Мені, малому з „великим хистом", велів бути гімназистом:

– Вставай, школярику! Ти спиш довго, як ніколи. Тобі пора вже йти до школи. Помийсь, вдягайсь, помолись Богу, ладуй куферок, рихтуйсь в дорогу, в Дрогобичі гімназія на тебе жде. Лишень мені там не пустуй! Знай, що треба! Вважай, що дієш чи задачу розумієш, час даремно не марнуй! Будь гречний в школі, пильно вчися, хапайсь науки і молися, колись єгомосьць з тебе буде!

Стояв уже вересень надворі. Пожовкле листя ліниво спадало з дерев придорожних і крило хідники Самбірської вулиці в Дрогобичі. Загнуздані наші коні, щоразу пофоркуючи, спроквола ступали камінною дорогою, копитами вистукуючи, що аж лящало мені у вухах. Під час їзди, з дому аж до міста, не один селянський віз вони оминали, у поспіху, щоб „татів гімназист" на першу лекцію не спізнився. У самому місті хіба фіякерські фаетони або червона бричка якогось „єгомосьця" випереджували наші вже утомлені коні і залишали їх позаду.

– Ех, ви коні-коні, карі коні! Не забути мені вас...

І тебе, красуне Слободонько, моя родима!

К. Гоздава-Дидинський,
Нарбертг, Пенсильванія

СПОРТ

Календар спортивних подій в лютому 2003 року

1. Сновборд. Чаша світу. Мюнхен (Німеччина).
2-16. Гірські лещета. Чемпіонат світу. Сант-Моріц (Швайцарія).
3-9. Бобслей. Чемпіонат світу серед юніорів. Кенігзее (Німеччина).
4-9. Гокей. Евротур. Шведські ігри.
5. Волейбол. Чаша ЕКВ. Чвертьфінал. Перші ігри.
8-9. Спідвей. Особистий чемпіонат Европи. Півфінал. Стерлітамак (Росія).
6-10. Ковзани. Чемпіонат світу з багатоборства Ґетеборґ (Швеція).
7-8. Фристайл. Чаша світу. Стімбоат (США).
7-9. Теніс. Чаша Дейвіса. 1 коло.
8-9. Сновборд. Чаша світу. Марібор (Словенія).
8-9. Лещата. Чаша світу. Лахті (Фінляндія).
8-9. Спідвей. Особистий чемпіонат Европи. Фінал. Уфа (Росія).
11-16. Скелетон. Чемпіонат світу. Наґано (Японія).
11-23. Бобслей. Чемпіонат світу. Чоловіки. Лейк-Плесід (США).
12. Волейбол. Ліга чемпіонів. Чвертьфінал. Перші ігри.
12. Волейбол. Чаша ЕКВ. Чвертьфінал. Ігри-відповіді.
12. Волейбол. Чаша топ-команд. Чвертьфінал. Перші ігри.
12. Лещета. Чаша світу. Райт ім Вінкль (Німеччина).
13-16. Біятлон. Чаша світу. Голменколен (Норвегія).
14-16. Стрибки в воду. Етап Гран-прі.
14. Сновборд. Чаша світу. Турин (Італія).
14-15. Фрістайл. Кубок світу. Інаваширо (Японія).
15. Ручний м'яч. Еврочаші. Жінки. 4-те коло. Перші ігри.
15. Лещета. Чаша світу. Аз'яго (Італія).
15-16. Ковзани. Чаша світу. Базел'я лі Піну (Італія).
15-16. Спідвей. Особистий чемпіонат світу. Фінал, 1-ий етап. Саранськ (Росія).
17-23. Санчата. Чемпіонат світу. Сіґулда (Латвія).
18-19. Футбол. Ліга чемпіонів, 3-ий тур.
19. Волейбол. Ліга чемпіонів. Чвертьфінал. Ігри-відповіді.
19. Волейбол. Чаша топ-команд. Чвертьфінал. Ігри-відповіді.
20. Футбол. Чаша УеФА. 1/8 фіналу. Перші ігри.
20-23. Біятлон. Чаша світу. Остерзунд (Швеція).
21-23. Стрибки у воду. Етап Гран-прі.
22-23. Гірські лещета. Чаша світу. Чоловіки. Гармішпартенкірхен (Німеччина).
22-23. Гірські лещета. Чаша світу. Жінки. С'єра Невада (Еспанія).
22-23. Фрістайл. Чаша світу. Мадарао (Япония).
22-23. Спідвей. Командний чемпіонат світу. Фінал. Саранськ (Росія).
23. Гандбол. Еврочаші. Жінки. 4-те коло. Ігри-відповіді.
25-26. Футбол. Ліга чемпіонів, 4-ий тур.
27. Футбол. Чаша УЕФА. 1/8 фіналу. Ігри-відповіді.
27-2 березня. Сновборд. Чаша світу. Сапоро (Японія).
28-1 березня. Фристайл. Чаша світу. Спіндлерув Млин (Чехія).
28-2 березня. Фігурне ковзання. Фінал Гран-прі. Санкт-Петербург (Росія).
28-2 березня. Бобслей. Чемпіонат світу. Жінки. Вінтерберг (Німеччина).
28-2 березня. Стрибки у воду. Етап Гран-прі.

КИЇВ. – На території Національного спорткомплексу „Олімпійський" 18 січня відбулись змагання з екстремального спорту , у яких взяли участь команди з України, Росії, Німеччини і Фінляндії.

На фото: сновбордист Алекс Шмалц (Німеччина) виконує стрибок з трамполіни.

Фото УНІАН

Нові медалі Яни Клочкової

БЕРЛІН. – 25 січня на сьомому етапі Чаші світу українка Яна Клочкова продовжила свою переможну традицію на відстані 200 метрів комплексом, встановивши також і новий рекорд Чаші, який нині становить 2:08.44. Американка Роза Габріеле відстала від українки майже на три секунди. Відзначилися ще два українці: Олег Лисогор випередив на 50-метрівці брасом росіянина Слуднова на 0,40 сек., Сергій Фесенко на 400-метрівці вільним стилем здобув бронзову медалю. Американка Ліндсей Бенко встановила світовий рекорд у плаванні вільним стилем: на відстані 400 метрів вона показала час 3 хв. 59.53 сек.

Яна Клочкова у заключний день змагань 26 січня виборола другу золоту нагороду, коли фінішувала першою на відстані 400 метрів комплексом з результатом 4:34.80. На 200-метрівці метеликом Яна Клочкова опинилася на шостому місці.

Переміг А. Аґасі

МЕЛЬБУРН, Австралія. – Американський тенісист Андре Аґасі 26 січня на відкритій першості Австралії з тенісу розгромив у фіналі німця Райнера Шутлера в трьох сетах (6-2, 6-2, 6-1). Американець виграв вже четвертий з черги чемпіонський титул на відкритій першості Австралії з тенісу. Раніше він перемагав на кортах Мельбурну в 1995, 2000 та 2001 роках. Це була восьма перемога А. Аґасі на турнірах серії Ґранд Слем, що вивело його на шосте місце серед кращих тенісистів в історії.

Пам'ятник тренерові В. Лобановському

13 травня, у річницю смерти футбольного тренера Валерія Лобановського, буде встановлено пам'ятник йому, ідейним творцем якого є Володимир Філатов. Висота скульптури – до чотирьох метрів. На великому м'ячі, на якому буде скульптура тренера, розміщено автограф В. Лобановського і слова з пісні Юрія Рибчинського „Рудий соняшник". Приблизна вартість проєкту – 100 тисяч долярів.

УНІАН

ЛЬВІВ. – 25 січня Андрій Котельник (на фото – праворуч) виграв бій за звання Інтерконтинентального чемпіона за версією „WBA" у ваговій категорії до 63.5 кг із Фабрисом Коломбелем (Франція) і став новим Інтерконтинентальним чемпіоном з боксу. *Фото УНІАН*

Уточнення

У дописі про лещетарський табір для пластового юнацтва („Свобода", ч. 4) пропущено один рядок. Має читатися: Комендантом табору був пл. сен. Ігор Сидоряк, заступницею – пл. сен. Марта Кернз, головним булавним – пл. сен. Андрій Ганкевич, „ОХ", писарем – ст. пл. Роман Данилів „ЛЧ", бунчужними – ст. пл.-ни Тарас Ганкевич „ОХ" та Микола Конрад, лікарем – пл. сен. Юрій Білик, „ОХ", адміністратором – пл. сен. Юрій Данилів".

Не буде бою Льюїса з В. Кличком

26 січня Ленокс Льюїс заявив, що наступним його боєм буде поє-динок з Майком Тайсоном у чер-вні. Представник Льюїса Джад Бернштейн оголосив, що спроба провести бій за чемпіонський титул проти Віталія Кличка зазнала невдачі. Віталій Кличко як офіційний претендент за версією „WBC" на бій з Льюїсом мав вийти 12 чи 19 квітня, начебто було навіть підписано контракт на цей бій.

НОВІ ВИДАННЯ

Вільний дух широкого степу

Гіроакі Куромія, „Свобода і терор у Донбасі. Українсько-російське прикордоння. 1870-1990-ті роки". Київ. Видавництво Соломії Павличко „Основи". 2002, переклали з англійської Галина Кьорян і Вячеслав Агеєв.

Гіроакі Куромія народився 1953 р. в Японії, закінчив університет в Токіо, а тепер викладає історію в Індіянському університеті в Блумінґтоні. Він вивчив українську мову і багато разів відвідав Донбас, де досліджував архіви.

Книжка відомого японського дослідника присвячена бурхливій історії Донбасу – козацького краю, де віками гуляв дух волі, де степ давав притулок тим, хто шукав кращого життя, хто тікав від чужої сваволі. І це прагнення свободи не змогли знищити ні царська Росія, ні сталінський і гітлерівський терор. Г. Куромія стверджує, що Донбас був втіленням свободи і саме ця свобода – нездолана і вічна. Г. Куромія описує початки індустріяльного Донбасу – Юзівки, яку заснував англієць Джон Г'юз, розвиток робітничого руху, який був під впливом соціял-демократії, а опісля – меншовиків і більшовиків.

На початку революції 1917 року в Донбасі було більше меншовиків, ніж більшовиків, а також багато анархістів. Коли упав царат, політичною силою стали прихильники Центральної Ради. Восени 1917 року в Юзівці на виборах до місцевої Ради більшовики здобули лише 6 місць, соціял-революціонери – 50, меншовики – 10. Аж до 1919 року профспілками шахтарів керували меншовики і есери.

Після приходу до влади більшовиків шахтарі Донбасу відчули, що новий уряд позбавив їх свободи, здобутої кров'ю в березні 1917 року. Громадянська війна та чужоземна інтервенція позначилися боротьбою червоних і білих анархістів та селянських армій між собою. Донбас постійно переходив з рук до рук. Спершу білі офіцери стріляли шахтарів, ґвалтували жінок, вбивали євреїв. Потім настав червоний терор – не менш жорстокий.

Коли Центральна Рада в січні 1918 року проголосила самостійність України, то в лютому 1918 року червоні утворили Донецько-Криворізьку радянську республіку зі столицею в Харкові. Г. Куромія вважає, що важко сказати, наскільки населення підтримувало нову республіку, в якій було мало представників Донбасу і жодного представника від шахтарів. Центральна Рада підписала договір в Брест-Литовську і погодилась на введення німецьких і австрійських військ в Україну. В квітні і на початку травня Донбас був окупований німцями, і Донецько-Криворізької республіки не стало. Німці теж масово вбивали шахтарів.

Коли Донбас опинився в руках Денікіна, білі повісили в Юзівці кожного десятого робітника. Найбільший терор ширили козаки генерала Шкуро. Коли червоні прогнали Денікіна, почався терор червоних. Усі загони – білих, червоних і махновців – чинили погроми євреїв в Луганську, Юзівці та інших містах. До 1917 року Донбас був опорою соціял-революціонерів і меншовиків. Виклик більшовицькій владі ішов зі середини їхньої партії. На IV парконференції в березні 1920 року з 24 делеґатів з Донбасу двадцять один проголосував проти одноосібного керування в промисловості, яке обстоював Ленін, і висловився за колективне керівництво.

В добу колективізації й індустралізації найбільший опір був в Донбасі, бо туди втікали переслідувані селяни з усієї України. Голод 1932–33 років тяжко вдарив по Донбасу. Але найвищою хвиля терору була в 1937–38 роках, коли політичні та економічні керівники Донбасу були арештовані, десятки тисяч невинних людей страчені.

Окупація Донбасу німцями в 1941–43 роках, що сталася після жорстокого радянського терору, не поступалася йому у репресіях. А коли німці відступили, радянська влада знову вдалася до терору. У той час на політичній сцені Донбасу з'явилася третя альтернатива – український націоналізм. Однак народ не приймав її беззастережно. Деякі національности, послані гуртувати Донбас і прихилити його до національної справи, самі ставали прихильниками концепції демократичної держави. Щоправда, під час війни, коли не могло бути мови про невтралітет, усі політичні альтернативи були небезпечними. Ще до приходу німецької армії в Донбасі НКВД розстріляв 10,200 осіб, звинувачених у зраді. Протягом війни населення страждало від терору з обох боків. Останні підрахунки засвідчують, що в Донбасі окупанти вбили близько 320 тисяч осіб.

Ідеологія націоналізму йшла зі Західньої України. Коли стало ясно, що німці не йдуть на створення незалежної української держави, почалися репресії проти націоналістів.

В архівах КҐБ Донецька, Луганська і Києва автор прочитав велику кількість українського матеріялу, споминів, статтей. Він стверджує, що активістам ОУН попри всі перешкоди вдалося вкорінитись в Горлівці, Краматорську, Константинівці, Маріюполі, Сталіно, Макіївці, інших містах Донбасу. Майже всюди в Донбасі за окупації велася тиха війна між росіянами і українцями за більший вплив на місцеву адміністрацію. Активісти ОУН з Галичини, як повідомила більшовицька розвідка, залучали до своїх рядів переважно інтеліґенцію – вчителів, лікарів. Молодь утворювала значні формування в Донбасі. Народ гомонів про незалежну Україну.

Г. Куромія стверджує, що надіслані зі Львова ОУН-Б підпільники стали поширювати праці Д. Донцова – ідеолога інтеґрального націоналізму. Населення сприймало ці книжки, як фашистські. Автор стверджує, що українська альтернатива подобалась і неукраїнцям – росіянам, грекам, татарам, вихідцям із Кавказу. Відомо, що деякі робітники висували в той час гасло „Українська радянська влада без більшовиків". Він пише: „Сам Є. Стахів, керівник підпілля, пізніше згадував, що головним клопотом для населення Донбасу були суспільні і побутові негаразди, від вирішення яких залежала його участь в українському визвольному русі. Хоч і запізнілий, але відхід ОУН від націоналістичної ідеології на Донбасі був значним явищем. У спілкуванні з місцевим населенням Є. Стахів відійшов від вузького українського націоналізму, звернувшись до ідеї демократичної України без дискримінації національних меншин. Є. Стахів і донині вдячний донеччанам за цю зміну своїх переконань".

В. Нікольський в праці „Підпілля ОУН-Б у Донбасі" (Київ, 2001, Інститут історії України Національної Академії Наук України) стверджує, що з приходом більшовиків на Донбас у 1944 році було арештовано 2,055 підпільників. Осередки ОУН–УПА розкриті у Авдіївці, Волновасі, Горлівці, Іловайську, Константинівці, Краматорську, Ново-Економічній, Макіївці, Маріюполі, Слав'янську, Сталіно, Ясинуватій, Ворошиловграді, Антрацитівському, Кадіївському, Комунарському, Марковському і Попаснянському районах. Арешти тривали аж до 1958 року. Автор засвідчує, що між арештованими були українці і росіяни. Мешканців Донбасу за революційну діяльність арештовували і вбивали царська поліція, білогвардійці, махновці, більшовики, німці, знову більшовики.

Дух степу, дух свободи і незалежности – це провідна риса Донбасу.

Н.Н.

Адреса видавництва: „Основи": вул. Лихачова, 3, 01133 Київ. Тел. (380-44) 295-2582.

До 10-річчя відходу св. п. д-ра Андрія Гаєцького

Д-р А. Гаєцький був провідним членом УВО-ОУН, старшиною Українських Січових Стрільців, громадським і політичним діячем. В час Визвольних змагань 1918–21 років зі зброєю в руках боронив свою державу в рядах Січових Стрільців. Після капітуляції Німеччини у 1945 році часто їздив до табору у Ляндеку для виконання допомогової та культурно-освітньої праці. Д-р А. Гаєцький щодня їздив до Інсбрука, щоб там перед французькою владою полагоджувати справи з виїздом наших людей в інші країни, вів переговори з представниками ЗУАДК, прохаючи приспішити виїзд наших людей за океан.

Д-р А. Гаєцький в тім часі став представником ЗУАДК-у. Він належав до числа невтомних працівників. У 1949 році д-р А. Гаєцький збирав транспорт до виїзду в Америку і сам виїхав, а перед виїздом одержав від президії УЦДДОА супровідний лист як подяку за його працю для добра нашої скитальської громади. На кораблі він клопотався нашими людьми, головно старшими, які почали хворіти на морську хворобу. Подбав про їхню лікарську опіку, приміщував їх на свіжому повітрі на палубі. Капітан корабля на його прохання дозволив передавати розпорядження також українською мовою. Д-р А. Гаєцький проживав у Чикаго, де і помер.

Вічна йому пам'ять!

Осип Панчишин

Володимир Пушкар перейшов у Божу вічність

7 грудня 2002 року, на 96 році трудолюбного життя, помер д-р Володимир Пушкар. Його відхід з болем відчула не тільки родина, але й друзі, співробітники по громадській праці, зокрема автор цих рядків, якому довелось співпрацювати з покійним понад 30 років у патріярхальному русі, зокрема у журналі „Патріярхат", якого він був душею.

Покійний д-р Пушкар був видною особистістю. Від юних років до патріяршого віку працював для української громади й добра УКЦеркви. Все його бачили на провідних місцях організованого українського культурно-громадського і церковно-мирянського життя, для якого віддав свої зусилля, ум і бекорисливу працю, служачи добрим прикладом для інших.

Народився Володимир Пушкар 9 серпня 1907 року у селі Барич, що на Перемищині. Народну й середню освіту закінчив у Перемишлі, а студії права – в Ягейлонському університеті у Кракові, маґістерською працею. Згодом студіював право й економію в Українському Вільному Університеті у Празі, де в 1942 році здобув докторат.

Вже у юних роках став членом Української Військової Організації (УВО), а згодом – членом ОУН. За студентських років був головою Української студентської громади, відтак – секретарем „Просвіти" у Перемишлі, у 1936–1939 роках займав становище головного книговода і керівника бюра „Промбанку" у Львові. Під час першої окупації більшовиками західних земель України перебував у Кракові, працював у фінансово-господарському відділі Українського Центрального Комітету (УЦК). Влітку 1941 року переїхав до Львова, працював у банку „Дністер", а згодом перебрав функцію фінансового відділу УЦК у Львові. Перед другим приходом більшовиків на західні землі України займався, разом з проф. Зеноном Зеленим, переселенчою акцією на захід. В дорозі на захід потрапив на Словаччині у руки більшовиків, з великими труднощами вдалося йому вирватись. Під кінець Другої світової війни опинився у Західній Німеччині, у переселенчому таборі Оффенбах біля Франкфурту, де включився у громадсько-політичну працю Центрального Представництва української еміґрації Німеччини (ЦПУЕН). У 1948 році, ще у Німеччині, одружився з Стефанією з Ортинських-Чижович, що була відомою діячкою Союзу Українок Америки. У тому ж році подружжя переїхало до США і поселилося у Філядельфії. Тут д-р Пушкар став організатором Союзу українців-католиків (СУК) „Провидіння", одним із засновників Асоціяції українців в Америці „Самопоміч", був співробітником і першим головою Федеральної кредитової кооперативи „Самопоміч" у Філядельфії, активним діячем федерально-кооперативного руху в США, за що був нагороджений Почесною грамотою.

Останніх понад тридцять років покійний віддав свої зусилля і працю патріярхальному мирянському рухові. Він належав до тих щасливців, який мав нагоду радіти з воскресінням УКЦеркви. Він був учасником Конґресу мирян у Львові в 1992 році, на якому покликано до життя Світовий конґрес мирян, що його співголовами стали Михайло Косів і Василь Колодчин, був учасником перевезення тлінних останків Патріярха Йосифа з Риму до Львова, до катедри св. Юра.

Вірою і правдою служив д-р Пушкар новоствореній парафії св. архистратига Михаїла у Дженкінтавні, був кількакратним головою Парафіяльної ради.

В цій же церковці лежали тлінні останки покійного. Парастас відправив о. Петро Семенич у сослуженні о. Юрія Малаховського, прощали покійного від Парафіяльної ради св. Михаїла Любомир Періг, автор цих рядків – від управ УПСО, УПТ в США і журналу „Патріярхат" та Іван Крих – від відділу УПТ у Філядельфії.

Після заупокійної Святої Літургії тлінні останки покійного Володимира поховано на цвинтарі Пречистої Діви Марії. Над могилою прощав покійного від Федеральної кредитової кооперативи Богдан Мізак. Під час поминок прощальне слово виголосили д-р Наталія Пазуняк й Ігор Чижович, а від родини склав подяку сестрінок Юрій Годованець.

Микола Галів

Зенон де Братко Городиський

(26 квітня 1915 – 13 липня 2002 рр.)

Є люди, що своїм духом тривають серед нас і по смерті. Саме таким був Зенон Городиський. Він до останнього подиху залишився вірним присязі, даній провідникові ОУН полковникові Андрієві Мельникові, і до кінця свого життя дбав про долю України, діяв в її інтересах.

Діячеві Українського Націоналістичного Руху величини З. Городиського належиться окрема монографія, як підручник життя і дії українського патріота. Та ми обмежимось тут до скромного некрологу, згадавши етапи його життя. Зенон Городиський народився 26 квітня 1915 року в селі Семиківцях на Покутті (Галичина) в родині вчителів Івана і Михайлини Городиських. Батько – колишній вояк УГА в ранзі поручника, засновник „Просвіти" і директор сільської школи, втішався пошаною селян. Розказував синові Зенонові й іншим дітям про свій давній рід, що записаний ще в актах XIV ст. як боярський, а також у козацьких реєстрах гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного, який походив з Самбірщини і, за свідченням В'ячеслава Липинського, набирав старшин з-посеред галицької знаті, між ними вдніє і шляхетське прізвище Братко Городиський. Отож батько вселяв у сина відчуття гідности, і давня належність до вищої верстви зобов'язувала бути чесним і хоробрим, щоб не завагатись і життям своїм боронити рідну землю. З такою настановою вийшов ще малий Зенон із рідного обійстя.

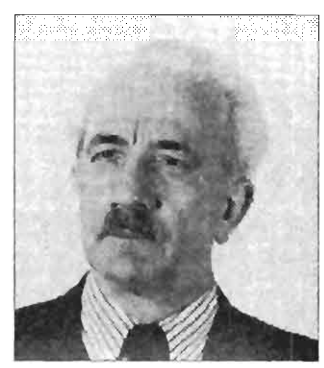
Коли він з групою школярів прийшов на авдієнцію до Митрополита Андрея Шептицького і назвав своє прізвище, Владика поклав долоню на голову хлопцеві і промовив: „То був добрий рід, не перейшов на чуже".

Середню освіту здобув Зенон в Коломийській гімназії, а згодом – в Академічній гімназії у Львові, яку закінчив матурою в 1935 році. З гімназії виніс глибоке зацікавлення історією. Вищу освіту здобув, студіюючи право в університеті Яна Казимира, згодом пройшов повний курс юридичного факультету в університеті імені Івана Франка, закінчивши його ступенем маґістра. Ступінь доктора прав і політичних наук здобув З. Городиський в 1943 році в Українському Вільному Університеті в Празі.

Впродовж свого складного подіями життя З. Городиський завжди повертався до історичних студій, постійно поглиблюючи їх. У США він також студіював історію, зокрема Сходу Европи, в Ратґерському університеті, де здобув ступінь маґістра, згодом – докторат (в 1982 р.). Темою дисертації було: „Відносини між Візантією і Руссю під час династії Комені". Він працював у бібліотеці цього університету і провадив науково-дослідницьку діяльність.

Зенон Городиський належав до найактивніших членів ОУН. Як почалася війна і прийшла з Заходу вістка про розкол в ОУН – це глибоко вразило зформованого націоналіста З. Городиського. В жовтні 1941 року він приєднався до Похідних груп під проводом полковника Андрія Мельника. До Києва прибув разом з Буковинським куренем. В Києві дістав доручення виїхати до Полтави, де з волі Проводу (ПУН) він увійшов до складу президії Обласної ради київської української національної ради, яку очолював у Полтаві колишній старшина армії УНР Федір Борковський. Там, у Полтаві, З. Городиського арештувало гестапо – під час загального німецького терору в Україні, спрямованого проти українських націоналістів та патріотів назагал. Ледве йому вдалося уникнути розстрілу. Політичні в'язні вийшли з тюрми, коли німецька військова політична адміністрація в паніці відступала (після бою під Сталінградом). Кінцеву стадію війни З. Городиський перебув у Празі, відтак у Німеччині, вів організаційно-допомогову працю для втікачів.

В 1944 році З. Городиський одружився з Марією Левицькою, яка також походить з родини педагогів. В 1946 році народився у них син Роман. В той час у Мюнхені З. Городиський зустрівся вперше з визначним діячем національного руху інж. Осипом Бойдуником. Довідавшись про участь З. Городинського у консолідаційних діялогах між Всеукраїнською Національною радою, очоленою проф. Миколою Величківським, і УГВ Радою в 1944 році в Братиславі, інж. О. Бойдуник запропонував йому співпрацю у Внутрішній політичній референтурі ПУН. Таким чином З. Городиський став близьким співробітником інж. О. Бойдуника, після смерти якого в 1966 році З. Городиський, на прохання голови ПУН Олега Штуля і генерала Миколи Капустянського, став внутрішньо-політичним референтом ПУН, і ці обов'язки виконував понад 20 років. В 1946 році полковник А. Мельник іменував його Присяжним членом ОУН, що З. Городиський уважав найвищою честю для націоналіста. Саме як внутрішньо-політичний референт проводу ОУН З. Городиський ініціював з рамени ПУН консолідаційні заходи на терені Державного центру УНР. Дбаючи про розвиток української політичної думки, він став співтворцем Конференції українських політичних партій і організацій (КУППО) в 1974 році та очолив цю інституцію. КУППО стала плятформою для серйозних дискусій і обговорення громадсько-політичних проблем, що у висліді уможливило успішне проведення X сесії УНРади і співпрацю великої більшости політичних середовищ з ДЦУНР. В системі УНР в екзилі З. Городиський очолював секретаріят УНРади, що була фактично передпарляментом України в екзилі.

Після приїзду до США в 1951 році Зенон Городиський брав активну участь у праці ПУН. Він готував, разом з іншими найважливіші організаційні заходи, писав статті до преси, звернення, листи й меморандуми – спільно з провідниками ОУН – Олегом Штулем, д-ром Денисом Квітковським і Миколою Плав'юком. З. Городиський був першим заступником голови ПУН М. Плав'юка до переходу ПУН у 1992 році в Україну, а від того часу – уповноваженим Проводу (ПУН) на терені США, аж до своєї смерти. З. Городиський є автором багатьох цінних досліджень, зокрема монографій „Всеукраїнська Національна Рада (1941–1944 р.)".

Усі близькі до д-ра З. Городиського знали, що виконувати цю велику працю міг він тільки при всебічній допомозі його дружини Марії, що є не лише „mater familias", але й уміє створити домашній затишок і атмосферу духовного зв'язку з родиною сина Романа, його улюбленими внуками Андрієм і Ларисою. Гармонізує з тим її мистецький талант у малярстві й народному ткацтві, вишивці, кераміці, писанкарстві.

Д-р Городиський гордився своєю дружиною та громадською настановою сина, який при відповідальній інженерській праці знаходить час і охоту працювати в управі ОДВУ, в Фундації ім. Ольжича (секретар) та в церковній громаді.

Великий труд наснаженого й ущерть виповненого любов'ю життя д-ра З. Городиського залишив глибокий слід в Україні й діяспорі.

Поховано його на українському цвинтарі у Бавнд-Бруку.

Наталія Пазуняк

28 січня 2003 р. в м. Сан Дієго після важкої недуги
померла на 84-му році життя

бл. п.
МАРІЯ ГЕЙЗЛЕР

нар. на Холмщині.
Покійна була активною в українському церковно-громадському житті.

Залишила прибитих горем мужа СЕРГІЯ, доньку ІРЕНУ ЛУМІС,
сина БОГДАНА, родичів та широке коло приятелів.

ДРУЗІ

Ділимося сумною вісткою, що 14 січня 2003 р. відійшов
у вічність на 102 році життя наш найдорожчий
ТАТО і ДІДО

бл. п.
РОМАН ЛИСИЙ

нар. у селі Сулимів на Галичині.

Похорон відбувся у вівторок, 21 січня 2003 р. на цвинтарі св. Марії, Факс Чейс, Па.

Залишені в глибокому смутку:
син – ІГОР з дружиною ДАРІЄЮ
внуки – ПЕТРО і НАТАЛІЯ
свати – СИДІР і ЕВГЕНІЯ НОВАКІВСЬКІ з родиною
ближча і дальша родина в Америці і Україні.

Вічна йому пам'ять!

Зі смутком повідомляємо рідних, приятелів і знайомих, що 16 січня
2003 р. відійшла у вічність наша найдорожча
МАМА, БАБЦЯ і СЕСТРА

бл. п.
АННА ПЕТРУНЯК

нар. 18 грудня 1919 р. в селі Туринка, Україна.

ПАНАХИДА відбулася в неділю, 19 січня 2003 р.

Похоронні відправи відбулися в понеділок, 20 січня 2003 р. в церкві св. Йосафата в Трентоні, Н.Дж. Тлінні останки спочили на місцевому цвинтарі св. Марії.

Залишені в глибокому смутку:
донька – ОКСАНА ГРУБЕК з мужем РОБЕРТОМ
син – РОМАН з дружиною ХРИСТИНОЮ
внуки – МИХАЙЛО, РОБЕРТ, АНДРІЙ ГРУБЕК
РОМАН, МАРКО ПЕТРУНЯК
сестра – АНАСТАЗІЯ БОЙЦУН з мужем МИХАЙЛОМ і родиною
ближча і дальша родина в США і Україні.

Вічна Її пам'ять!

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ГАРРІ МИХАЙЛО ПАЩУК член УНС Відд. 409 Т-ва св. Івана в Dunmore, PA. Помер 23 листопада 2002 р. на 87-му році життя. Членом УНС став в 1946 р. Залишив у глибокому смутку дружину Анну, дочок Audrey і Carol, сина Павла, сестру Анну, 11 внуків і 3-ох правнуків. Похорон відбувся на цвинтарі св. Михаїла в Starkville, PA.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

БОГДАН ПІШАК член УНС Відд. 477. Помер 1 вересня 2002 р. на 78-му році життя. Нар. 1 листопада 1923 р. в с. Бернадівці, Тернопільської обл. Членом УНС став в 1951 р. і був довгі роки секретарем Відділу 477. Похорон відбувся 4 вересня 2002 р. Залишив у глибокому смутку дружину Антоніну, дочку Марію-Анну з мужем Давидом, 3 внуків і 4 правнуків, сестру в Україні

Вічна йому пам'ять!

Секретар

ЙОСИФ ЗУБРИЦЬКИЙ член УНС Відд. 170 Т-ва „Українська Січ" в Джерзі Сити, Н. Дж. Померла 16 листопада 2002 р. на 79-му році життя. Нар. в 1923 р. Членом УНС став в 1968 р. Залишив у глибокому смутку дружину Анну, сина Володимира і доньку Ірену. Похорон відбувся 20 листопада 2002 р. на цвинтарі св. Духа в Гемптонбургу, Н.Й.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

АЛІСА ЖМУД член УНС Відд. 57 Т-ва свв. Петра і Павла в Коговзі, Н.Й. Померла 1 грудня 2002 р. на 84-му році життя. Нар. в 1918 р. в Коговзі, Н.Й. Членом УНС стала в 1936 р. Залишила в глибокому смутку двох дочок Ненсі і Марту, внуків і правнуків. Похорон відбувся 4 грудня 2002 р. на цвинтарі свв. Петра і Павла у Вотерфорді, Н.Й.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

Ділимося сумною і болючою вісткою з рідними і знайомими,
що в четвер, 23 січня 2003 р. відійшла у вічність
наша найдорожча ДРУЖИНА, МАМА, БАБУНЯ,
ШВАҐЕРКА, ТЕТА і КУЗИНКА

бл. п.
ЛІДА ВЕЛИЧКОВСЬКА
з дому МИРОШНИЧЕНКО

нар. 14 червня 1930 р. у Полтаві, Україна.

Похорон відбувся 25 січня 2003 р. з церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку на український цвинтар св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

У глибокому смутку залишилися:
муж – ВОЛОДИМИР
дочка – ЛЯЛЯ БУРАЧИНСЬКА з мужем АНДРІЄМ і дітьми ЕРИКОМ, ДЕНИСОМ і АДРІЯНОЮ
син – ЮРІЙ ВЕЛИЧКОВСЬКИЙ з дружиною МАРІЄЮ і сином АЛЕКСАНДРОМ
шваґерки – ЯРОСЛАВА ЖЕРЕБЕЦЬКА з мужем БОГДАНОМ і доньками МАРТОЮ СТАВНИЧОЮ з мужем ЯРОСЛАВОМ та дітьми ІРЕНОЮ ЕКГАРД з мужем ТОМАСОМ та дітьми
– ІРЕНА ГОЛИНСЬКА з мужем ОСИПОМ і дітьми НЕСТОРОМ з дружиною ЛЯЛЕЮ та дітьми ХРИСТИНОЮ ХРАПЛИВОЮ з мужем АНДРІЄМ та дітьми АНДРІЄМ з дружиною ЛОРІ ОЛЕГОМ
кузини – СВЯТОСЛАВ НОВОТНИЙ з родиною в Арґентині
– ЮРІЙ ГУРЕНОК з дружиною АНТОНІЄЮ і дітьми
свати – НАДІЯ МАНДРУСЯК
– МИРОСЛАВА і БОГДАН БУРАЧИНСЬКІ.

Вічна Їй пам'ять!

Родина просить о молитви, а замість квітів, меморіяльні датки на:
C.C.R.F., 272 Old Short Hills Road, Short Hills, NJ 07078, або
Ukrainian Gift of Life, 233 Rock Road, Glen Rock, NJ 07452, або
St. John's Ukr. Catholic Church, 719 Sanford Ave, Newark, NJ 07106.

Ділимося сумною вісткою з рідними, приятелями і знайомими,
що 20 січня 2003 р. відійшов у вічність наш найдорожчий і
незабутній МУЖ, БАТЬКО, БРАТ і ШВАҐЕР

бл. п.
ІГОР ЯРОСЛАВ ХОМА

нар. 18 березня 1925 р. в Тернополі.

ПАРАСТАС відбувся 21 січня 2003 р. в похоронному заведенні Литвин і Литвин в Юніон, Н.Дж.

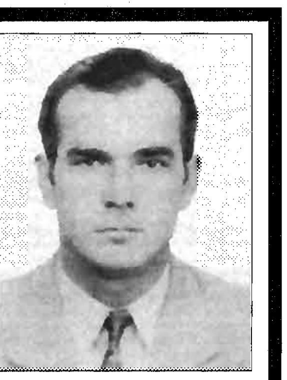
Похоронні відправи відбулися 22 січня 2003 р. в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н.Дж., а відтак на цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Залишилися в глибокому смутку:
дружина – НАДІЯ
донька – АДРІЯНА з мужем БОГДАНОМ ДЗІМАНОМ
син – МАРКО
сестра – ЛЮБА з мужем ЮРІЄМ СТЕФАНІВСЬКИМ
сестрінок – д-р АНДРІЙ СТЕФАНІВСЬКИЙ з дружиною МАРҐАРІТОЮ і дітьми
двоюрідний брат – ЛЕШЕК БЖЕХФА з дружиною МАРҐАРЕТОЮ
шваґри – ІГОР КІҐІЧАК з дружиною МАРІЙКОЮ і родиною
– д-р ЮРІЙ КІҐІЧАК з дружиною НАДІЄЮ і родиною
сват – МИХАЙЛО ДЗІМАН з родиною
ближча і дальша родина в Америці, Україні і Польщі.

Вічна Йому пам'ять!

Для вшанування пам'яті Покійного просимо бажаючих складати пожертви на потреби церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н.Дж.

За мову і зміст посмертних оголошень і подяк редакція не відповідає

Ділимося сумною вісткою, що 16 січня 2003 р.,
по короткій недузі відійшов у вічність
наш найдорожчий і незабутній
ЧОЛОВІК, БАТЬКО, ТЕСТЬ і СВАТ,

бл. п.

ВАСИЛЬ ПИЛИПЮК

Нар. 28 жовтня 1922 р. в селі Тростянець, Івано-Франківської области. Син Федора й Анастасії (з дому Гайсанюк); наймолодший брат Григорія, Анни, Миколи й Параскеви. До початку війни працював два роки на Азовському морі, звідки втік додому, відмірявши власними стопами рідну землю зі Сходу на Захід. Служив у І-ій Українській Дивізії Української Національної Армії.

Після звільнення з полону одружився 1947 р. з Анною Власенко. Того ж року емігрував з Італії до Ліми, Перу. Разом із сім'єю переїхав до Чикаго в 1961 р., де працював звичайним робітником. А з 1990 р. жив з дружиною біля дочки та зятя в Едмонтоні. Щедро дарував на благородні цілі, зокрема на освіту.

Залишилися в глибокій жалобі:
дружина – АННА ПИЛИПЮК,
дочка – НАТАЛІЯ ПИЛИПЮК,
зять – ОЛЕГ ІЛЬНИЦЬКИЙ,
сваха – НІНА ІЛЬНИЦЬКА,
та племінники й дальша родина в Тростянці, Косові, Львові, Черкасах, Кагарлику, Києві та Нью-Джерзі.

У пам'ять покійного буде заснований стипендійний фонд для студентів української мови та літератури при Альбертському університеті. Замість квітів просимо ласкаво складати пожертви на:

University of Alberta, In Memory of W. Pylypiuk
Dept. of Modern Languages and Cultural Studies
200 Arts Building, U of A
Edmonton, AB, Canada T6G 2E6

У глибокому смутку повідомляємо, що в неділю, 26 січня 2003 р.
відійшла у вічність, прийнявши Найсвятіші Тайни і
Оливопомазання, наша найдорожча
МАМА

бл. п.

АННА ВОЛОЩУК

з дому СКАЛЕЦЬКА

нар. 4 травня 1920 р. в Бостоні, Масс.

Похоронні відправи відбулися в середу, 29 січня 2003 р. в церкві св. Григорія в Бостоні, а відтак на цвинтарі Нової Кальварії в Бостоні.

Залишені у глибокому смутку:
син – ПЕТРО
доньки – РОЗА-МАРІЯ
– АННА
– НАДІЯ
племінники – РОЗА-МАРҐАРЕТА ГЕЙДЕН з родиною
– ВАН ГАЙНЕКЕР з родиною
– ЯН ГАЙНЕКЕР з родиною
– МАРІЯ ВОЛОЩУК з родиною в Україні
братова – ЛІДА ВОЛОЩУК в Мельборні, Австралія
та ближча і дальша родина в Америці і в Україні.

Вічна Їй пам'ять!

Замість квітів просимо бажаючих складати пожертви на будівельний фонд Матірного Дому Чину Сестер Пресвятої Родини в Гошеві, Україна.
Чеки виписувати на Sisters of the Most Holy Family, Acct. # 792
і висилати на адресу: Ukrainian Fraternal Federal Credit Union,
P.O. Box 185, Boston, MA 02132-0185.

В пам'ять Покійної відправлено

СЛУЖБИ БОЖІ з ПАНАХИДАМИ

- в каплиці Української католицької Папської Великої семінарії св. Йосафата в Римі;
- в Українській католицькій про-катедрі св. Софії в Римі;
- в соборі св. Петра в Римі.

Григоріянка буде відправлена в монастирській Каплиці Сестер Пресвятої Родини в Гошеві, Україна.

Ділимося сумною вісткою, що в неділю 22
грудня 2002 р. упокоїлася в Бозі наша
найдорожча ДРУЖИНА, СЕСТРА і ТЕТА

бл. п.

ІРЕНА ЛАВРІВСЬКА

(Пашківська)

нар. в Україні, м. Бережани, 11.22.1918.
Вдова по Юріеві Лаврівському.

Колишня працівниця General Motor Corporation. Покійна була видатною акторкою театру „Веселий Львів". Після війни працювала в театрі Українська Камерна Сцена. Приїхавши до США почала працювати при радіостанції (український відділ) в Бафало. Провадила програму для дітей „Говорить тета Ірена". Написала і видала книжку для дітей „Перший козак в Америці". Належала до Наукового товариства ім. Т. Шевченка та УВАН. Була членом Патріярхального товариства, УНС та УККА. Останні 18 років свого життя провадила патріярхальну програму. Покійна була доброю, чуйною, щирою людиною, відданою дочкою України.

Похоронні відправи відбулися у вівторок, 24 грудня 2002 р. з похоронного заведення „Greco Funeral Home" і церкви св. Івана Хрестителя у Kenmore, NY на цвинтар св. Матвія, Бафало, Н.Й.

У глибокому смутку залишилися:
чоловік – СТЕПАН
брат – БОГДАН
племінники з родинами в Америці і в Україні
дальша родина, багато друзів і приятелів.

Вічна Її пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що у вівторок, 21 січня 2003 р.
відійшла у вічність на 88 році життя, після довгої недуги, наша
найдорожча МАМА і БАБЦЯ

бл. п.

НАТАЛІЯ ХОМУТ

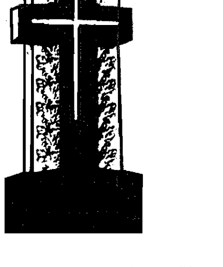
з дому СОЛОНИНКА

нар. 14 липня 1914 р. в Колиндянах, Україна.

Похоронні відправи відбулися в п'ятницю, 24 січня 2003 р. в українській католицькій церкві св. Юра в Нью-Йорку, а відтак на цвинтарі Cipress Hills, NY.

У глибокому смутку залишилися:
сини – ІГОР і діти ХРИСТУНЯ та МАРКО
– БОГДАН і діти АЛЯ та МІКО
донька – ОКСАНА з мужем РОЄМ АНДЕРСЕНОМ та діти ТИМОТЕЙ і ЕРИК.

Вічна Її пам'ять!

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • Марійка Осціславська 973-292-9800 #3040

ХОЧЕТЕ ПРОДАТИ ЧИ КУПИТИ ХАТУ?

Зверніться до

ВАСИЛЯ КАВАЦЮКА

(908) 790-9240
або
(908) 265-7618
Exit Realty

ВАРКА БАЧИНСЬКА
Професійний продавець забезпечення УНС
BARBARA BACHYNSKY
Licensed Agent
Ukrainian National Ass'n, Inc.
101 East 16th St., apt. 2E,
New York, NY 10003
tel.: 212-533-0919

ЛОНГИН СТАРУХ
Професійний продавець забезпечення УНС
LONGIN STARUCH
Licensed Agent
Ukrainian National Ass'n, Inc.
tel.: 800-673-5150 • 845-626-2058
e-mail:lvstaruch@aol.com

УКРАЇНСЬКИЙ ІМІГРАЦІЙНИЙ ЦЕНТР
PALLADA International
ВСІ ВИДИ ІМІГРАЦІЙНИХ СПРАВ
98 Second Avenue, 2nd Floor, New York, NY 10003
Tel.: (212) 387-8683 • Fax: (212) 228-3029

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ
Найбільший вибір українських книжок.
Замовляйте каталог:
1-866-422-4255
www.ukrainianbookstore.com

ФІРМА ЄВШАН
пропонує касети, компакт диски, відео, шкільні книжки, комп'ютерні програми, писанки та різні подарунки. Замовляйте новий каталог на 2003 рік!
Тел.: 1-800-265-9858

Fregata TRAVEL SERVICE, INC.
250 West 57th St.#1211 Phone: (212) 541-5707
New York, NY 10107 Fax: (212) 262-3220
ECONOMY AIRFARES
Львів/Одеса
652 дол.+tax (round trip)
430 дол.+tax (one way)
Київ
547 дол.+tax (round trip)
391 дол.+tax (one way)
Restrictions Apply

MEEST- KARPATY of INDIANA
БОГДАН БУХВАК – власник
Посилки в Україну - Найдешевші ціни!!
Пересилаємо пакунки і гроші в Україну і Східню Европу.
Можемо відбирати пакунки з хати.
7429 East 72th Court, Hobart, Indiana, 46342.
Tel.: (219) 947-7111

ОРКЕСТРА „ЛУНА"
Музика на весілля, забави, фестивалі.
Святкування роковин.
ОЛЕСЬ КУЗИШИН
Тел./Факс: (732) 636-5406
e-mail:dumamuse@aol.com

PROSTHODONTIST
д-р ОЛЕКСАНДЕР КМЕТА
косметика зубів,
загальне лікування, „Implants".
5E. 19th Street, 5th Floor, New York, NY 10003
Tel.: (914) 522-2558
Fax: (914) 963-9701
Доктор говорить по українськи

„АПОН" ВІДЕО
КОМПАКТ-ДИСКИ з України
VHS-$25, CDS-$12, CASS. – $7
11 Річниця Незалежности України
VHS АПОН –2003 Військова парада в Києві
Ціна $25 + $5
10 Річниця Незалежности України
АПОН – 2001 і 2002
Новий компакт-диск СОФІЯ РОТАРУ – 2669
Сину Ангел, Ангел Мій – 2605
Популярні пісні – 2606 / Ціна $12.98 кожна
APON RECORD COMPANY P. O. Box 3082, Long Island City, NY 11103. Tel.: (718) 721-5599
Переробляємо відео з европейської системи на американську і навпаки. Ціна $20+$5 пересилка.

ARKA COMPANY
Нитки, тканина до вишивання, писанкові прибори, касети, відео-касети, CD, шкільні книжки, хустки, кераміка, різьба.
26 First Avenue, New York, NY 10003
Tel.: (212) 473-3550

16.9 ¢/min
Call UKRAINE
Great domestic rates. Great rates to the rest of the world - any day, any time, direct dial. We also offer prepaid Calling Cards: calls to Ukraine 10.9 c/min.
1-800-449-0445
LDPOST
WWW.LDPOST.COM

LAW OFFICES OF
ZENON B. MASNYJ, ESQ.
Від 1983

- Серйозні персональні пошкодження
- Купно, продаж нерухомостей (Real Estate and coop closings)
- Репрезентування комерційної діяльности
- Securities arbitration
- Розводи
- Заповіти-офіціяльні завірення

157 SECOND AVENUE
NEW YORK, NY 10003
(212) 477-3002
(Тільки за попереднім домовленням)

ВИБИРАЮЧИ ПОДАРУНОК РІДНИМ І ЗНАЙОМИМ – ВИБЕРІТЬ – СВОБОДУ'! НАЙСТАРІШИЙ І НАЙБІЛЬШ ШАНОВАНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЧАСОПИС В ДІЯСПОРІ
Передплата на рік лише 55 дол.

Рідним в краю помагати, чи по світу подорожувати - тільки з фірмою КАРПАТИ!

KARPATY FAST GUARANTEED DELIVERY — СКОРА ГАРАНТОВАНА ДОСТАВА — Export-Import

KARPATY

KARPATY TRAVEL

ГРОШОВІ ПЕРЕКАЗИ протягом 2-7 днів

Доставляємо до рук адресата в Україну, країни СНД та Східної Европи американські доляри

НАЙКРАЩІ ЦІНИ НА КВИТКИ

Добре знана у Канаді
Та в Америці відома
Фірма наша вже віддавна
Служить людям чесно й справно.
Щирий сервіс, низькі ціни!
Хто ще краще про Вас дбає?

НА ВСІ АВІАЛІНІЇ СВІТУ!

Запрошення до Канади та США

Візи до України, Польщі та Росії

ПЕРЕСИЛКА ПАЧОК

Достава тракторів, автомобілів, побутової техніки та електроніки

ДОСТАВА ХАРЧОВИХ ПАЧОК З КАТАЛОГУ

Медичне забезпечення для відвідувачів у Канаді

ВІДПОЧИНОК на відомих курортах

На всі замовлення Ви отримаєте поквітовання від Ваших близьких

Телефонуйте до нас, щоб оформити замовлення та за детальнішою інформацією

121 Runnymede Road,
Toronto, Ontario,
Canada M6S 2Y4

Tel. (416) 761-9105 1-800-265-7189 Fax (416) 761-1662

E-mail: nsemczys@aol.com
www.karpaty.on.ca